

Wojciech STARĘGA

Materiały do znajomości rozmieszczenia pajaków (*Aranei*) w Polsce, VIII–X

[Z 17 rysunkami w tekście]

Abstract. A faunistic review of spiders from some interesting and poorly known regions of Poland. Six species are new for the Polish fauna. The distribution of 17 species is shown on the UTM maps.

Pierwsza część niniejszej pracy ma charakter uzupełnienia już istniejących faunistycznych spisów pajaków z Podlasia, w drugiej przedstawiono wyniki wstępnego rozpoznania kilku interesujących, a dotychczas arachnologicznie nie badanych okolic Polski (Słowiński Park Narodowy, Kraina Wielkich Jezior, południowe i północno-wschodnie Mazowsze, Bory Dolnośląskie, środkowa Jura, Roztocze Środkowe, Toruń — środowiska skażone działalnością przemysłu chemicznego), wreszcie trzecia jej część zawiera informacje o pierwszych znaleziskach w poszczególnych krainach wyróżnionych w „Katalogu fauny Polski” (PRÓSZYŃSKI i STARĘGA 1971). Większość tych danych stanowi uzupełnienie dokumentacji rozmieszczenia podawanego w moim „Wykazie krytycznym” (STARĘGA 1983). Gwiazdką zaznaczam pierwsze znaleziska w poszczególnych krainach „katalogowych”. Pomijam tu całkowicie materiały z Gór Świętokrzyskich i Wyżyny Lubelskiej, gdyż będą one tematami odrębnych opracowań. Dla kilkunastu rzadszych gatunków wymienianych w niniejszej pracy podaję mapy rozmieszczenia w Polsce, a lokalizację wszystkich stanowisk precyzuję według systemu UTM. Wiadomości o fenologii podawane są w sposób identyczny jak w innych moich pracach.

VIII. PAJĄKI Z PODLASIA

Omawiane tu materiały stanowią w znacznej części wyniki szeregu prac magisterskich wykonanych pod moim kierunkiem w Zakładzie Zoologii Wyższej Szkoły Rolniczo-Pedagogicznej w Siedleach — ich dokumentacja bibliograficzna znajduje się w „Wykazie krytycznym”. Zostały one uzupełnione materiałami zbieranymi głównie przeze mnie i pochodzą z następujących miejscowości:

Woj. Białą Podlaska

Białka, 5 km NE Radzyń Podlaski (FC 13), 23 VII 1979.

Jelnica, 5 km W Międzyrzec Podlaski (FC 15): (1) suchy bór sosnowy z małą domieszką brzozy; (2) wilgotne zarośla olchowe nad Krzną.

Kózki, 20 km NNE Łosice (FD 20), 29–30 V 1981: (1) zarastające wydmy nad Bugiem (miejscami goły piasek, miejscami rzadka trawa lub płyty mchu, kępy berberysu, jałowce, wreszcie młodnik sosnowy); (2) zarośla olchowe na brzegu Bugu.

Manie, 10 km N Międzyrzec Podl. (FC 26), wielogatunkowy las mieszany (dąb, brzoza, sosna, świerk, buk).

Mierzvice-Kolonie, 20 km NE Łosice (FD 30), bór sosnowy, liściaste krzewy podszycia, 16 VI 1961.

Mierzvice Stare, 22 km NE Łosice (FC 39), bór mieszany, 17 VI 1961.

Tuliłów, 4 km W Międzyrzec Podl. (FC 16), suchy bór sosnowy.

Wysokie, 3 km SE Międzyrzec Podl. (FC 25), grąd.

Żabce, 6 km NW Międzyrzec Podl. (FC 16), wielogatunkowy las mieszany.

Badania w okolicach Międzyrzecza Podl. prowadziła w latach 1981–1982 G. NAKAZIUK.

Woj. Białystok

Białystok-Pietrasze (FD 48), ogród przy domu, 9 IX 1977 i 9 V 1978.

Królowy Most, 20 km E Białystok (FD 69): (1) torfiasta łąka nad rz. Płoską, 4 VII 1979; (2) ziola na skraju boru sosnowo-swierkowego, 5 VII 1979; (3) drewniane zabudowania, 10–15 VII 1979; (4) młodnik sosnowy, 14 VII 1979.

Różanystok, 5 km SE Dąbrowa Białostocka (FE 64), 25 VI 1978.

Rudka, 7 km WSW Brańsk (FD 14), VI/VII 1977.

Studzianki, 15 km NE Białystok (FD 59), bór mieszany, 30 VIII 1979.

Woj. Chełm (Polesie Lubelskie)

Rez. Durne Bagno koło Włodawy (FB 69), podmokła łąka i skraj bagna, olszyny, trawa, trzeiny, 22 VIII 1978.

Jezioro Wytyckie koło Włodawy (FB 69), torfowisko niskie, krzewy i ziola, 22 VIII 1978.

Lowiszów koło Włodawy (FB 69): (1) leśniczówka: zabudowania, ploty, podwórko, 22–23 VIII 1978; (2) młodnik i młody bór sosnowy, 23 VIII 1978.

Woj. Łomża, gm. Trzeianne

Bagno Podlaskie (FE 01), zalana łąka, na śniegu, +4°C, 4 I 1982.

Dobarz (FE 01), bagienka, wśród brzoź i olch, 1 IV 1982.

Leśn. Werykle (FE 01), oddz. 91b, pniaki olszowe, 15 III 1982.

Woj. Siedlce

Augustówka, 4 km E Kaluszyn (EC 68), las brzoźowy, 19 VIII 1981.

Białki, 5 km S Siedlce (EC 87), zespół środowisk na obszarze projektowanego rezerwatu Gołobórz: (1) grąd typowy (*Tilio-Carpinetum*), (2) dąbrowa świetlista (*Potentillo albae-Quercetum*), (3) bór mieszany (*Pino-Quercetum*), (4) bór sosnowy świeży (*Peucedano-Pinetum*), (5) bór bagienny (*Vaccinio uliginosi-Pinetum*), (6) torfowisko niskie (*Eriophoro-Sphagnetum recurvi*) z elementami torfowiska przejściowego i wysokiego, (7)

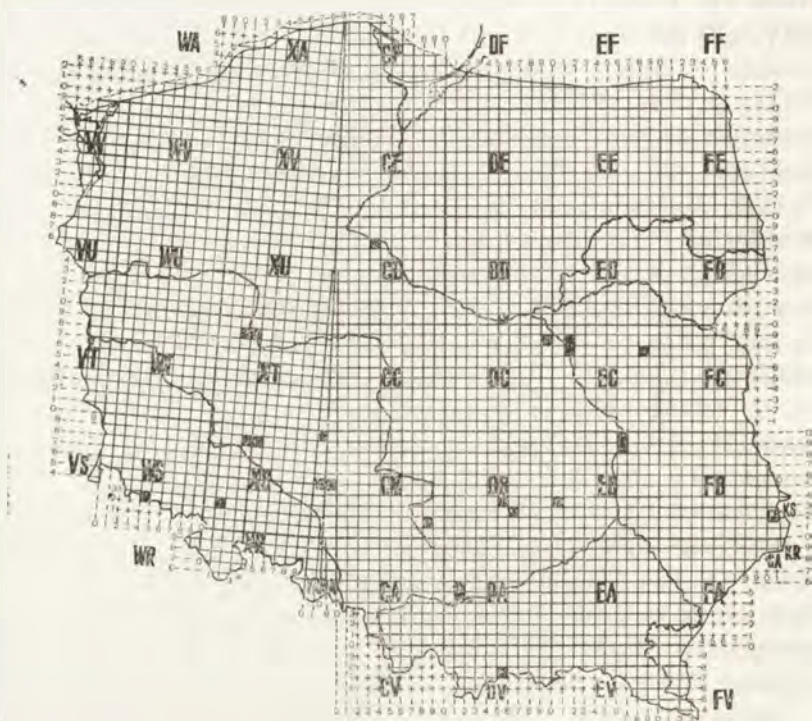
- wilgotna łąka (z klasy *Molinio-Arrhenatheretea*), (8) wrzosowisko, (9) murawa psamofilna z elementami borowymi, (10) wydma w różnych stadiach zarastania; badania w latach 1977-1979 prowadzili: J. ANDRZEJEWSKI, M. KOCH, A. PYTLAK i E. RAWICKA.
- Broszków, 15 km W Siedlce (EC 78), skraj boru sosnowego, w trawie, 24 V 1978.
- Hołubla, 15 km NE Siedlce (EC 99), zespół środowisk: (1) torfowisko przejściowe (z elementami torfowiska niskiego i wysokiego), (2) bór przejściowy (od bagiennego do trzęslicowego), (3) młodnik sosnowy, (4) wydma; badania w latach 1977-1979 prowadzili: L. LUTOSTAŃSKI i J. MAKARUK.
- Jędrzejów, 12 km E Mińsk Mazowiecki (EC 58), las brzozywy, pnie drzew, 21 IX 1981.
- Kosów Lacki, 25 km N Sokołów Podlaski (ED 72), las mieszany, 8 VI 1977.
- Kotuń, 15 km W Siedlce (EC 78), groble między stawami, trzciny, 24 V 1978.
- Lipniak, 10 km SW Siedlce (EC 86), bór sosnowy suchy (*Cladonio-Pinetum*); badania w latach 1978-1980 prowadzili: E. CIECIURA, T. JASIŃSKI, I. SKWARA, S. SUROWIEC i H. ZIOMEK.
- Łączka, 20 km W Siedlce (EC 67), wilgotna łąka, 2 VII 1978.
- Mordy, 15 km W Siedlce (FC 08): (1) grąd niski (*Tilio-Carpinetum*) i (2) łęg (*Circaeo-Alnetum*), 26 IV 1978 oraz zespół środowisk: (3) strefa przybrzeżna stawów, (4) wilgotna łąka i (5) las mieszany - badania w latach 1980-1981 prowadziła J. STEFANIUK.
- Siedlce (EC 88), w murowanych budynkach - badania w latach 1981-1982 prowadziła D. LEWCZUK.

- **Harpactea rubicunda* (C. L. K.). Siedlce. ♂: mV; j: mVI.
- Segestria senoculata* (L.). Białki (1), Lipniak. ♀: mVII-kIX; j: mV, mVII, pIX.
- **Pholeus opilionoides* (SCHIRK.) Królowy Most (3), Łowiszów (1). ♀: mVII; j: kVIII.
- **Agroeca brunnea* (BL.). Białki (1). pXI - ♀.
- **Agroeca dentigera* KULCZ. Bagno Podlaskie. pI - ♂.
- Agroeca lusatica* (L. K.). Białki (8, 10). pXI - ♂.
- **Anyphaena accentuata* (WLK.). Białki (1, 2, 3, 5), Hołubla (2), Lipniak, Mordy (1). ♂: kIV, kIX-kX; ♀: kX-mXII; j: kIV-kXI.
- Agelena gracilens* C. L. K. Jelnica (1), Tuliłów. ♀: mVII-pVIII.
- **Agelena labyrinthica* (CL.). Królowy Most (4). mVII - j.
- Tegenaria agrestis* (WLK.). Białystok-Pietrasze, Jelnica (1), Siedlce. ♂: kV; ♀: kV-pIX; j: pV, pIX.
- Tegenaria atrica* C. L. K. Białystok-Pietrasze, Manie, Siedlce. ♂: pVIII-pIX; ♀: pV, kVII-pVIII; j: pV.
- Tegenaria domestica* (CL.). Białystok-Pietrasze, Jelnica (1), Królowy Most (3), Łowiszów (1), Siedlce. ♂: pII, pV, mVII-kVIII; ♀: p-mII, pV-kVIII; j: pI, mV, mVII-kVIII.
- Dictyna arundinacea* (L.). Białki (3, 4, 5, 6, 8, 9, 10), Hołubla (4), Jelnica (1), Kotuń, Lipniak, Mordy (3, 4), Różanystok. ♂: mV, mVII, kX; ♀: kV-kVIII, pX-kXI; j: mV, mVII-pVIII, pX-kXI.
- Dictyna pusilla* TH. Białki (8, 10), Jelnica (1), Kózki (1), Lipniak, Manie, Mordy (4). ♂: kIV, kVII, m-kXI; ♀: pV-mVIII, pX; j: mIV-pXI.
- Dictyna uncinata* TH. Białki (9), Jez. Wytyckie, Kózki (1), Tuliłów. ♂: kV; ♀: pVII; j: kVIII-pIX, pXI.

- Nigma flavescens* (WLK.). Białki (8, 9, 10), Lipniak, Mordy (3). ♀: pVI; j: p-kVII, pX.
- Argenna subnigra* (O. P.-C.). Królowy Most (4). mVII — ♀.
- **Cicurina cicurea* (F.). Mordy (1). kIV — j.
- Antistea elegans* (BL.). Bagno Podlaskie, Mordy (3). ♀: pI, pX.
- **Hahnia pusilla* C. L. K. Werykle. mIII — ♂, ♀.
- **Arctosa cinerea* (F.). Kózki (1). kV — ♀.
- Arctosa leopardus* (SUND.). Białki (6), Różanystok. ♂: kVII; ♀: kVI.
- **Arctosa perita* (LATR.). Kózki (1). kV — ♂, sa. ♀.
- **Hygrolycosa rubrofasciata* (OHL.). Bagno Podlaskie. pI — j.
- Pardosa agrestis* (WESTR.). Białki (1, 9, 10), Hołubla (4), Kózki (1), Manie. ♂: kV, pVII; ♀: p-mV, pVII-mVIII; ♀*: kV; j: pVII, pXI.
- **Pardosa agricola* (TH.). Białki (1), Jelnica (1, 2), Kózki (1), Tuliłów. ♀: kV, mVII-mVIII; j: pXI.
- Pardosa amentata* (CL.). Dobarz, Hołubla (2), Jelnica (2), Kotuń, Mordy (4, 5). ♂: p-mVI; ♀: kV-kVII; ♀*: kV; j: p-mIV.
- Pardosa lugubris* (WLK.). Bagno Podlaskie, Białki (1, 2, 4, 6, 8, 10), Hołubla (1, 2), Jelnica (1), Lipniak, Łowiszów (1), Tuliłów. ♂: mV-pVI, mIX; ♀: pVII-kVIII, kX; j: pI, pVIII, kX-pXI.
- Pardosa monticola* (CL.). Hołubla (2). VI — ♂, ♀.
- **Pardosa nigriceps* (TH.). Białki (10). pVIII — ♀.
- Pardosa paludicola* (CL.). Kotuń, Mordy (3), Wysokie. ♀: kVII; ♀*: kV.
- Pardosa palustris* (L.). Białki (6, 9), Broszków, Hołubla (2), Kózki (1), Królowy Most (4), Mordy (4), Tuliłów. ♂: kV-pVII; ♀: kV-pVIII; ♀*: kV.
- Pardosa prativaga* (L. K.). Bagno Podlaskie, Białki (1, 6, 9, 10), Dobarz, Durne Bagno, Hołubla (1, 2), Jelnica (2), Jez. Wytyckie, Kotuń, Mordy (2, 3, 4, 5), Żabce. ♂: kV; ♀: kV-kVIII, pX; ♀*: kVIII; j: pI, pIV-pVIII, pX-pXI.
- Pardosa pullata* (CL.). Bagno Podlaskie, Białki (6, 7, 8, 9, 10), Broszków, Hołubla (1, 2), Kotuń. ♂: kV-pVII; ♀: kV-mIX; ♀*: kV; j: pI.
- **Pirata insularis* EMERT. Białki (6). mX — ♀.
- Pirata piraticus* (CL.). Bagno Podlaskie, Białki (1, 6, 7, 8, 10), Hołubla (1), Łączka, Mordy (3), Wysokie. ♀: p-mX; j: pI, mIV, pVII, pIX-pXI.
- Pirata piscatorius* (CL.). Bagno Podlaskie, Jelnica (2), Mordy (3), Werykle. j: pI, mIII, pVII, kX.
- Piratula hygrophila* (TH.). Jelnica (2), Mordy (3). j: kVII-pVIII.
- Piratula latitans* (BL.). Bagno Podlaskie, Białki (5, 10), Hołubla (1). ♂, ♀: mV-mIX; j: pI, VII, pXI.
- Piratula uliginosa* (TH.). Bagno Podlaskie, Werykle. j: pI, mIII.
- Tarentula accentuata* (LATR.). Białki (6, 10). ♂: pVII, mX; ♀: pVII, kVIII, mX; j: p-mVIII.
- Tarentula aculeata* (CL.). Białki (6), Broszków, Hołubla (2), Jelnica (1). ♂: kV; ♀: mV, p-kVIII; j: mIV.
- Tarentula cuneata* (CL.). Tuliłów. pVI — ♂.

- Tarentula pulverulenta* (CL.). Białki (6, 7), Dobarz, Hołubla (1, 2), Jelnica (2), Mordy (4). ♂: pIV, pVII; ♀: kVII-pVIII, mX; j: pIV, pIX.
- Trochosa ruricola* (D. G.). Białki (5, 6, 8), Białystok-Pietrasze, Hołubla (1, 2), Lipniak, Manie, Mordy (4). ♂: kVII-mX; ♀: kIV-pV, pVII-mVIII; j: mXI.
- Trochosa spinipalpis* (F. P.-C.). Białki (1, 6), Dobarz, Durne Bagno, Jelnica (2), Mordy (3). ♂: mV; ♀: pIV-mV, pVII; j: pIV-mV, kVIII, pX.
- Trochosa terricola* TH. Białki (1, 2, 6), Hołubla (1, 2), Tulińów, Żabce. ♂: pVII, pIX; ♀: mIV, kVI-pVII; j: mIV, mVIII.
- Xerolycosa miniata* (C. L. K.). Białki (8, 9, 10), Hołubla (4), Kózki (1), Rudka. ♂: kV-pVIII; ♀: VI-mVIII.
- Xerolycosa nemoralis* (WESTR.). Białki (6), Hołubla (1, 4). ♂, ♀: VI-IX.
- Dolomedes fimbriatus* (CL.). Białki (5, 6), Durne Bagno, Hołubla (1), Jez. Wytyckie, Lipniak, Mordy (3). ♀: VI; j: kVI-pIX.
- **Dolomedes plantarius* (CL.). Durne Bagno. kVIII - j.
- **Zora nemoralis* (BL.). Białki (1, 5), Hołubla (1). ♂: VI; ♀: pIV, kX.
- Zora spinimana* (SUND.). Białki (4, 5, 6, 9, 10) Hołubla (1), Królowy Most (4), Mordy (2). ♂: pXI; ♀: mVII-pVIII, pXI; j: m-kIV, p-kXI.
- Pisaura mirabilis* (CL.). Białki (5), Hołubla (1), Jelnica (1), Jez. Wytyckie, Mordy (3). ♀: mVII-kIX; j: kVIII-pIX.
- Oxyopes ramosus* (M. et G.). Hołubla (1, 2), Łowiszów (2). ♂: VI; j: V, kVII.
- **Gnaphosa bicolor* (H.). Łowiszów (2). kVIII - sa. ♂.
- **Haplodrassus sylvestris* (BL.). Białki (3), Łowiszów (1). ♀: mX; sa. ♀: kVIII.
- Scotophaeus quadripunctatus* (L.). Różanystok. kVI - ♂.
- **Zelotes clivicola* (L. K.). Hołubla (1, 2). mIV - ♀.
- **Zelotes longipes* (L. K.). Królowy Most (4). mVII - ♂, ♀, sa. ♀.
- **Zelotes subterraneus* (C. L. K.). Hołubla (1, 2). ♀: mIV, VI; j: VIII.
- Micaria subopaca* WESTR. Jędrzejów. kIX - j.
- **Phrurolithus festivus* (C. L. K.). Białki (3), Mierzvice Stare, Mordy (2). ♀: mVI; j: kIV, mX.
- Micrommata roseum* (CL.). Białki (5, 10). j: kVII-pVIII.
- Cheiracanthium carnifex* (F.). Jez. Wytyckie. kVIII - ♀, j.
- Cheiracanthium virescens* (SUND.). Białki (8). pVIII - j.
- Clubiona frutetorum* L. K. Białki (5, 6), Hołubla (1), ♀: VI, kX; j: VI, pX-kXI.
- Clubiona germanica* TH. Mordy (4). pX - ♂.
- Clubiona lutescens* WESTR. Białki (5), Hołubla (1), Mordy (1, 2), Żabce. ♀: kIV, VI, pX; j: pVI.
- Clubiona pallidula* (CL.). Mordy (5). pX - ♀.
- Clubiona phragmitis* C. L. K. Białki (6), Durne Bagno, Jelnica (2), Jez. Wytyckie, Kotuń, Mordy (4). ♂: mVII-kVIII; ♀: kV, mVII-mIX, pXI.
- Clubiona terrestris* WESTR. Hołubla (2), Jelnica (1), Lipniak, Manie, Mordy (5). ♀: p-mVI, pX; j: kIV.
- Euryclubiona stagnatilis* (KULCZ.). Bagno Podlaskie, Białki (6, 8), Jelnica (2), Mordy (4). ♂: pI, mVII-pVIII; ♀: pI, mVII-X; j: X.

- **Euryclubiona subsultans* (TH.). Białki (2, 3, 5, 6, 10), Hołubla (1), Lipniak, Mordy (5), Rudka, Tuliów. ♂: pX-kXI; ♀: pVII-kXI; j: pV, kIX-kXI.
Gauroclubiona caerulea (L. K.). Białki (3, 4, 5), Hołubla (1). ♀: VI-kX.
Microclubiona diversa (O. P.-C.). Bagno Podlaskie. pI — ♂.
Microclubiona trivialis (C. L. K.). Białki (8). pVIII — ♂.

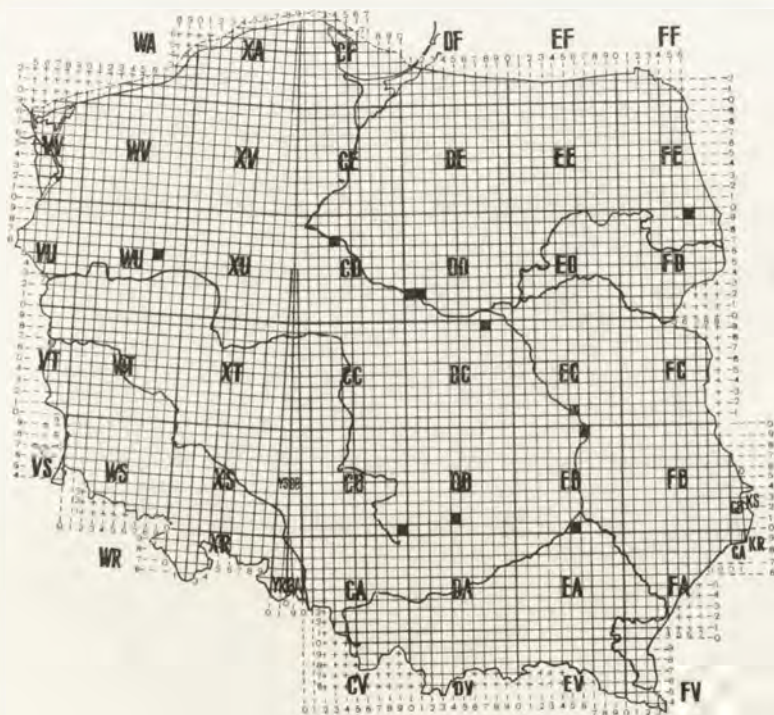

Rys. 1. Krajowe stanowiska *Zodarion germanicum* (C.L.K.).

- **Paraclubiona corticalis* (WLK.). Lipniak, Tuliów. ♀: kVIII, mX; j: kIV-kXI.
 **Zodarion germanicum* (C. L. K.). Białki (5). mX — j.
 **Ballus chalybeius* (WLK.). Białki (1), Mordy (5). j: pIV, pVIII.
 **Dendryphantes hastatus* (CL.). Lipniak, Łowiszów (2). ♀: pVI-kVIII; j: m-kVII.
Dendryphantes rudis (SUND.). Białki (10), Jelńca (1), Lipniak, Żabce. ♂: kVII-mVIII; ♀: kIV-mVIII; j: kIV-pV, pVII-kIX, mXI.
Euophrys frontalis (WLK.). Brozsków, Hołubla (1, 2), Lipniak, Rudka. ♂: kV-kVI; ♀: mIV-VI; j: mXI.
Evarcha arcuata (CL.). Białka, Białki (6, 7, 8, 9, 10), Hołubla (1), Jez. Wytyckie, Łowiszów (2), Mordy, Tuliów, Wysokie, Żabce. ♂: kIV-mXI; ♀: kIV-mX; j: mV-pIX, p-mXI.

Evarcha falcata (CL.). Białki (4, 5, 6, 7, 8, 10), Hołubla (1, 2), Jelńca (1), Lipniak, Łowiszów (2), Różanystok, Studzianki. ♂: mIV-mX; ♀: kIV-mIX; j: mVI-pX.

Heliophanus auratus C. L. K. Białki (7), Lipniak, Mordy (4). ♂: kIV, kVII; ♀: kIV, m-kVII, mXI; j: mVII-mVIII.

Rys. 2. Krajowe stanowiska *Sitticus zimmermanni* (SIM.).

**Heliophanus cupreus* (WLK.). Białki (7), Hołubla (1), Żabce. ♂: kV-VI; ♀: kV-VI, kIX; j: VI.

Heliophanus dubius C. L. K. Białki (6), Hołubla (1). ♂: kVII; ♀: pVIII.

Heliophanus flavipes (H.). Białki (6, 7), Hołubla (1), Lipniak, Mordy (4). ♂: kVIII; ♀: kVII-VIII; j: mV, pVII-VIII.

Marpissa radiata (GR. et OHL.). Durne Bagno, Hołubla (1), Kotuń. ♀: kV; j: m-kVIII.

Neon reticulatus (BL.). Hołubla (1). mIV - j.

Phlegra fasciata (H.). Jędrzejów. kIX - j.

Phlegra v-insignita (CL.). Białki (6, 9, 10), Hołubla (1, 4). ♂: mV; ♀, j: VI-pVIII.

Salticus cingulatus (PANZ.). Białki (6). kIV - ♂.

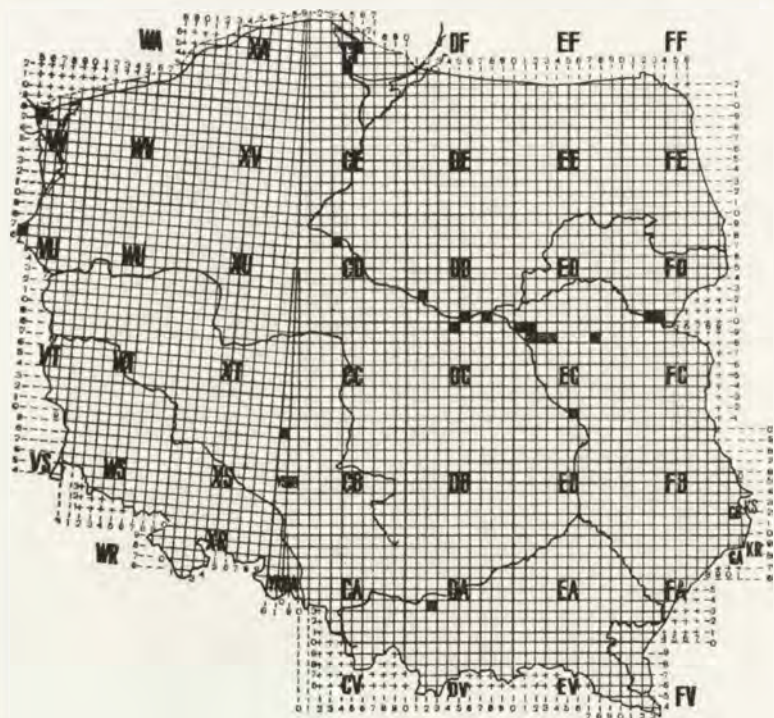
Salticus olearii (SCOP.). Białki (6), Jelnica (1), Lipniak. ♂: mV–mVI; ♀: pVI–mVII.

Salticus scenicus (CL.). Białki (6), Jelnica (1), Siedlce. ♂: m–kIV; ♀: kIV, mVIII.

Sitticus caricis (WESTR.). Białki (7), Hołubla (1). ♂: kV, VIII; ♀: VIII.

Sitticus littoralis (H.). Białki (6, 7), Hołubla (1), Jelnica (2), Jez. Wytyckie, Mordy (3). ♂, ♀: kIV–kVIII; j: mV–kVIII.

Sitticus pubescens (F.). Siedlce, Tuliów. ♂: mVIII, mXI; ♀: mV, mVII–mVIII.

Rys. 3. Krajowe stanowiska *Yllenus arenarius* MGE.

**Sitticus zimmermanni* (SIM.). Królowy Most (4). mVII – ♀.

Yllenus arenarius MGE. Kózki (1). kV – ♂, ♀, j.

**Coriarachne depressa* (C. L. K.). Lipniak, Tuliów. ♀: mVIII–kX; j: mV, mVII–mXI.

Diaea dorsata (F.). Białki (5), Jelnica (1), Jez. Wytyckie, Lipniak, Manie, Mordy (5). ♂: kIV–mV, mVII–mVIII; ♀: pVIII, kIX; j: kIV–mXI.

Heriaeus hirtus (LATR.). Hołubla (1), Jez. Wytyckie. j: VI, kVIII.

Misumena vatia (CL.). Białki (5, 6, 7, 8, 10), Jez. Wytyckie, Lipniak, Tuliów, Żabce. ♂: m–kVI; j: mVII–kVIII.

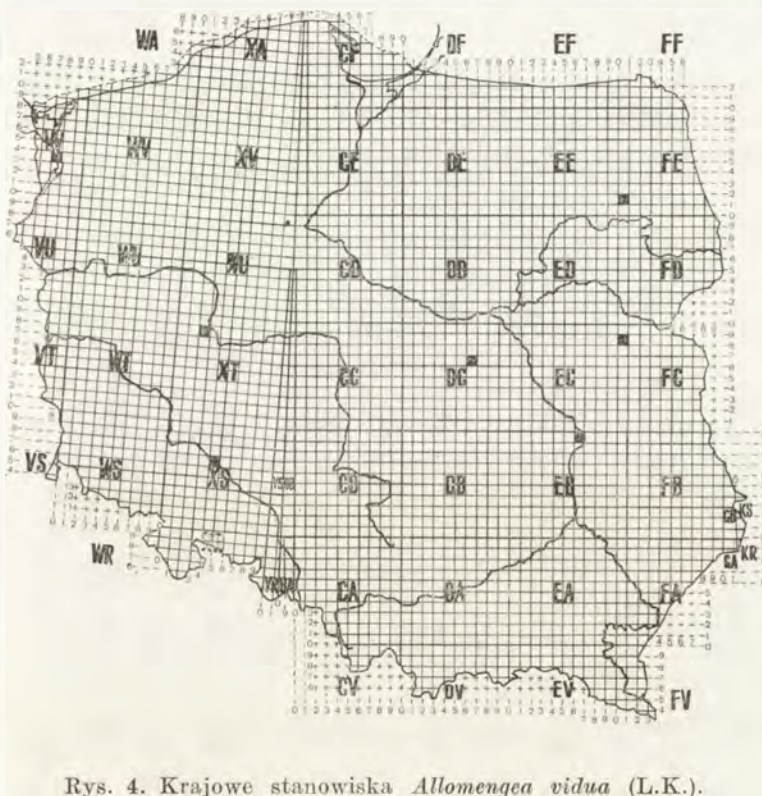
- Misumenops tricuspидatus* (F.). Białki (6), Jez. Wytyckie. j: kVIII, pXI.
- **Oxyptila atomaria* (PANZ.). Bagno Podlaskie, Mordy (5), Żabce. ♂: mIX; j: pI, pX.
- Oxyptila praticola* (C. L. K.). Białki (5), Manie. j: pVI, p-kXI.
- **Oxyptila simplex* (O. P.-C.). Białki (6). pXI - ♀.
- Oxyptila trux* (BL.). Bagno Podlaskie. pI - j.
- **Proxysticus luctuosus* (BL.). Białki (4), Hołubla (1, 4), Jelnica (1), Kosów Lacki, Lipniak. ♂: VI; ♀: pVI; j: kIV-pX.
- **Psammitis acerba* (TH.). Białki (8). pVIII - j.
- Thomisus onustus* WLK. Lipniak, Tuliłów. ♀: pVII-kVIII.
- Tmarus piger* (WLK.). Białki (6), Hołubla (1). ♀: pVII; j: VI-VIII.
- Xysticus bifasciatus* C. L. K. Białki (7), Durne Bagno, Hołubla (4), Jez. Wytyckie. j: mVII-kVIII.
- Xysticus cristatus* (CL.). Białki (1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10), Hołubla (1, 4), Jelnica (1), Jez. Wytyckie, Kózki (1), Lipniak, Mordy (4), Wysokie. ♂, ♀: kIV-X; j: mV-kXI.
- Xysticus kochi* TH. Białki (4, 6), Jelnica (1), Lipniak, Manie, Mordy (3), Wysokie. ♂: kIV, mVII-pX; ♀: kIV; j: kIV, pVII-mVIII, mXII.
- **Xysticus lanius* C. L. K. Białki (6). ♂, ♀: mV-mVI; j: mVII.
- Xysticus ulmi* (H.). Bagno Podlaskie, Białki (1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10), Brozsków, Hołubla (1), Mordy (4), Wysokie, Żabce. ♂: kIV, VI-XI; ♀: kV-XI; j: pI, kVI-XI.
- **Artanes dispar* (WLK.). Białki (5), Hołubla (1), Jelnica (1), Mordy (4, 5). ♀: kVII; j: mVII-pVIII, X-mXI.
- Artanes emarginatus* (SCHRK.). Białki (5), Hołubla (1, 4), Królowy Most (4), Lipniak, Tuliłów, Żabce. ♂: kIV; ♀: kIV, mVII-mXI; j: kIV-mXII.
- **Artanes margaritatus* (CL.). Białki (8), Jelnica (1), Lipniak. ♂: kIX; j: p-mV, kVII-mVIII, mXI.
- **Horodromoides fuscomarginatus* (D. G.). Brozsków, Lipniak. ♂: kIV; ♀: kX; j: kIV-kV, kIX-mXII.
- Philodromus aureolus* (CL.). Białki (1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10), Hołubla (1, 2), Kózki (1), Lipniak, Mordy(4, 5), Różanystok, Tuliłów. ♂: kV-mVII; ♀: pVI-mVIII; j: kIV-mXII.
- Philodromus collinus* C. L. K. Białki (8, 9), Jelnica (1), Lipniak, Wysokie. ♂: p-kVII; ♀: pVI-kVIII; j: kIV-mXII.
- Thanatus arenarius* L. K. Hołubla (1). VI - ♀.
- Thanatus formicinus* (CL.). Jelnica (2), Jez. Wytyckie. ♀: kVIII; j: kIX.
- **Thanatus sabulosus* (MGE.). Hołubla (1). VI - ♂.
- Tibellus maritimus* (MGE.). Białki (6, 10), Jelnica (2), Mordy (3). ♂: V-VIII; ♀: V-mVIII, pX; j: mVII-mVIII, m-kX.
- Tibellus oblongus* (WLK.). Białki (1, 6), Hołubla (1, 2), Jelnica (2), Jez. Wytyckie, Lipniak, Wysokie. ♂: mVIII; ♀: mVII-mVIII; j: kIV-pVI, kVIII, pX.
- Agalenatea redii* (SCOP.). Białki (8), Hołubla (4), Tuliłów. j: VI, pVIII-mXI.

- Araneus alsine* (WLK.). Hołubla (1), Łowiszów (1), Manie. ♂: kVIII; ♀: pVII-VIII.
- Araneus angulatus* CL. Białki (2, 5, 10), Hołubla (3), Kosów Lacki, Lipniak, Łowiszów (2), Żabce. ♀: kIV, pVII, kVIII-kX; j: pVI-VIII, kX; kokon: mX.
- Araneus diadematus* CL. Augustówka, Białki (1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10), Hołubla (1), Jelńca (1), Jez. Wytyckie, Jędrzejów, Kosów Lacki, Królowy Most (3), Lipniak, Łowiszów (2), Mordy (4, 5), Rudka, Siedlce, Wysokie, Żabce. ♂: pVII-mVIII, pX; ♀: mV-mXI; j: kIV-kIX, mXI.
- Araneus marmoreus* CL. Białki (1-10), Durne Bagno, Hołubla (1), Jez. Wytyckie, Lipniak, Łowiszów (1, 2), Tuliów, Żabce. ♂: pVII-mX; ♀: kVII-pXI; j: pVII-mX.
- Araneus quadratus* CL. Białki (6, 7, 8, 9, 10), Durne Bagno, Hołubla (1, 3), Jelńca (1), Jez. Wytyckie, Mordy (3, 4), Rudka, Żabce. ♂: pVI-kVIII, mX; ♀: mVI-kVIII; j: pVI-kVIII.
- Araniella cucurbitina* (CL.). Białki (5, 9, 10), Hołubla (3), Jelńca (2), Królowy Most (4), Lipniak, Mierzvice-Kolonie, Mordy (5), Tuliów, Wysokie. ♂: kIV, mVI-VII, kX; ♀: pVII-mVIII, kX; j: mIV-kV, mVII-mXII.
- Araniella displicata* (Hrz.). Białki (4), Jelńca (1), Lipniak, Mordy (5). ♂: mV; j: mIV-pV, mVII-pVIII, kIX-mXII.
- Araniella opisthographa* (KULCZ.). Białki (1, 9), Kózki (1), Lipniak, Mierzvice-Kolonie. ♂: pVI-mVII; ♀: kV-mVI, pVIII; j: kIV-pV, pVII, kIX-mXI.
- Atea sturmi* (H.). Białki (8), Hołubla (3), Kosów Lacki, Lipniak, Manie, Mordy (5), Tuliów. ♂: kIV, kVII-pXI; ♀: kIV-mVII, kIX-kX; j: kIV-mXII.
- **Atea triguttata* (F.). Hołubla (2), Jelńca (1), Lipniak. ♀: mV, mVII; j: pII, mV-VI.
- Cercidia prominens* (WESTR.). Bagno Podlaskie, Białki (4, 6, 8), Hołubla (1, 2), Jelńca (1), Jez. Wytyckie. ♂: VI-XI; ♀: mV-XI; j: pI, kVI, pVIII, kX.
- Cyclosa conica* (PALL.). Augustówka, Białki (3, 5, 8), Hołubla (1, 3), Kosów Lacki, Lipniak, Mordy (5), Rudka, Tuliów, Wysokie, Żabce. ♂: kIV-pVI, VIII, kX, mXII; ♀: kIV-kX; j: mIV-mXII.
- Cyclosa oculata* (WLK.). Białki (1, 5), Hołubla (1). j: VI, p-mXI.
- Hypsosinga heri* (H.). Białki (6, 8), Durne Bagno, Mordy (3). ♀: mX; j: p-kVIII, mX-pXI.
- Hypsosinga pygmaea* (SUND.). Białki (6, 7, 9), Hołubla (1), Królowy Most (2), Mordy (4), Wysokie. ♂: pVII, mIX; ♀: mVI-pVIII; j: VI, mIX, mXI.
- Mangora acalypha* (WLK.). Białki (5, 6, 8, 9, 10), Hołubla (2), Jelńca (1, 2), Lipniak, Łowiszów (2), Mordy (5). ♀: mVI-kVII, pX; j: mIV-mVI, pVIII-mXI.
- Neoscona adianta* (WLK.). Białki (6, 7, 8, 9, 10), Tuliów. ♂: p-mVIII; ♀: mVI-mVIII.
- Nuctenea cornuta* (CL.). Białki (6, 7), Durne Bagno, Jez. Wytyckie, Kotuń, Mordy (4), Wysokie. ♂, ♀: mV-X; cop.: kV; j: pV-X.

**Nuctenea folium* (SCHRK.). Kózki (2). kV — ♀.

Nuctenea izobola (TH.). Białki (6), Hołubla (1), Jelnica (2), Łowiszów (1), Siedlce, Wysokie, Żabce. ♂: pV–pVIII; ♀: mII, pVI–pVIII; j: pV–kVIII.

Nuctenea patagiata (CL.). Białki (1, 4, 5, 8, 9), Durne Bagno, Hołubla (1, 2), Jelnica (1), Kosów Lacki, Kotuń, Kózki (1, 2), Lipniak, Manie, Rózanystok. ♂: kV, pVIII; ♀: kV, kVII–kVIII, kX; j: mIV–pVIII, kIX–mXI.

Rys. 4. Krajowe stanowiska *Allomengea vidua* (L.K.).

**Nuctenea scolopetaria* (CL.). Białki (6), Siedlce. ♂: kVII; j: pV.

**Nuctenea silvicultrix* (C. L. K.). Hołubla (2), Lipniak. j: mIV–mV.

Nuctenea umbratica (CL.). Białki (5), Lipniak, Mordy (5). ♀: kIX, kXI–mXII; j: kVI–kVII.

Singa hamata (CL.). Białki (6, 7, 9), Jelnica (1), Jez. Wytyckie, Kotuń, Mordy (4). ♀: kVI–pVIII; j: kV, p–kVIII.

**Singa nitidula* C. L. K. Białki (6). ♀: kVII; j: pXI.

Zilla didia (WLK.). Białki (2, 3, 5, 10), Hołubla (1, 2), Kosów Lacki, Lipniak, Rudka, Tuliów. ♂: pV, mVIII–kIX, kXI; ♀: mV–mVII; j: mIV–pXI, kXII.

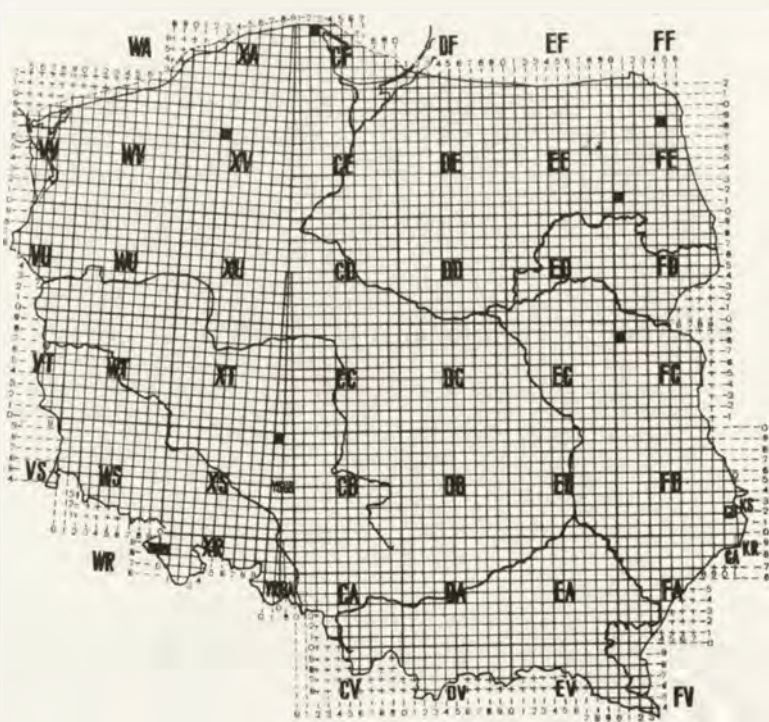
Meta mengei (BL.). Białki (1, 2, 3, 4, 5), Hołubla (1, 2), Jelnica (1), Kotuń, Lipniak, Manie, Mordy (1, 5), Wysokie. ♂: mIV–mVIII; ♀: mIV–pVII; j: pIV–mV, kIX–mXII.

Meta segmentata (CL.). Augustówka, Białki (1, 2, 3, 4, 5, 8, 10), Hołubla (1, 2, 3), Jelnica (1), Lipniak, Łowiszów (1), Mordy (5), Wysokie. ♂: kIX; ♀: mVIII–pXI; j: kVII–kIX.

Zygiella stroemi (TH.). Łowiszów. kVIII – ♂, ♀, sa. ♀.

Pachygnatha clercki SUND. Bagno Podlaskie, Białki (2, 3, 5, 6, 7, 8), Durne Bagno, Hołubla (1), Łączka, Manie, Mordy (4, 5), Tuliów, Werykle, Wysokie. ♂: pI, mIII–mIV, pVII–XI; ♀: pI, pVII, IX–mXI; j: kIV, pVII–XI.

Pachygnatha degeeri SUND. Bagno Podlaskie, Białki (7, 8, 10), Białystok–Pietrasze, Hołubla (1), Jelnica (2), Rudka, Wysokie, Żabce. ♂: pV, kVI, mVIII–kX; ♀: pI, pV, pVII, mIX–pXI.

Rys. 5. Krajowe stanowiska *Aphileta misera* (O.P.-C.).

Pachygnatha listeri SUND. Białki (1, 3, 5, 6, 8), Hołubla (2, 4), Jelnica (2), Wysokie.

♂: p–mVIII; ♀: m–kIV, mVII–pVIII, pX; j: pVI, pVIII–mIX, kXI,

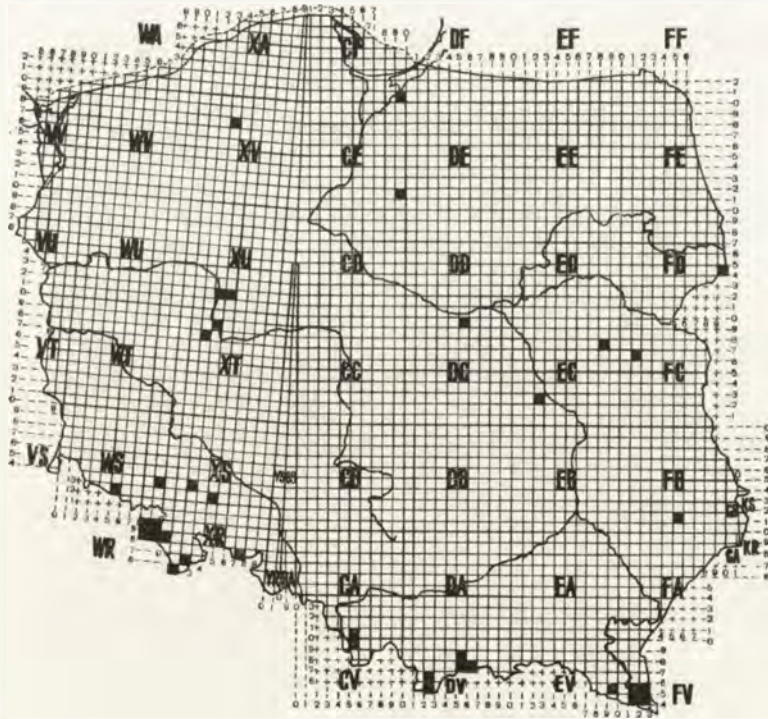
Tetragnatha dearmata TH. Białki (4, 5, 8), Hołubla (1), Jelnica (2), Kotuń.

Kózki (1, 2), Mordy (3), Tulifów. ♂: kV; ♀: kV, pVIII, p-kX; j: kV, kIX-mXI.

Tetragnatha extensa (L.). Bagno Podlaskie, Białki (5, 6, 8, 9), Hołubla (1), Jelnica (1, 2), Lipniak, Łączka, Mordy (2, 3, 4), Wysokie. ♂: p-kVII; ♀: kIV-kIX; j: pI, kIV, VII-kVIII, mX-kXI.

Tetragnatha montana SIM. Białki (5, 6), Hołubla (1), Jelnica (2), Lipniak. ♀: pVII; j: pVIII, kIX-kX.

Tetragnatha obtusa C. L. K. Białki (5), Hołubla (3), Jelnica (1), Lipniak, Manie: ♂: kVII; ♀: mVII-kIX; j: kIV-pV, kVII-pX, kXI.

Rys. 6. Krajowe stanowiska *Bolyphantes alticeps* (SUND.).

Tetragnatha pinicola L. K. Białki (7, 8, 9), Jelnica (1), Lipniak, Mordy (3, 5).

♀: pVIII, kIX-kX, mXII; j: m-kIV, mVI, mIX-pI.

**Agyneta innotabilis* (O. P.-C.). Lipniak. pVI – ♀, j.

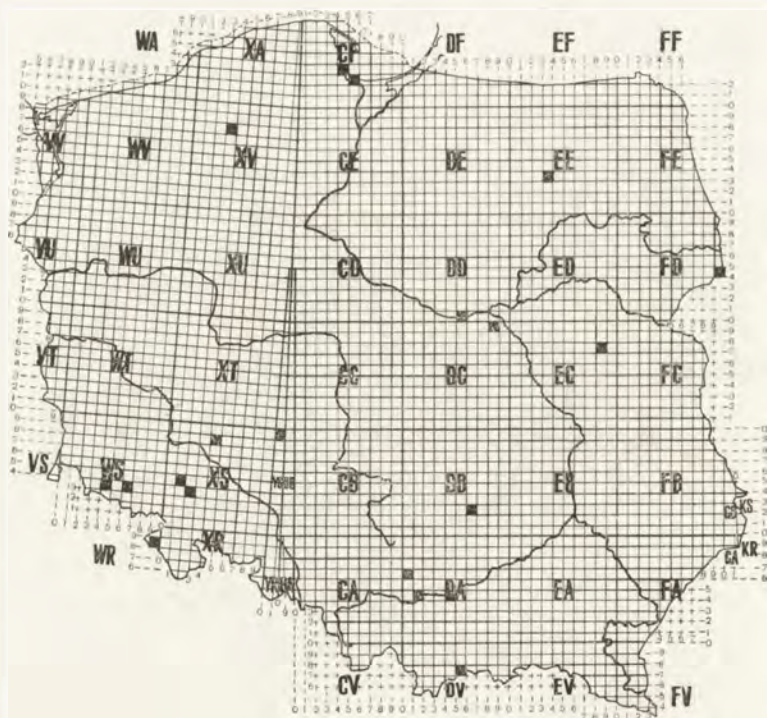
Agyneta rurestris (C. L. K.). Jez. Wytyckie, Łowiszów (1), Rudka. ♂: kVIII;

♀: VII-kVIII.

**Agyneta saxatilis* (BL.). Mordy (5). ♀: m-kVII.

**Allomengea vidua* (L. K.). Bagno Podlaskie, Mordy (3). ♀: pI, pX.

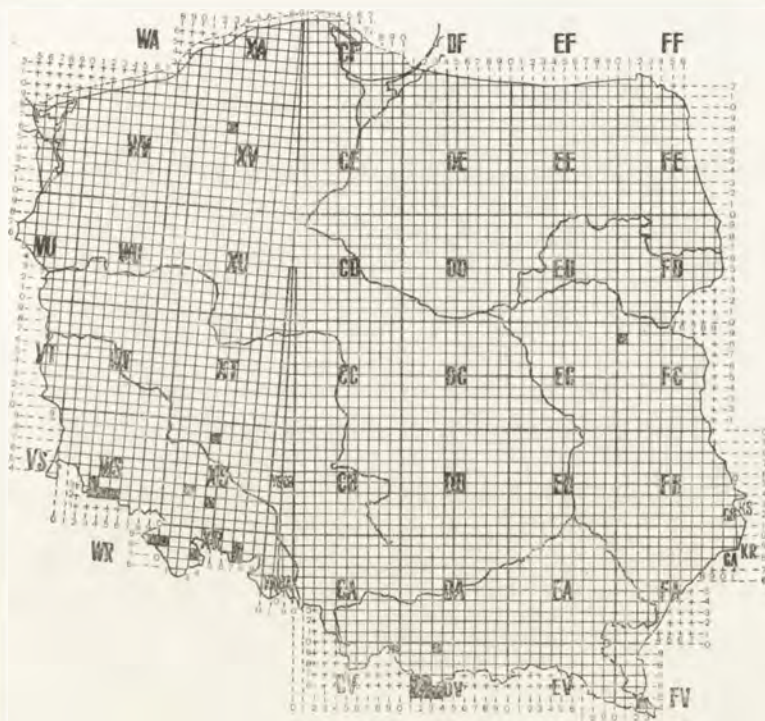
- **Aphileta misera* (O. P.-C.). Bagno Podlaskie, Mordy (3). ♀: pI, pX.
Bathyphantes gracilis (BL.). Białki (6), Lipniak, Mordy (3). ♂: p-kXI; ♀: pX-pXI; j: kX.
Bathyphantes nigrinus (WESTR.). Manie, Wysokie. ♀: kVI-mVII.
 **Bathyphantes parvulus* (WESTR.). Bagno Podlaskie. pI - ♂, ♀.
 **Bolyphantes alticeps* (SUND.). Białki (2, 3), Żabce. ♂: mVII; j: pVII.
 **Bolyphantes crucifer* (MGE.). Białki (5). ♂: kXI; ♀: pXI.
Centromerita bicolor (BL.). Hołubla (1), Jelnica (1), Lipniak, Mordy (5), Żabce. ♀: VI, kIX-mXII.
Centromerus arcanus (O. P.-C.). Białki (6), Hołubla (1). ♂: mIV-mV.
 **Centromerus incilium* (L. K.). Lipniak. kIX - ♂.
 **Centromerus pabulator* (O. P.-C.). Mordy (2). kIV - ♂.

Rys. 7. Krajowe stanowiska *Bolyphantes crucifer* (MGE.).

- **Centromerus sylvaticus* (BL.). Jelnica (1), Mordy (4). ♀: mIX-pXI; j: kVII.
Drapetisca socialis (SUND.). Augustówka, Białki (5), Jędrzejów, Lipniak, Manie, Mordy (5), Tuliłów. ♂: mVIII-pX; ♀: pVIII-pX; j: kV-kVIII.
 **Floronia bucculenta* (CL.). Hołubla (1, 2), Tuliłów. ♂, ♀: kVI-VIII.

- **Hebphora insignis* (BL.). Białki (5), Hołubla (2), Jelnica (1), Mordy (5). ♂: VII, m–kIX; ♀: pVIII, pX.
 **Kaestneria dorsalis* (WID.). Kotuń. kV – ♀.
Laetisia pullata (O. P.-C.). Białki (6), Mordy (3). ♂: pVIII, pX; ♀: kX.
 **Lepthyphantes angulipalpis* (WESTR.). Białki (1, 4, 5, 8, 10), Lipniak. ♂: pVII–kXI; ♀: pVII–mXII.

Rys. 8. Krajowe stanowiska *Centromerus pabulator* (O. P.-C.).

- Lepthyphantes cristatus* (MGE.). Augustówka. mVIII – ♂.
 **Lepthyphantes flavipes* (BL.). Białki (1), Lipniak, Mordy (5). ♂: pVI–kVII, pX; ♀: pVI, pXI; j: kIV–mV.
Lepthyphantes mengei KULCZ. Lipniak. ♀: kX–mXI.
 **Lepthyphantes minutus* (BL.). Białki (3), Łowiszów (1). ♂: kVIII; ♀: kVIII, mXI.
 **Lepthyphantes nebulosus* (SUND.). Białystok-Pietrasze. pIX – ♀.
Lepthyphantes tenebricola (WID.). Lipniak. ♀: pVI–mVII.
 **Linyphia hortensis* SUND. Jelnica (1), Lipniak. ♂: kV; ♀, j: mVII.
Linyphia triangularis (CL.). Augustówka, Białka, Białki (1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10),

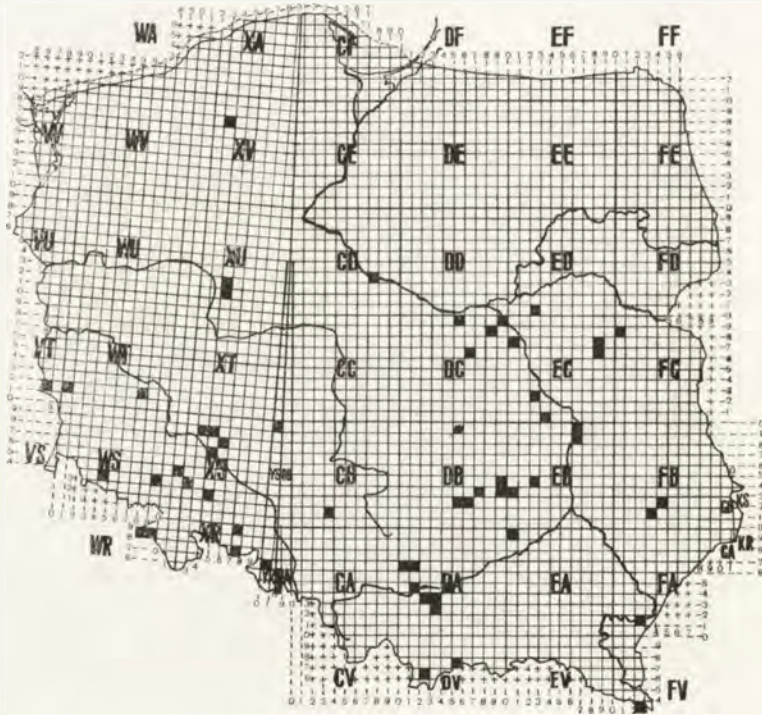
Hołubla (1, 3), Jelnica (1, 2), Jez. Wytyckie, Królowy Most (4), Lipniak, Łowiszów (1), Manie, Mierzvice Stare, Mordy (3, 4, 5), Tuliów, Wysokie.
♂: pVI–mXI; ♀: pVII–mXI; j: pV–kVIII.

**Macrargus excavatus* (O. P.-C.). Bagno Podlaskie. pI – ♀.

Macrargus rufus (WID.). Augustówka, Białki (1, 3, 4, 5, 8, 10), Lipniak, Mordy (2, 5), Tuliów. ♂: kIX–pIV; ♀: mVIII–mV; j: mXI.

**Magniphantes approximatus* (O. P.-C.). Mordy (3). ♂: mIV, pX.

Microlinyphia pusilla (SUND.). Białki (7, 8, 9, 10), Hołubla (2), Jelnica (1, 2),

Rys. 9. Krajowe stanowiska *Lephyphantes flavipes* (Bl.).

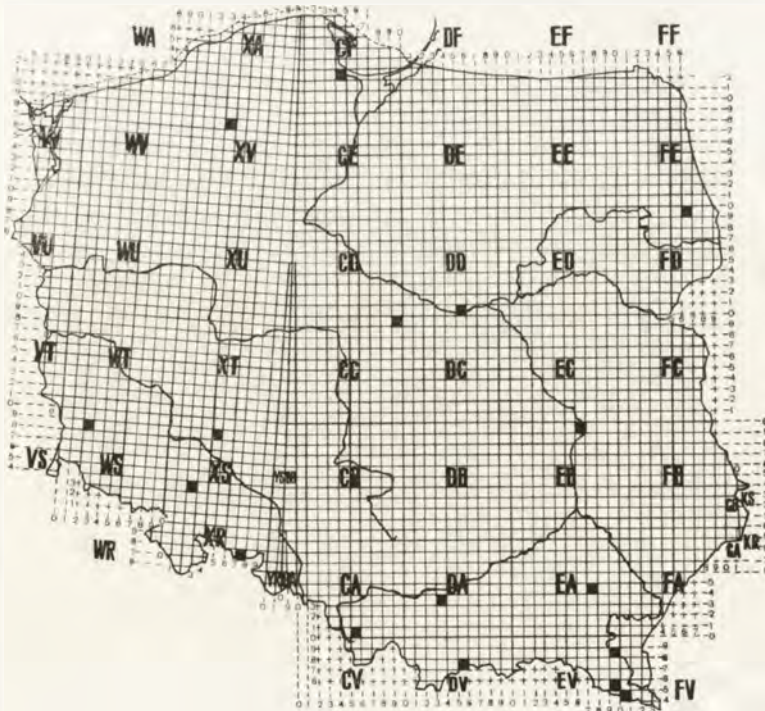
Lipniak, Mordy (4, 5), Wysokie. ♂: m–kVII; ♀: pVI, mX; j: m–kIV, mVI–pXI.

Microneta viaria (BL.). Augustówka, Białki (1, 2, 3, 5), Lipniak, Mordy (2, 5), Tuliów. ♂: pX–pIV; ♀: pXI–pIV; j: mVIII, mXII.

Neriere clathrata (SUND.). Białki (5, 6), Hołubla (1), Jelnica (2), Lipniak, Łowiszów (1), Mordy (3, 5), Wysokie. ♂: pVII–VIII, mX–mXI; ♀: VIII, pX–mXI; j: mIV, kVIII, mX–mXI.

Neriere emphana (WLK.). Białki (3, 10). ♀: pVII–mVIII.

- Neriene montana* (CL.). Białki (6), Jelnica (1), Kotuń, Lipniak, Manie, Mordy (5). ♂: kV-pVI; ♀: kV, mVII, pX; j: kVI-pVII, pX, kXI.
- Neriene radiata* (WLK.). Hołubla (1, 2), Jelnica (1), Lipniak. ♂: VII; ♀: VI, kVIII; j: mVII.
- **Porrhomma pygmaeum* (BL.). Hołubla (2), Jelnica (1), Lipniak, Mordy (2, 4), Wysokie. ♂: pV, mVII; ♀: m-kIV, kXI-pXII.
- Stemonyphantes lineatus* (L.). Białki (5, 7, 10), Jelnica (1), Królowy Most (4), Mordy (4). ♂, ♀: pVIII, pXI; j: mVII, mX-pXI.
- Tallusia experta* (O. P.-C.). Białki (5, 6), Manie, Mordy (3). ♂: pX; ♀: pX-mXI; j: pVIII.
- Tapinopa longidens* (WID.). Augustówka, Białki (5, 8, 10), Królowy Most (4), Mordy (4), Tuliów, Żabce. ♂: pVII; ♀: pVII, mVIII, p-kXI; j: mVII-mVIII.

Rys. 10. Krajowe stanowiska *Walckenaeria furcillata* (MGE.).

**Taranucnus setosus* (O. P.-C.). Bagno Podlaskie. pI — ♂.

**Baryphyma pratensis* (BL.). Jelnica (2), Łączka, Mordy (3, 4). ♂: mIV; ♀: pVII-mVIII.

Baryphyma thorelli (WESTR.). Białki (6). mV — ♂.

**Ceratinella brevipes* (WESTR.). Lipniak. kIV — ♂.

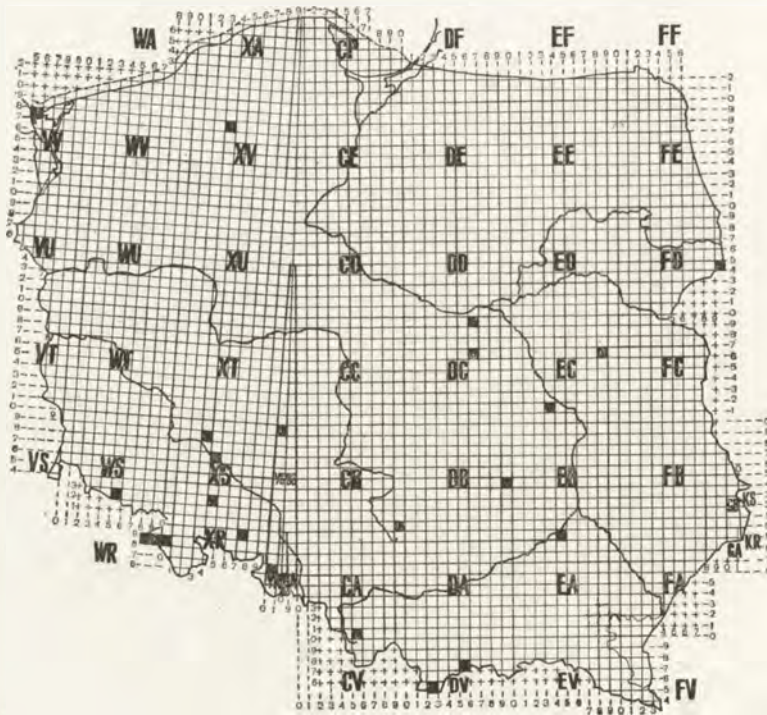
Ceratinella brevis (WID.). Hołubla (1), Jelnica (1), Mordy (2), Żabce. ♂: kIV, kXI; ♀: m-kIV, IX.

**Cnephlocotes obscurus* (BL.). Lipniak. mVII — j.

Dicymbium nigrum (BL.). Lipniak, Manie, Mordy (3). ♀: kIV, pX.

**Diplocephalus cristatus* (BL.). Białystok-Pietrasze, Lipniak, Mordy (1). ♀: kIV-pVI.

**Dismodicus bituberculatus* (WID.). Białki (6), Kotuń, Łączka. ♂: mV; ♀: mV-pVII.

Rys. 11. Krajowe stanowiska *Walckenaeria melanocephala* O. P.-C.

Entelecara acuminata (WID.). Hołubla (1), Lipniak. ♀: mVII; j: VIII.

**Entelecara flavipes* (BL.). Jelnica (1). pX — ♀.

Erigone atra BL. Hołubla (1), Jelnica (2), Królowy Most (1), Lipniak, Łączka, Mordy (3), Wysokie. ♂: pVII, p-kX; ♀: pVII-kX; j: pV-VI.

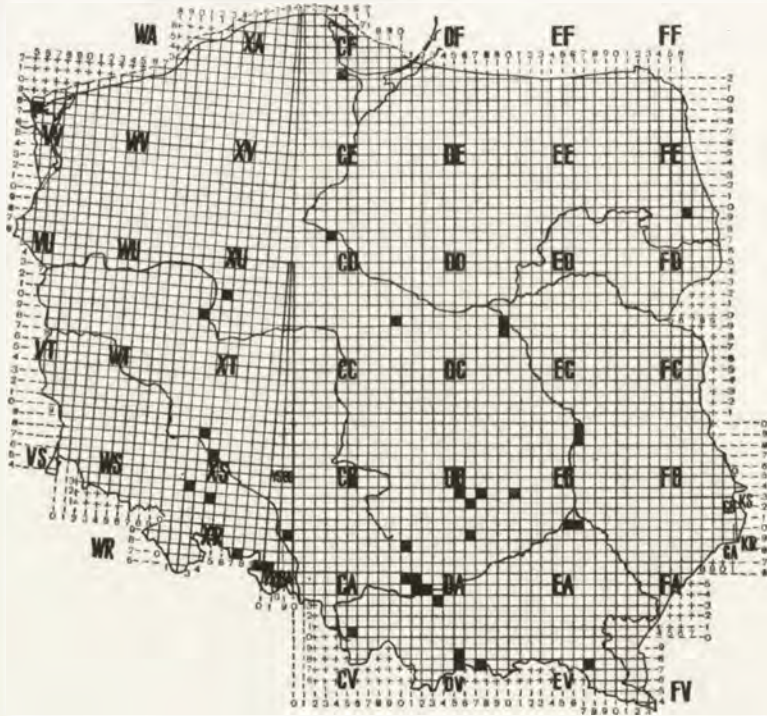
- Erigone dentipalpis* (WID.). Białki (8), Lipniak, Różanystok. ♀: kIV, kVI, pVIII.
- **Gnathonarium dentatum* (WID.). Hołubla (2). mIV — ♀.
- **Gongylidiellum murcidum* SIM. Mordy (3). pX — ♀.
- Gongylidium rufipes* (L.). Białki (6), Żabce. ♀: pIX; j: pXI.
- Hylyphantes graminicola* (SUND.). Kózki (1, 2), Manie, Mierzvice-Kolonie, Mordy (3). ♂: kV, pX; ♀: kV-mVI, pX.
- **Lophomma punctatum* (BL.). Bagno Podlaskie, Białki (6). ♀: pI, mV.
- **Maso sundevalli* (WESTR.). Białki (6), Hołubla (1), Lipniak. ♀: pVI-mVII, pXI; j: pXI.
- **Metopobactrus prominulus* (O. P.-C.). Kotuń. kV — ♂.
- Micrargus herbigradus* (BL.). Białki (5, 6, 8), Hołubla (1). ♂: mIV; ♀: pXI.
- **Micrargus subaequalis* (WESTR.). Królowy Most (4). mVII — ♀.
- Moebelia penicillata* (WESTR.). Lipniak. kIV — ♀.
- Notioscopus sarcinatus* (O. P.-C.). Białki (5). kX — j.
- Oedothorax apicatus* (BL.). Jelńca (1). pIX — ♀.
- **Oedothorax fuscus* (BL.). Manie, Mordy (4). ♂: pVIII; ♀: pVIII, pX.
- Panamomops mengei* SIM. Lipniak. mV — ♀.
- **Pelecopsis parallela* (WID.). Lipniak. mVII — ♀.
- **Rhaebothorax foveatus* (F. D.). Królowy Most (4). mVII — ♂, ♀.
- Savignya frontata* BL. Bagno Podlaskie, Białki (5), Królowy Most (1), Lipniak. ♂: pI, kIV, mXI; ♀: pVII, mX; j: kIV.
- Tapinocyba insecta* (L. K.). Białki (1), Hołubla (2), Lipniak. ♂: p-mIV; ♀: pIV-mV.
- Trematocephalus cristatus* (WID.). Białki (1, 2, 5, 9), Hołubla (1), Lipniak, Mordy (3), Żabce. ♂: mIV, mX-kXI; ♀: pVII; j: mIV-mV, pVII-mXII.
- Walckenaeria antica* (WID.). Białki (6, 8, 10), Jelńca (1), Lipniak. ♂: mXI-mXII; ♀: pXI.
- **Walckenaeria corniculans* (O. P.-C.). Mordy (3, 5). ♂: mIV; ♀: pX.
- **Walckenaeria cucullata* (C. L. K.). Białki (5), Hołubla (2), Tuliów. ♂: mIV; ♀: pX-mXI.
- **Walckenaeria furcillata* (MGE.). Królowy Most (4). mVII — ♂.
- Walckenaeria kochi* (O. P.-C.). Bagno Podlaskie, Białki (6). ♀: pI, pXI.
- **Walckenaeria melanocephala* O. P.-C. Lipniak. kVII — ♂, ♀.
- Walckenaeria nodosa* O. P.-C. Bagno Podlaskie. pI — ♂, ♀.
- Walckenaeria nudipalpis* (WESTR.). Bagno Podlaskie, Hołubla (1). ♂: pI, mIV; ♀: mIV.
- Walckenaeria obtusa* BL. Białki (1). mXI — ♀.
- Walckenaeria vigilax* (BL.). Łączka. pVII — ♀.
- Achaearanea lunata* (CL.). Augustówka, Białki (5), Lipniak. ♀: pVI-mVIII; ♀*: mVIII.
- Crustulina guttata* (WID.). Mordy (5), Tuliów. ♂: mIX; ♀: mX.
- Dipoena tristis* (H.). Lipniak. pV — j.

Enoplognatha ovata (CL.). Białka, Białki (1, 2, 5, 6, 8), Hołubla (1), Jelńca (1, 2), Lipniak, Mordy (1, 5), Tuliów. ♂: pVII-pVIII; ♀: pVI-mVIII; j: kIV-mV, pVII, pXI.

**Enoplognatha thoracica* (H.). Królowy Most (4). mVII - ♀, ♀*.

Neottiura bimaculata (L.). Białki (6), Durne Bagno, Hołubla (2), Jelńca (1), Lipniak. ♀: kVIII-kIX; ♀*: kVIII; j: mIV-mV.

**Paidiscura pallens* (BL.). Lipniak. kXI - j.

Rys. 12. Krajowe stanowiska *Enoplognatha thoracica* (H.).

Robertus lividus (BL.). Białki (5), Hołubla (2), Lipniak, Mordy (2, 5), Tuliów.

♂: mIV, kVII-mX, mXII; ♀: mIX-kXI; j: kIV, kVII, kIX, mXII.

Steatoda bipunctata (L.). Jelńca (1), Królowy Most (3, 4), Siedlce. ♂: mVIII;

♀: pI, p-mIV, mVIII; j: mVII.

Steatoda castanea (CL.). Łowiszów (1), Siedlce. ♀: mIV, kVIII; j: kVIII.

**Steatoda corollata* (L.). Kózki (1). kV - ♀.

**Steatoda grossa* (C. L. K.). Rudka, Siedlce. ♂: pII, pV-pVII; ♀: pII, pV-pVI.

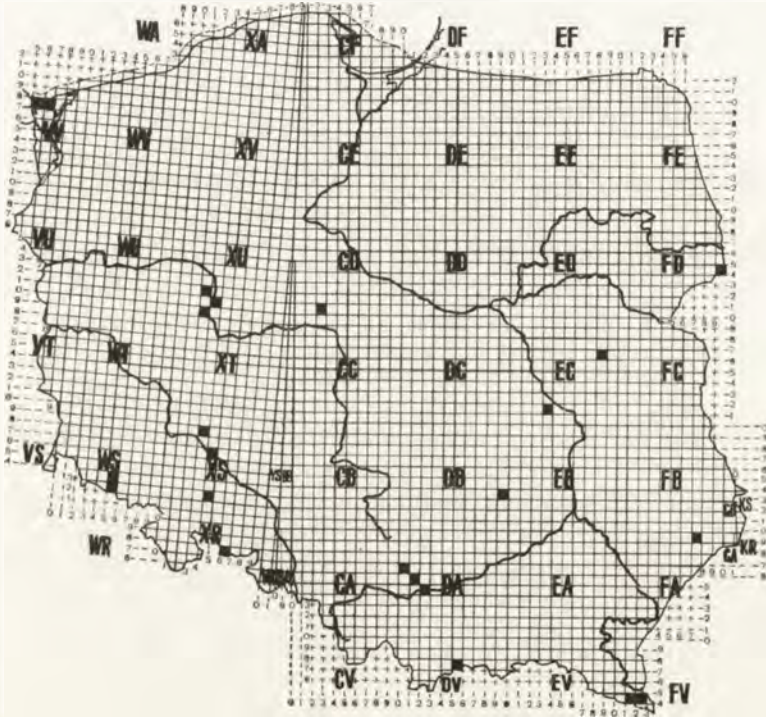
Steatoda phalerata (PANZ.). Królowy Most (4), Łowiszów (2), Siedlce. ♂: mV;

♀: mV, pVII; j: mVII-kVIII.

Theridion impressum L. K. Białka, Białki (1, 6, 8, 9, 10), Hołubla (4), Jelnica (1), Jez. Wytyckie, Królowy Most (2, 4), Lipniak, Tuliów. ♂: pX; ♀: pVII-pXI, kXII; ♀*: pVII; j: kIV-pV, kVIII-mXI.

Theridion mystaceum L. K. Jelnica (1), Lipniak, Mordy (5), Żabce. ♀: pVI-mVII; j: mVII-kVIII.

Theridion pictum (WLK.). Białki (6, 9), Durne Bagno, Jelnica (1), Kotuń, Kózki (1), Lipniak. ♂: pVII; ♀: kV-mIX; j: m-kV, mVII-X, mXII.

Rys. 13. Krajowe stanowiska *Paidiscura pallens* (Bl.).

Theridion pinastri L. K. Jelnica (1), Królowy Most (4), Lipniak. ♂: pV, kIX; ♀: kIV-mV, mVII-kIX, mXII; j: kIV-mV, kVII-mXII.

**Theridion simile* C. L. K. Białki (8), Hołubla (1). j: VIII, mIX.

Theridion sisyphium (CL.). Białki (9), Królowy Most (4), Lipniak, Łowiszów (2), Tuliów. ♀: pVII-kVIII; j: kXI.

Theridion tinctum (WLK.). Jelnica (1), Lipniak, Mordy (5). ♀: kV-kVIII, mX; j: kIV-mV, mVII-kX.

Theridion varians H. Augustówka, Białki (4, 5), Lipniak, Manie, Mordy (5), Tuliów. ♂: pVI; ♀: mVI-kXI; ♀*: mVIII; j: kIV-pV, pVII-kXI.

Ero furcata (VILL.). Bagno Podlaskie, Lipniak. ♀: pI; j: kIV, kIX.

Przedstawiony wykaz wzbogaca listę pajaków znanych z Podlasia (w sensie „katalogowym”, tzn. bez Puszczy Białowieskiej) o 90 gatunków – obecnie zawiera ona 327 gatunków (z Puszczy Białowieskiej wykazano dalszych 50 gatunków). W porównaniu z najlepiej poznanymi krainami Polski: Wyżyną Krakowsko-Wieluńską (484 gatunki), Dolnym Śląskiem (471), Niziną Wielkopolsko-Kujawską (461), Niziną Mazowiecką (458) i Sudetami Zachodnimi (435) nie jest to liczba zbyt imponująca, ale intensywne badania faunistyczne na Podlasiu trwają zaledwie od kilku lat, podczas gdy historia poznawania arachnofauny tamtych krain liczy nierzadko ponad sto lat.

Na bardziej ogólne podsumowanie zoogeograficzne jest jeszcze zdecydowanie za wcześnie, gdyż zbyt mało wiemy o pajakach chociażby krain graniczących z Podlasiem: Pojezierza Mazurskiego i Wyżyny Lubelskiej, bardzo ważnych z uwagi na możliwość występowania tam większej liczby gatunków (odpowiednio borealnych i subpontyjskich. Na podkreślenie zasługuje jednak stwierdzenie występowania na Podlasiu kilkunastu gatunków rzadkich bądź prawdopodobnie kończących tu zasięg: *Agroeca dentigera* (drugie stanowisko w Polsce), *Sitticus zimmermanni*, *Thanatus sabulosus*, *Nuctenea folium*, *N. silvicultrix*, *Allomengea vidua*, *Aphileta misera*, *Bolyphantes crucifer*, *Centromerus pabulator*, *Macrargus excavatus*, *Taranuennus setosus* (pierwsze stanowisko na Niżu Polskim), *Baryphyma pratensis*, *B. thorelli*, *Entelecara flavipes*, *Lophomma punctatum*, *Rhaebothorax foveatus*, *Enoplognatha thoracica*, *Paidiscura pallens*, *Steatoda corollata* i *S. grossa*.

IX. WSTĘPNE INFORMACJE O PAJAKACH KILKU SŁABO ZBADANYCH REGIONÓW KRAJU

a. Słowiński Park Narodowy

Jedynymi lepiej poznanymi częściami naszego Wybrzeża są okolice Gdańska (głównie MENGE 1866–1878) oraz rejon ujścia Odry (DZIABASZEWSKI 1961, 1965, PECIO 1979, SIEMIENIAKO 1979). Nieco gatunków znanych jest także z Helu (głównie DAHL 1908 i ŁUCZAK 1954), a pewne uzupełnienia zawierają moje poprzednie prace z tego cyklu (STARĘGA 1974, 1978). Oprócz dwóch gatunków wykazanych z Łeby (STARĘGA 1974), brak zupełnie danych o pajakach tak interesującej przyrodniczo części Pobrzeża Bałtyku, jaką jest Słowiński Park Narodowy. Korzystam więc z okazji, aby podać chociaż krótką listę gatunków – jej wynikiem jest jednak wydłużenie spisu pajaków Pobrzeża Bałtyku o 5 i Pojezierza Pomorskiego o 1 gatunek oraz uzupełnienie wiadomości o rozmieszczeniu kilku rzadko łowionych gatunków, takich jak *Sitticus distinguendus*, *Rhysodromus fallax*, *Bathypantes parvulus* czy *Episinus truncatus*.

Stanowiska

Jez. Gardno, północny brzeg NE zatoki (XA 36), suche trzciny i ściółka między nimi, 20 V 1980.

- Łącka Góra (XA 57), północne podnóże (od strony morza), wydma zarastająca krzewami wierzby piaskowej i niskimi sosnami, wrzos, kępy trawy, 19 V 1980.
- Leba (XA 67): (1) podmokły las, 13 VIII 1972; (2) w zabudowaniach, 14 VIII 1972; (3) plaża, 14 VIII 1972; (4) bór sosnowy, 19 VIII 1972.
- Mierzeja jez. Łebsko (XA 57; w tekście: Mierzeja): (1) wydmy, pojedyncze sosny, wydmuchrzyca, 5-12 IX 1963 i 14-20 IX 1963; (2) bór wilgotny, 5-10 X 1963; (3) styk młodego boru wilgotnego i olszyn, 5-12 IX 1964.
- G. Rowokół (XA 45), szczyt, 115 m n.p.m., buczyna pomorska, 20 V 1980 [Pojezierze Pomorskie].

Segestria senoculata (L.). Mierzeja (1). pIX — sa. ♀.

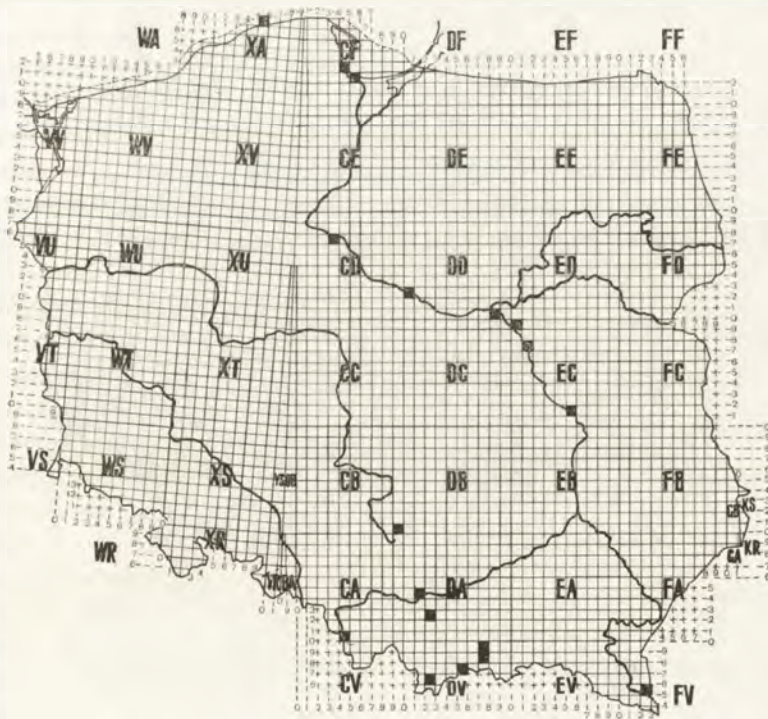
Arctosa cinerea (F.). Mierzeja (1). ♂, ♀, j: p-mIX.

Arctosa perita (LATR.). Łącka Góra, Mierzeja (1). ♂: pIX; ♀, j: mV, pIX.

Pardosa lugubris (Wlk.). Mierzeja (2, 3). ♀: pIX; sa. ♂: pX.

Pardosa pullata (CL.). Mierzeja (3). pIX — ♀*.

Tarentula fabrilis (CL.). Mierzeja (1, 3). pIX — ♂, ♀.

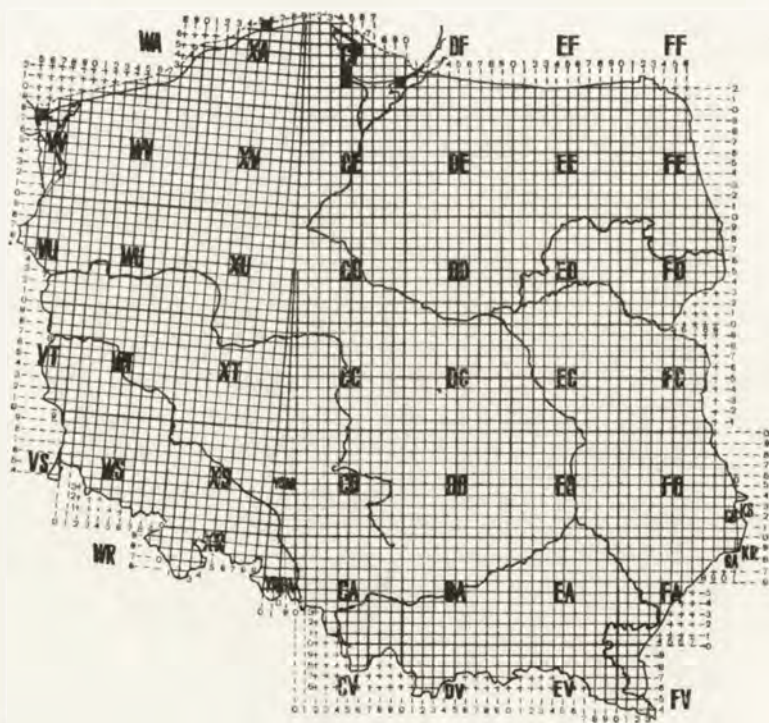

Rys. 14. Krajowe stanowiska *Sitticus distinguendus* (SIM.).

**Trochosa spinipalpis* (F. P.-C.). Mierzeja (3). pIX — ♂, ♀. Także: Dargobądz na w. Wolin (VV 67), 22 VI 1978 — 1 ♀.

Trochosa terricola TH. Mierzeja (3). pIX — ♀.

- Zelotes petrensis* (C. L. K.). Łeba (3). mVIII — ♂.
Clubiona frutetorum L. K. Mierzeja (1). pIX — ♀.
Clubiona phragmitis C. L. K. Jez. Gardno. mV — j.
Clubiona similis L. K. Mierzeja (1). ♂, ♀: p-mIX.
 **Synageles venator* (LUC.). Łącka Góra. mV — ♀.
Salticus olearii (SCOP.). Mierzeja (1). pIX — ♀.
Salticus scenicus (CL.). Mierzeja (1). mIX — j.
Sitticus distinguendus (SIM.). Łącka Góra. mV — ♀.

Rys. 15. Krajowe stanowiska *Rhysodromus fallax* (SUND.).

- Sitticus littoralis* (H.). Jez. Gardno, Mierzeja (2). ♀: pX; j: mV.
Coriarachne depressa (C. L. K.). Mierzeja (1). mIX — ♀.
Psammittis sabulosa (H.). Mierzeja (3). pIX — ♂.
Xysticus bifasciatus C. L. K. Mierzeja (3). pIX — j.
Xysticus cristatus (CL.). Łącka Góra, Mierzeja (1). ♂, ♀: mV; j: mV, pIX.
Philodromus aureolus (CL.). Łącka Góra, Mierzeja (1). j: mV, p-mIX.

- Rhysodromus fallax* (SUND.). Mierzeja (1). j: p-mIX.
- Tibellus maritimus* (MGE.). Łącka Góra, Mierzeja (1). j: mV, p-mIX.
- Araneus diadematus* CL. Łeba (1), Mierzeja (1, 2, 3). ♂: pIX-pX; ♀: mVIII-pX; j: p-mIX.
- Araneus marmoreus* CL. Mierzeja (3). pIX - ♀.
- Araneus quadratus* CL. Mierzeja (1). mIX - ♀.
- Araniella cucurbitina* (CL.). Mierzeja (1). mIX - j.
- Atea sturmi* (H.). Łeba (4), Mierzeja (1), Rowokół. ♀: mVIII, j: mV, mIX.
- Mangora acalypha* (WLK.). Łącka Góra, Mierzeja (1). j: mV, pIX.
- Nuctenea cornuta* (CL.). Jez. Gardno, Mierzeja (2, 3). ♂, ♀: pIX-pX; j: mV, pX.
- Nuctenea patagiata* (CL.). Łącka Góra, Mierzeja (1, 2, 3). ♂: pIX-pX; ♀: mV, pIX-pX; j: pIX-pX.
- Meta mengei* (BL.). Mierzeja (1, 3). pIX - j.
- Meta segmentata* (CL.). Łeba (1, 2), Mierzeja (1, 2, 3). ♂, ♀: mVIII-pX; j: mVIII.
- Zygiella atrica* (C. L. K.). Mierzeja (1, 2). ♂: p-mIX; ♀: pIX-pX.
- Zygiella x-notata* (CL.). Łeba (2). mVIII - ♂.
- Pachygnatha clercki* SUND. Mierzeja (1). mIX - ♂.
- Pachygnatha listeri* SUND. Mierzeja (3). pIX - ♂, ♀.
- Tetragnatha extensa* (L.). Mierzeja (1). pIX - ♂.
- Tetragnatha montana* SIM. Mierzeja (1, 3). j: p-mIX.
- Tetragnatha obtusa* C. L. K. Mierzeja (1). mIX - j.
- Bathypantes parvulus* (WESTR.). Mierzeja (1). pIX - ♀.
- Diplostyla concolor* (WID.). Rowokół. mV - ♀. Znaleziony także w rezerwacie Lubygość koło Kartuz (XA 93), 22 V 1980 - 1 ♂. Są to pierwsze stanowiska na Pojezierzu Pomorskim.
- Drapetisca socialis* (SUND.). Mierzeja (1, 3). ♂: mIX; ♀: pIX.
- Kaestneria dorsalis* (WID.). Mierzeja (3). pIX - ♀, j.
- **Laetesia pullata* (O. P.-C.). Mierzeja (3). pIX - ♀.
- Linyphia triangularis* (CL.). Mierzeja (1, 2, 3). ♂: pIX; ♀: pIX-pX.
- **Magniphantes approximatus* (O. P.-C.). Jez. Gardno. mV - ♀.
- Microlinyphia pusilla* (SUND.). Mierzeja (1). pIX - j.
- Neriere emphana* (WLK.). Łeba (1). mVIII - ♀.
- Stemonyphantes lineatus* (L.). Łącka Góra. mV - ♂, ♀, j.
- **Tallusia experta* (O. P.-C.). Jez. Gardno. mV - ♀.
- Erigone dentipalpis* (WID.). Łeba (4). mVIII - ♀.
- Hylyphantes graminicola* (SUND.). Mierzeja (1, 3). ♂, ♀: p-mIX; sa. ♂: pIX.
- Achaearanea tepidariorum* (C. L. K.). Łeba (2). mVIII - ♂.
- Enoplognatha ovata* (CL.). Łącka Góra. mV - j.
- Episinus truncatus* LATR. Łącka Góra. mV - ♂.
- Theridion mystaceum* L. K. Mierzeja (3). pIX - j.
- Theridion pictum* (WLK.). Mierzeja (2). pX - sa. ♀.
- Theridion tinctum* (WLK.). Mierzeja (1). mIX - ♀, j.
- Theridion varians* H. Mierzeja (1, 3). j: p-mIX.

b. Kraina Wielkich Jezior

Kraina Wielkich Jezior, mimo iż stanowi jedną z bardziej uczęszczanych i atrakcyjnych okolic nie tylko Pojezierza Mazurskiego, ale całej Polski, nie doczekała się dotychczas szczegółowego opracowania faunistycznego. Jedyne poprzednia moja praca z tego cyklu (STARĘGA 1978, część IV) przynosi wiadomości o kilkudziesięciu gatunkach pajaków z Puszczy Piskiej na południe od Jeziora Nidzkiego (Karwica, Lipa Tylna) oraz o jednym z Łuknajna. Obecnie uzupełniam te dane materiałami pochodzącymi głównie ze środkowej i północnej części Krainy Wielkich Jezior — wydłużają one listę pajaków Pojezierza Mazurskiego o 13 gatunków. Prawie wszystkie stanowiska leżą w województwie suwalskim, tylko Krutyń należy do woj. olsztyńskiego.

Stanowiska

Dziwiszewo koło Giżycka (EE 49): (1) pojedyncze olchy i wierzby na brzegu Jez. Dobskiego — na pniach i w ściółce obok, 16–18 VII 1981; (2) rzadki bór sosnowo-świerkowy nad Jez. Dobskim, 16–19 VII 1981.

Fuleda koło Giżycka (EE 49), las liściasty nad Jez. Dobskim, 29 VII 1982.

Wyspa Gilma na Jez. Dobskim (EE 49), las łęgowy, ściółka i próchno, 16 VII 1981.

Giżycko (EE 48), nad jez. Kisajno przy „Starym Kanale”, pod korą olchy, 1 VIII 1981.

Krutyń koło Mrągowa (EE 24), 25 VII 1978.

Łuknajno koło Mikołajek (EE 45), 24 VII 1978.

Mamerki koło Węgorzewa (EF 40), las liściasty nad jez. Mamry, 26 VII 1981 i 14 VII 1982. Jez. Mamry (EF 40), na jachcie, 15 VII 1982.

Mikołajki (EE 35), 23 VII 1978.

Wilkasy koło Giżycka (EE 48), brzeg jez. Niegocin, 12 VII 1981.

Wyspa Kormoranów (Wysoki Ostrów) na Jez. Dobskim (EE 49), w ściółce, 16 VII 1981.

Segestria senoculata (L.). Dziwiszewo (2), Giżycko, Mamerki. j: mVII–pVIII.

Dictyna uncinata TH. Łuknajno. kVII — ♀.

Cybaeus angustiarum L. K. Mamerki. mVII — j.

Argyroneta aquatica (CL.). Krutyń. kVII — j.

**Cryphoeca silvicola* (C. L. K.), Dziwiszewo (1). mVII — sa. ♀.

Pardosa amentata (CL.). Krutyń. kVII — j.

Pardosa lugubris (WLK.). Łuknajno. kVII — ♀.

Pardosa prativaga (L.K.). Fuleda. kVII — ♀*.

Pardosa sphagnicola F. D. Dziwiszewo (2). mVII — ♂, ♀, ♀*.

Pirata piraticus (CL.). Dziwiszewo (2), Krutyń. ♂: mVII; j: kVII.

Pirata piscatorius (CL.). Dziwiszewo (1). mVII — ♀.

Trochosa spinipalpis (F. P.-C.). Dziwiszewo (1). mVII — j.

Zora spinimana (SUND.). Dziwiszewo (1). mVII — j.

Pisaura mirabilis (CL.). Mikołajki. kVII — j.

Clubiona lutescens WESTR. Łuknajno, Mikołajki. kVII — ♀.

Clubiona phragmitis C. L. K. Łuknajno, Mamry. ♂: m–kVII; ♀: kVII.

**Evarcha arcuata* (CL.). Krutyń. kVII — j.

Evarcha falcata (CL.). Krutyń, Mikołajki. kVII — j.

**Heliophanus auratus* C. L. K. Mikołajki. kVII — ♀, j.

- Marpissa radiata* (GR. et OHL.). Łuknajno. kVII — j.
Salticus cingulatus (PANZ.). Dziwieszewo (1), Fuleda. ♀: m-kVII.
Sitticus littoralis (H.). Krutyń, Łuknajno. kVII — ♂.
Coriarachne depressa (C. L. K.). Krutyń. kVII — j.
Diaea dorsata (F.). Mikołajki. kVII — ♀.
Ocyptila praticola (C. L. K.). Wyspa Kormoranów. mVII — ♂.
Xysticus cristatus (CL.). Dziwieszewo (2), Łuknajno. ♀: m-kVII; j: kVII.
Xysticus ulmi (H.). Dziwieszewo (1), Krutyń, Łuknajno. ♀: kVII; j: m-kVII.
Philodromus aureolus (CL.). Dziwieszewo (2), Łuknajno, Mikołajki. ♂: kVII;
 ♀: m-kVII.
Tibellus oblongus (WLK.). Krutyń, Mikołajki. kVII — ♀.
Araneus marmoreus CL. Dziwieszewo (1, 2), Łuknajno. j: m-kVII.
Araneus quadratus CL. Dziwieszewo (1), Łuknajno. j: m-kVII.
Araniella cucurbitina (CL.). Mikołajki. kVII — ♀.
Atea sturmi (H.). Krutyń. kVII — j.
 **Cercidia prominens* (WESTR.). Łuknajno. kVII — j.
Neoscona adianta (WLK.). Mikołajki. kVII — j.
Nuctenea cornuta (CL.). Giżycko, Łuknajno. ♂: pVIII; ♀, j: kVII.
Nuctenea folium (SCHRK.). Dziwieszewo (2). mVII — ♂, j.
Nuctenea ixobola (TH.). Dziwieszewo (1), Wilkasy. mVII — j.
Nuctenea patagiata (CL.). Dziwieszewo (1, 2), Fuleda, Krutyń, Łuknajno. ♂,
 ♀, j: m-kVII.
Nuctenea sclopetaria (CL.). Dziwieszewo (1), Fuleda, Wilkasy. ♂, j: mVII; ♀:
 m-kVII.
Singa hamata (CL.). Łuknajno. kVII — ♂, ♀, j.
Meta mengei (BL.). Krutyń. kVII — ♀.
Meta segmentata (CL.). Dziwieszewo (1, 2), Fuleda, Krutyń, Mikołajki. j: m-kVII.
 **Zygiella x-notata* (CL.). Dziwieszewo (1, 2). mVII — j.
Arundognatha striata (L. K.). Mamry. mVII — ♂.
Pachygnatha clercki SUND. Dziwieszewo (1), Gilma. mVII — j.
Tetragnatha dearmata TH. Dziwieszewo (2), Wilkasy. mVII — ♂, ♀.
Tetragnatha extensa (L.). Fuleda, Łuknajno. kVII — ♂, ♀.
Tetragnatha montana SIM. Dziwieszewo (1, 2), Krutyń, Łuknajno, Mamerki,
 Mikołajki. ♂, ♀: m-kVII.
Tetragnatha nigrita LENDL. Dziwieszewo (2), Łuknajno. ♂, ♀: m-kVII.
Tetragnatha obtusa C. L. K. Łuknajno. kVII — ♂, ♀.
 **Tetragnatha pinicola* L. K. Krutyń, Mikołajki. kVII — ♂, ♀.
Bathypantes gracilis (BL.). Dziwieszewo (2). mVII — ♀.
Bathypantes nigrinus (WESTR.). Dziwieszewo (1). mVII — ♀.
Bathypantes parvulus (WESTR.). Dziwieszewo (1), Mamry. mVII — ♂.
Bolyphantes luteolus (BL.). Krutyń. kVII — j.
 **Diplostyla concolor* (WID.). Gilma. mVII — ♀, j.
Drapetisca socialis (SUND.). Dziwieszewo (1). mVII — sa. ♂.

- Helophora insignis* (BL.). Fuleda, kVII — sa. ♀.
Kaestneria dorsalis (WID.). Łuknajno, Mikołajki. kVII — ♀.
Lepthyphantes mengei KULCZ. Dziwieszewo (1). mVII — ♀.
Lepthyphantes minutus (BL.). Dziwieszewo (1, 2), Fuleda, Giżycko. ♀: pVIII;
 sa. ♂, sa. ♀: m-kVII.
Linyphia triangularis (CL.). Dziwieszewo (1, 2), Krutyń, Łuknajno, Mikołajki.
 ♂: kVII; j: m-kVII.
 **Microneta viaria* (BL.). Gilma. mVII — ♀, j.
Neriere emphana (WLK.). Wilkasy. mVII — ♂.
Neriere montana (CL.). Dziwieszewo (2), Fuleda. ♀: m-kVII.
Neriere radiata (WLK.). Krutyń, Mikołajki. kVII — ♀.
Ceratinella brevis (WID.). Gilma, Mikołajki. ♀: m-kVII.
Chocorua picina (BL.). Gilma, Mikołajki. ♀: m-kVII.
Dismodicus bituberculatus (WID.). Łuknajno. kVII — ♀.
 **Entelecara media* KULCZ. Dziwieszewo (2), Fuleda. ♀: m-kVII.
Erigone atra BL. Dziwieszewo (1), Gilma, Mamry. mVII — ♂, ♀.
Erigone dentipalpis (WID.). Dziwieszewo (1). mVII — ♀.
Gongylidium rufipes (L.). Łuknajno, Mikołajki. kVII — ♂, ♀.
Hylyphantes graminicola (SUND.). Dziwieszewo (1). mVII — ♂, ♀.
 **Micrargus herbigradus* (BL.). Mikołajki. kVII — ♂.
 **Tiso vagans* (BL.). Wyspa Kormoranów. mVII — ♂.
 **Troxochrus scabriculus* (WESTR.). Wyspa Kormoranów. mVII — ♂, ♀.
Walckenaeria unicornis O. P.-C. Dziwieszewo (1). mVII — ♀.
Enoplognatha ovata (CL.). Dziwieszewo (2), Gilma, Krutyń, Mikołajki. ♀: m-kVII.
Neottiura bimaculata (L.). Dziwieszewo (2), Mikołajki. ♀: m-kVII.
 Jedna z badanych samiec (z Dziwieszewa) miała odwłok kremowy, a nie purpurowy czy fioletowy, jak zazwyczaj u tego gatunku. Charakterystyczny podłużny biały pas na grzbiecie był na tym tle bardzo słabo widoczny.
Theridion mystaceum L. K. Dziwieszewo (1, 2). mVII — ♀.
 Ubarwienie odwłoka jednej z badanych samiec było bardzo kontrastowe: czarne tło i jaskrawo biały podłużny pas na grzbiecie.
 **Theridion pinastri* L. K. Krutyń. kVII — ♀.
Theridion varians H. Dziwieszewo (1), Krutyń, Mamerki. ♂: mVII; ♀: m-kVII.

c. Południowe Mazowsze

Mimo dużej liczby wykazanych gatunków (457 — STAREGA 1983), Mazowsze zbadane jest bardzo nierównomiernie. Najwięcej danych istnieje dla Warszawy i jej najbliższych okolic (STAREGA 1972, 1974, KRZYŻANOWSKA i inni 1981) oraz dla wschodniej i środkowej części Kampinoskiego Parku Narodowego (wiele prac, najwięcej informacji faunistycznych zawierają: PRÓSZYŃSKI 1961, ŁUCZAK 1963, BREYMEYER 1966, DĄBROWSKA-PROT, ŁUCZAK i WÓJCİK 1973

i STAREGA 1974). Kilkadziesiąt gatunków znanych jest z okolic Gostynina (STAREGA 1974, ŁUCZAK 1976a, b), niedługo dysponować będziemy także opracowaniem pajaków zachodniej części Puszczy Kampinoskiej (DOBROWOLSKA 1985), zawierającym wiadomości o wielu gatunkach rzadko w Polsce łowionych, a bardzo interesujących z punktu widzenia zoogeografii. Cała reszta dużej przecież krainy nie była dotychczas w ogóle badana, a wzmianki o pojedynczych znaleziskach nie zmieniają sytuacji.

Poniższy wykaz gatunków z południowego Mazowsza stanowi wynik badań prowadzonych w ramach prac magisterskich przez J. STEPIEŃ w Puszczy Kozienickiej oraz przez M. OLECZKA w Stężycy, uzupełnionych materiałem z kilku innych miejscowości. Wydłuża on listę fauny Mazowsza o 11 gatunków.

Stanowiska

Basinów koło Kozienice (EC 31): (1) bór mieszany, (2) bór sosnowy.

Białobrzegi (DC 92), zarośla nad Pilicą, 3 IX 1980.

Kozienice (EC 31), suchy bór sosnowy.

Maciejowice, 10 km W Kozienice (EC 21): (1) bór mieszany (sosnowo-dębowy), (2) suchy bór sosnowy, (3) dąbrowa świetlista.

Nowiny, 7 km SW Kozienice (EC 30), suchy bór sosnowy.

Opatkowice, 10 km NW Kozienice (EC 22): (1) bór mieszany (sosnowo-dębowy), (2) suchy bór sosnowy, (3) dąbrowa świetlista.

Ponurzyca, 18 km NW Garwolin (EC 36), 16 VII 1978.

Stężycza, 8 km NW Dęblin (EC 51), wydmy z murawą szczotlichową (*Spergulo-Corynephorum*), rzadkie kępy jałowca i sosny; systematyczne badania w okresie IV 1978-V 1979, także 4 X 1980.

Studzianki (Pancerne), 20 km NW Kozienice (EC 22), suchy bór sosnowy.

Zabieżka, 17 km NNW Garwolin (EC 36), 16 i 27 VII 1978.

Zdyczów, 2 km N Kozienice (EC 31), ols.

Agroeca cuprea MGE. Kozienice. mXII — ♂, ♀.

Anypaena accentuata (WLK.). Maciejowice (1), Studzianki, Zabieżka. ♀: mVII-kVIII; j: mVII.

Tegenaria agrestis (WLK.). Stężycza. VII — ♂.

**Tegenaria campestris* (C. L. K.). Opatkowice (3). j: mVII-pVIII.

Tegenaria domestica (CL.). Kozienice. kVII — ♀.

Dictyna arundinacea (L.). Stężycza, Studzianki. ♀, j: mVII-pVIII.

**Dictyna major* MGE. Stężycza. IV — ♀. Znaleziony także w Płocku na skarpie wiślanej (DD 12), pV — ♀.

Dictyna pusilla TH. Białobrzegi, Opatkowice, Stężycza, Studzianki, Zabieżka. ♀: V-mVII; j: pIX.

Dictyna uncinata TH. Maciejowice (2). pX — j.

Nigma flavescens (WLK.). Opatkowice (3). mVII — j.

Argenna subnigra (O. P.-C.). Stężycza. IV — ♀.

**Lathys puta* (O. P.-C.). Stężycza. V — ♂, ♀.

Arctosa cinerea (F.). Stężycza. V — ♀.

Arctosa perita (LATR.). Stężycza. XI — j.

Aulonia albimana (WLK.). Stężycza. V — j.

- Pardosa agrestis* (Wlk.). Maciejowice (1), Stężycza. ♂: VII; ♀: VII-kVIII; j: pX.
- Pardosa agricola* (Th.). Maciejowice (1), Stężycza. ♂: VI; ♀: VI, kVIII.
- Pardosa amentata* (Cl.). Zdziczów. mIV — ♀, j.
- Pardosa lugubris* (Wlk.). Maciejowice (1), Nowiny. ♀: pV, mX.
- Pardosa palustris* (L.). Maciejowice (1), Stężycza, Studzianki. ♂: pX; ♀: V, pIX.
- Pardosa prativaga* (L. K.). Kozienice, Opatkowice (3). ♂: mVII; ♀: mXII.
- Pirata piraticus* (Cl.). Zabieżka, Zdziczów. ♀: kVII; j: mIV.
- Piratula uliginosa* (Th.). Zdziczów. mIV — j.
- Tarentula accentuata* (Latr.). Stężycza. j.
- Tarentula aculeata* (Cl.). Nowiny, Studzianki. ♀: pVI, mVIII.
- Tarentula cuneata* (Cl.). Studzianki. mX — ♂.
- Tarentula cursor* (H.). Stężycza. V — ♀.
- Trochosa ruricola* (D. G.). Kozienice, Maciejowice (1), Opatkowice (3), Zdziczów. ♀: mIV, mVII, mIX.
- Xerolycosa nemoralis* (Westr.). Zabieżka. mVII — ♂.
- Dolomedes fimbriatus* (Cl.). Zabieżka. mVII — j.
- Zora silvestris* Kulcz. Stężycza. XII — ♀.
- Zora spinimana* (Sund.). Kozienice, Zabieżka. ♂: mXII; ♀: mVII; j: mXII.
- Pisaura mirabilis* (Cl.). Kozienice, Studzianki, Zabieżka. ♀: kVIII-pIX; j: m-kVII.
- Oxyopes ramosus* (M. et G.). Zabieżka. mVII — j.
- Haplodrassus sylvestris* (Bl.). Nowiny. pVI — ♀.
- Zelotes electus* (C. L. K.). Stężycza. V — ♀.
- Micaria pulicaria* (Sund.). Stężycza. V — ♂.
- Micrommata roseum* (Cl.). Stężycza. IV — j.
- **Cheiracanthium virescens* (Sund.). Stężycza. VII — ♀.
- Clubiona frutetorum* L. K. Stężycza, Zabieżka. ♀: VI-mVII.
- Clubiona lutescens* Westr. Stężycza. V — ♀.
- Clubiona pallidula* (Cl.). Zabieżka. mVII — ♀.
- Clubiona terrestris* Westr. Kozienice, Nowiny. ♀: pVI, mXII.
- Euryclubiona reclusa* (O. P.-C.). Białobrzegi. pIX — ♀.
- Euryclubiona subsultans* (Th.). Opatkowice (1), Stężycza, Studzianki. ♀: p-mVII.
- Gauroclubiona caerulea* (L. K.). Opatkowice (3), Zabieżka. ♂: kVIII; ♀: mVII.
- Microclubiona trivialis* (C. L. K.). Stężycza, Studzianki, Zabieżka. ♂, ♀: VII.
- Ballus chalybeius* (Wlk.). Maciejowice (1), Studzianki. ♀: pVII-kVIII.
- Dendryphantès rudis* (Sund.). Opatkowice (3), Stężycza, Studzianki, Zabieżka. ♂: kVII; ♀: mVII-mVIII.
- Evarcha arcuata* (Cl.). Zabieżka. mVII — ♂, ♀, j.
- Evarcha falcata* (Cl.). Basinów (2), Maciejowice (1), Opatkowice (3), Zabieżka. ♂: mVII-mVIII; ♀: mVI-kVII; j: m-kVII.
- Heliophanus dubius* C. L. K. Ponurzyca, Stężycza. ♂, j: VIII; ♀: mVII-VIII.
- Heliophanus flavipes* (H.). Studzianki, Zabieżka. mVII — ♀, j.

- Salticus cingulatus* (PANZ.). Zabieżka. kVII — ♀.
- Salticus olearii* (SCOP.). Opatkowice (1), Studzianki. ♂: mVII; ♀: kVIII.
- Salticus scenicus* (CL.). Nowiny. pIX — ♀.
- Sitticus distinguendus* (SIM.). Stężycza. V — ♀, j.
- Sitticus littoralis* (H.). Maciejowice (1). mVII — ♀.
- Sitticus zimmermanni* (SIM.). Stężycza. ♀: V-VII.
- Yllenus arenarius* MGE. Stężycza. ♂, ♀: IV, pX.
- Coriarachne depressa* (C. L. K.). Studzianki. kX — ♀.
- Diaea dorsata* (F.). Maciejowice (1), Ponurzyca, Studzianki, Zabieżka. ♀: mVII-kVIII; j: m-kVII.
- Misumena vatia* (CL.). Maciejowice (1), Ponurzyca, Zabieżka. ♀: kVIII; j: m-kVII.
- Oxyptila atomaria* (PANZ.). Zdziczów. kVII — ♀.
- Proxysticus luctuosus* (BL.). Kozienice, Opatkowice (3), Stężycza, Zabieżka. ♀: XII; j: m-kVII, mXII.
- Xysticus cristatus* (CL.). Maciejowice (1), Studzianki, Zabieżka. ♀: kVIII, mX; j: mVII.
- Xysticus kochi* TH. Kozienice, Stężycza, Studzianki. ♀: mVII; j: mXII.
- Xysticus ulmi* (H.). Maciejowice (1). mVIII — ♀.
- Artanes dispar* (WLK.). Kozienice, Maciejowice (1). ♀: kIX; j: mVII.
- Artanes emarginatus* (SCHRK.). Ponurzyca, Studzianki. ♀: kIX-pX; j: mVII.
- Artanes margaritatus* (CL.). Studzianki. mVII — j.
- Horodromoides fuscmarginatus* (D. G.). Stężycza. XII — j.
- Philodromus aureolus* (CL.). Kozienice, Ponurzyca, Stężycza, Studzianki, Zabieżka. ♂: kVII; ♀: mVII, mX, mXII; j: m-kVII.
- Philodromus collinus* C. L. K. Kozienice, Ponurzyca. ♀: mVII, mXII.
- Thanatus formicinus* (CL.). Stężycza. IV — ♀.
- **Thanatus pictus* L. K. Stężycza. pX — ♀.
- Tibellus oblongus* (WLK.). Basinów (1), Kozienice, Zabieżka. ♀: kVII-pVIII; j: mVII.
- Agalenatea redii* (SCOP.). Kozienice, Maciejowice (1). j: kVIII-pIX.
- Araneus alsine* (WLK.). Zabieżka. mVII — ♀.
- Araneus angulatus* CL. Kozienice, Stężycza. ♀: pVI-VII.
- Araneus diadematus* CL. Maciejowice (1), Opatkowice (3), Stężycza, Studzianki. ♀: pVI-mVIII; j: VII.
- Araneus marmoreus* CL. Basinów (1), Białobrzegi, Maciejowice (1), Zabieżka. ♀: mVII, pIX; j: pVI-mVII.
- Araneus quadratus* CL. Basinów (2), Białobrzegi, Opatkowice (3), Zabieżka. ♂: kIX; ♀: mVIII-pIX; j: mVII.
- Araniella cucurbitina* (CL.). Opatkowice (3), Stężycza, Studzianki, Zabieżka. ♂: m-kVII; ♀: V, m-kVII, kIX.
- Araniella displicata* (HTZ.). Basinów (2), Kozienice. ♀: mX; j: mXII.
- Atea sturmi* (H.). Kozienice, Nowiny, Zabieżka. ♂: kVIII; ♀: mXII; j: mVII.

- Cercidia prominens* (WESTR.). Nowiny, Opatkowice (1). ♂: kVIII; ♀: mVII.
Cyclosa conica (PALL.). Studzianki. kVII — ♀, j.
Cyclosa oculata (WLK.). Nowiny. pV — ♀.
Hypsoyinga pygmaea (SUND.). Maciejowice (1). pVI — ♀.
Mangora acalypha (WLK.). Kozienice, Zabieżka. ♀: mVII, mX.
Neoscona adianta (WLK.). Stężycza. VII — ♀.
Nuctenea ixobola (TH.). Studzianki. mVII — ♀.
Nuctenea patagiata (CL.). Nowiny, Opatkowice (3). ♀: mVII, mXII.
Nuctenea umbratica (CL.). Maciejowice (1), Zabieżka. ♀: pVI; sa. ♂: mVII.
Singa hamata (CL.). Kozienice, Opatkowice (1). ♀: pVI-kVII.
Zilla diodia (WLK.). Kozienice, Stężycza. ♀: pIX; j: IV.
Meta mengei (BL.). Nowiny, Opatkowice (1). ♂, ♀: pV-pVI.
Meta segmentata (CL.). Kozienice, Nowiny, Opatkowice (1). ♂: pIX-mX; ♀: kVIII-mX.
Pachygnatha clercki SUND. Maciejowice (1), Zabieżka. kVII — ♀, j.
Pachygnatha degeeri SUND. Stężycza, Studzianki, Zdyczów. ♂: kVIII; ♀: VIII, mX.
Pachygnatha listeri SUND. Kozienice, Zdyczów. ♀: pIX, mXII.
Tetragnatha dearmata TH. Zdyczów. mIV — j.
Tetragnatha extensa (L.). Studzianki. kX — ♀.
Tetragnatha montana SIM. Maciejowice (3). kVIII — ♀.
Tetragnatha obtusa C. L. K. Nowiny. mVII — ♀.
Tetragnatha pinicola L. K. Kozienice, Maciejowice (1), Zabieżka. ♀: mVII-kVIII, mXII.
Agyneta rurestris (C. L. K.). Opatkowice (3), Stężycza. mVII — ♀.
Bathypantes nigrinus (WESTR.). Zdyczów. mIV — ♀.
Bolyphantes alticeps (SUND.). Opatkowice (3). pVIII — ♀.
Centromerita bicolor (BL.). Kozienice. mXII — ♀.
Centromeris sylvaticus (BL.). Kozienice, Maciejowice (1), Stężycza. ♂: mX; ♀: pVIII, XII.
Drapetisca socialis (SUND.). Studzianki. kVIII — ♀.
Floronia bucculenta (CL.). Kozienice, Maciejowice (1). ♂: pIX; ♀: pVI.
Helophora insignis (BL.). Maciejowice (1), Opatkowice (3). ♀: kVII-mVIII.
Lepthyphantes angulipalpis (WESTR.). Maciejowice (1), Nowiny. ♀: mVIII-mIX.
Lepthyphantes flavipes (BL.). Nowiny, Studzianki. ♀: pVI, mVIII.
Lepthyphantes tenebricola (WID.). Opatkowice (3), Studzianki. ♀: pVI-mVII.
Linyphia hortensis SUND. Nowiny. kVI — ♀.
Linyphia triangularis (CL.). Białobrzegi, Opatkowice (1, 2, 3), Ponurzyca, Stężycza, Studzianki, Zabieżka. ♂, ♀: mVII, p-mIX; j: m-kVII.
 **Macrargus excavatus* (O. P.-C.). Kozienice. mIX — ♂, ♀.

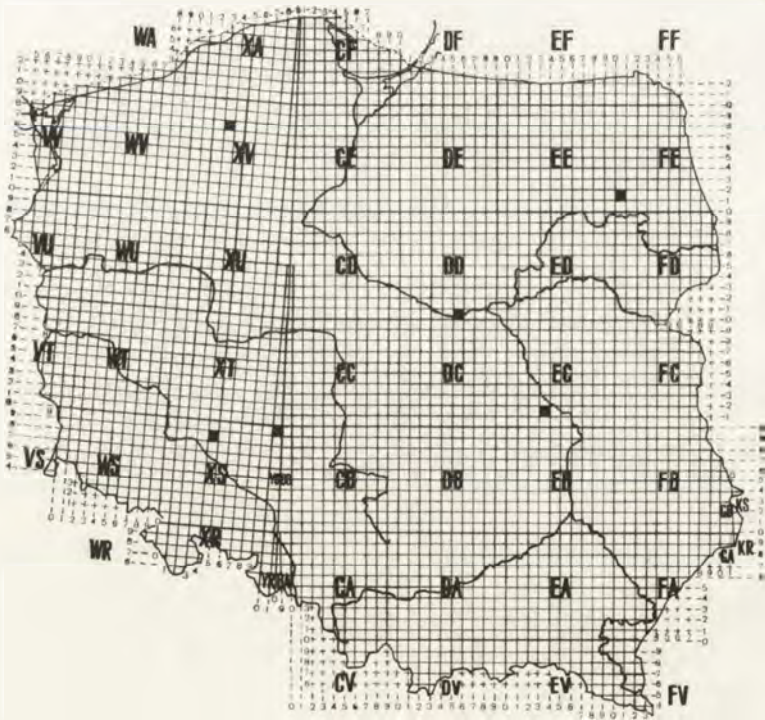
Znaleziony ostatnio także w Puszczy Kampinoskiej (D. DOBROWOLSKA) i w Kotlinie Biebrzańskej (p. str. 94). Razem z wcześniejszymi stanowiskami

w okolicach Miastka (STARĘGA 1978), na Wzgórzach Ostrzeszowskich i Trzebnickich (M. WOŹNY) znaleziska te wyznaczają prawdopodobnie wschodnią granicę zasięgu tego rzadkiego, subatlantyckiego (?) gatunku (rys. 16).

Macrargus rufus (WID.). Opatkowice (3), Stężyca. ♀: IV, mXII.

Microlinyphia pusilla (SUND.). Studzianki, Zabieżka. ♀: mX–pXI; j: m–kVII, mX–pXI.

Microneta viaria (BL.). Kozienice, Nowiny, Stężyca, Zdzieczów. ♂: V, mXII; ♀: mIV–V, mXII.

Rys. 16. Krajowe stanowiska *Macrargus excavatus* (O. P.-C.).

Neriere clathrata (SUND.). Maciejowice (1), Zdzieczów. ♀: mVIII; j: mIV.

Neriere emphana (WLK.). Nowiny. mVII – ♂, j.

Neriere montana (CL.). Nowiny, Zdzieczów. ♂: mIV; ♀: mIV, pVIII.

Neriere radiata (WLK.). Nowiny. pVI – ♀.

Porrhomma pygmaeum (BL.). Kozienice. mXII – ♀.

Stemonyphantes lineatus (L.). Kozienice. mXII – j.

- Tapinopa longidens* (WID.). Opatkowice (1). kVIII — ♀.
- Ceratinella brevipes* (WESTR.). Stężycza. ♀: III, XII.
- Ceratinella brevis* (WID.). Maciejowice (1, 3). mX — ♀.
- Dicymbium nigrum* (BL.). Zdzierzów. mIV — ♀.
- **Diplocephalus latifrons* (O. P.-C.). Nowiny, Zdzierzów. ♂, ♀: mIV–pV.
- Entelecara acuminata* (WID.). Maciejowice (1). pX — ♀, j.
- **Entelecara congenera* (O. P.-C.). Kozienice. pIX — ♀.
- Erigone atra* BL. Kozienice, Zabieżka. ♀: kVII–kVIII.
- Gongylidium rufipes* (L.). Zdzierzów. mIV — j.
- Metopobactrus prominulus* (O. P.-C.). Stężycza. ♂, ♀.
- Micrargus herbigradus* (BL.). Nowiny, Opatkowice (3), Zdzierzów. ♂: mIV–pV; ♀: mXII.
- Minyriolus pusillus* (WID.). Nowiny. mVII — ♀.
- **Pelecopsis elongata* (WID.). Stężycza. V — ♀.
- Tapinoxyba insecta* (L. K.). Kozienice, Maciejowice (1). ♀: kX, mXII.
- Trematocephalus cristatus* (WID.). Kozienice, Opatkowice (1, 3). ♀: mVII, kIX.
- Trichopterna cito* (O. P.-C.). Stężycza. V — ♀.
- Troxochrus scabriculus* (WESTR.). Opatkowice (1), Stężycza, Zdzierzów. ♂: mIV, mXII; ♀: mIV–V, mXII.
- Walckenaeria antica* (WID.). Kozienice. mXII — ♀.
- Walckenaeria cucullata* (C. L. K.). Maciejowice (1, 3), Zdzierzów. ♀: mIV, mX.
- Walckenaeria melanocephala* O. P.-C. Kozienice. mX — ♀.
- Achaearana lunata* (CL.). Stężycza. VII — ♀.
- **Dipoena tristis* (H.). Zabieżka. kVII — ♀.
- Enoplognatha ovata* (CL.). Maciejowice (1), Nowiny, Ponurzyca, Zabieżka. ♂: mVII; ♀: kVI–kVII, mX.
- Episinus angulatus* (BL.). Opatkowice (1). pVII — ♀.
- Neottiura bimaculata* (L.). Kozienice, Opatkowice (3), Studzianki, Zabieżka. ♀: pVI, kVII–kVIII, mXII; j: pVI, kVIII, mXII.
- **Paidiscura pallens* (BL.). Kozienice. pIX — j.
- Robertus lividus* (BL.). Maciejowice (1), Opatkowice (2), Studzianki. ♂, ♀: pVI–mVII, mX.
- Steatoda castanea* (CL.). Opatkowice (3), pVII — ♀.
- Steatoda corollata* (L.). Stężycza. VII — ♀.
- Theridion impressum* L. K. Kozienice, Maciejowice (1), Stężycza. ♂: VIII; ♀, j: VIII, pX.
- Theridion mystaceum* L. K. Basinów (2). mVII — ♂, ♀.
- Theridion pictum* (WLK.). Maciejowice (1). mVIII — j.
- Theridion pinastri* L. K. Basinów (1). mVII — ♀.
- Theridion sisyphium* (CL.). Studzianki. mVII — ♀.
- Theridion tinctum* (WLK.). Nowiny. mVII — ♀.
- Theridion varians* H. Maciejowice (1), Ponurzyca, Studzianki. ♀, j: mVII, pIX.

d. Północno-wschodnie Mazowsze

Przedstawione tu materiały stanowią pierwsze rozpoznanie arachnofauny północno-wschodniego Mazowsza, głównie Puszczy Białej — obszaru dotychczas praktycznie nie badanego.

Stanowiska

- Leśn. Antonowo koło Broku (ED 64), bór świeży — starodrzew, 15 VI 1977.
 Bory Kalinowskie, 15 km NE Ostrów Mazowiecka (ED 76), bór świeży, 16 VIII 1977.
 Dalekie, 15 km NNE Wyszaków (ED 33), bór mieszany, 12 VI 1975.
 Rez. Dębina koło Tluszcza (ED 20), grąd, 26–27 VIII 1960, 6–7 VII 1961 i 5 V 1963.
 Gaj, 10 km S Wyszaków (ED 21), bór sosnowy, 19 VIII 1979.
 Gąsiorowo koło Ostrowi Maz. (ED 74), 29 VI–3 VII 1976: (1) bór świeży, (2) zabudowania.
 Kalinowo, 15 km NE Ostrów Maz. (ED 76), bór mieszany (sosna + dąb), 13 VI 1977.
 Kańkowo koło Malkini (ED 74), zabudowania, 19 VIII 1977.
 Laski koło Ostrowi Maz. (ED 56), młodnik sosnowy, 29 IV 1978.
 Lelis koło Ostrołęki (ED 39), stary bór sosnowy, 30 IV 1978.
 Morzyczyn, 20 km NE Łochów (ED 63), brzeg Bugu, rzadka roślinność i kępy łozy na piasku, 17 VI 1977.
 Orło, 10 km SE Ostrów Maz. (ED 64), bór świeży, 17 VIII 1977.
 Sadowne, 15 km NE Łochów (ED 53), 1 I 1920.
 Leśn. Turka koło Ostrowi Maz. (ED 54), bór świeży, 10 VI 1977.

- Segestria senoculata* (L.). Gaj, Lelis. j: kIV, mVIII.
Agelena labyrinthica (CL.). Dębina. pV — j.
Tegenaria domestica (CL.). Gąsiorowo (2). kVI/pVII — ♀, j.
Cicurina cicurea (F.). Dębina. kVIII — ♂, j.
Arcosa cinerea (F.). Morzyczyn. mVI — j.
Pardosa lugubris (WLK.). Dębina, Lelis. ♀: pVII, kVIII; ♀*: pVII; j: kIV, kVIII.
Pardosa palustris (L.). Morzyczyn. mVI — ♂.
Pardosa prativaga (L. K.). Sadowne. pI — j.
Pardosa pullata (CL.). Morzyczyn. mIV — ♂.
Tarentula aculeata (CL.). Gąsiorowo (1), Lelis. sa. ♂, sa. ♀: kIV; j: kVI–pVII.
Trochosa terricola TH. Dębina. ♂: kVIII; ♀, j: pVII, kVIII.
Zora spinimana (SUND.). Dębina, Laski, Lelis. ♂: kVIII; j: kIV.
Zelotes latreillei (SIM.). Kańkowo. mVIII — ♀.
Zelotes subterraneus (C. L. K.). Lelis. kIV — ♀.
Micaria fulgens (WLK.). Laski. kIV — sa. ♀.
Phrurolithus festivus (C. L. K.). Laski. kIV — j.
Euryclubiona subsultans (TH.). Sadowne. pI — ♂, ♀.
Dendryphantès rudis (SUND.). Lelis. kIV — j.
Euophrys frontalis (WLK.). Laski, Lelis. kIV — ♀, j.
Evarcha falcata (CL.). Lelis. kIV — ♂, ♀, j.
Heliophanus aeneus (H.). Lelis. kIV — j.
Salicicus cingulatus (PANZ.). Lelis. kIV — j.
Salicicus olearii (SCOP.). Dębina. kVIII — j.
Salicicus scenicus (CL.). Kańkowo. mVIII — ♀.

- Coriarachne depressa* (C. L. K.). Lelis. kIV — ♂.
Proxysticus luctuosus (BL.). Gąsiorowo (1). kVI/pVII — ♀.
Xysticus kochi TH. Laski. kIV — j.
Xysticus luctator L. K. Dębina. kVIII — j.
Artanes emarginatus (SCHRK.). Sadowne. pI — sa. ♂.
Horodromoides fuscomarginatus (D. G.). Gaj, Sadowne. ♀: mVIII; j: pI.
Philodromus aureolus (CL.). Dębina, Gąsiorowo (2). ♂, ♀, j: kVI-pVII.
Araneus angulatus CL. Antonowo, Gąsiorowo (1), Kalinowo. j: mVI-pVII.
Araneus diadematus CL. Antonowo, Bory Kalinowskie, Gaj, Gąsiorowo (1, 2),
 Kalinowo, Kańkowo, Lelis, Orło, Turka. ♀: kVI-mVIII; j: kIV-mVIII.
Araniella cucurbitina (CL.). Dalekie. mVI — ♀.
Araniella opisthographa (KULCZ.). Morzyczyn. mVI — ♂, ♀.
Cercidia prominens (WESTR.). Lelis. kIV — ♂, ♀.
Cyclosa conica (PALL.). Bory Kalinowskie, Gaj, Gąsiorowo (1), Kalinowo, Lelis,
 Turka. ♀: pVI-pVII; sa. ♂, sa. ♀: kIV; j: pVII-mVIII.
Hypsosinga pygmaea (SUND.). Lelis. kIV — sa. ♂.
Mangora acalypha (WLK.). Lelis. kIV — j.
Nuctenea patagiata (CL.). Bory Kalinowskie. mVIII — j.
Nuctenea umbratica (CL.). Gąsiorowo (1). kVI/pVII — ♀, j.
Zilla diodia (WLK.). Antonowo, Bory Kalinowskie, Gąsiorowo (1), Kalinowo,
 Turka. ♀: pVI-pVII; j: pVII-mVIII.
Meta mengei (BL.). Gąsiorowo (1). kVI/pVII — ♀.
Meta segmentata (CL.). Dębina, Gąsiorowo (1, 2). j: kVI-pVII.
Tetragnatha montana SIM. Dębina, Turka. ♂: pVI-pVII.
Tetragnatha obtusa C. L. K. Gaj, Sadowne. ♀: mVIII; j: pI.
Agyneta rurestris (C. L. K.). Dębina, Gąsiorowo (1). ♂, ♀: pVII.
Drapetisca socialis (SUND.). Dębina. pVII — j.
Floronia bucculenta (CL.). Dębina. kVIII — ♂.
Lepthyphantes flavipes (BL.). Dębina. pVII — ♂.
Linyphia triangularis (CL.). Bory Kalinowskie, Dębina, Gaj, Gąsiorowo (1),
 Orło. ♂, ♀: mVIII; j: kVI-pVII.
Macrargus rufus (WID.). Lelis. kIV — ♀.
Microlinyphia pusilla (SUND.). Lelis. kIV — sa. ♂.
Miconeta viaria (BL.). Laski. kIV — ♀.
Erigone atra BL. Dębina. pVII — ♀.
Trematocephalus cristatus (WID.). Dębina. pVII — ♂.
Walckenaeria antica (WID.). Laski. kIV — ♀.
Crustulina guttata (WID.). Laski. kIV — j.
Enoplognatha ovata (CL.). Dalekie, Dębina, Gąsiorowo (1). ♂, ♀: pVII; j: mVI.
Robertus lividus (BL.). Dębina. pVII — ♂.
Steatoda bipunctata (L.). Gąsiorowo (1, 2). kVI/pVII — ♀, j.
Steatoda castanea (CL.). Gąsiorowo (2), Kańkowo. ♂, ♀: kVI-pVII; j: kVI-
 mVIII.

- Steatoda grossa* (C. L. K.). Gąsiorowo (2). kVI/pVII — ♂.
Theridion pinastri L. K. Dębina. pVII — ♂.
Theridion tinctum (WLK.). Gaj, Gąsiorowo (1), Lelis. ♀: kVI-pVII; j: kIV, mVIII.
Theridion varians H. Dębina. pVII — ♀.

e. Bory Dolnośląskie

Poniższy wykaz nie zawiera gatunków nie podawanych dotychczas z Dolnego Śląska, ale mimo to uważam za celowe jego opublikowanie, gdyż wypełnia on, chociaż częściowo, arachnologiczną „białą plamę”, jaką był do tej pory rozległy kompleks Borów Dolnośląskich.

Omawiany materiał pochodzi z okolic wsi Osiecznica, 13 km W Bolesławiec (WS 28) i zebrany został w następujących biotopach:

1. skraj lasu mieszanego — wśród ziół i krzewów. 7 VII 1978;
2. taras Kwisy — pod kamieniami, na piasku i ziołach, 12 VII 1978;
3. młody bór sosnowy — na paprociach, 16 VII 1978;
4. suchy trawiasty pagórek, 14 VII 1978;
5. zabudowania, 9 i 22 VII 1978.

- Harpactea rubicunda* (C. L. K.). 5. kVII — ♂.
Pholcus opilionoides (SCHRK.). 5. ♂, ♀: p-kVII; ♀*: pVII; j: kVII.
Agelena labyrinthica (CL.). 3. mVII — ♀.
Tegenaria domestica (CL.). 5. ♂, ♀: p-kVII.
Tegenaria ferruginea (PANZ.). 5. kVII — j.
Cicurina cicurea (F.). 2. mVII — ♀.
Pardosa lugubris (WLK.). 2. mVII — ♂, ♀, ♀*.
Trochosa spinipalpis (F. P.-C.). 2. mVII — sa. ♀.
Trochosa terricola TH. 2, 3. j: p-mVII.
Pisaura mirabilis (CL.). 3. mVII — ♀*.
Phrurolithus festivus (C. L. K.). 2. mVII — ♀.
Micrommata roseum (CL.). 3. mVII — ♀*.
Evarcha arcuata (CL.). 1, 3. ♂: p-mVII.
Misumena vatia (CL.). 1. pVII — j.
Araneus angulatus CL. 1. pVII — ♀.
Araneus diadematus CL. 1. pVII — j.
Araneus quadratus CL. 2. mVII — j.
Araniella cucurbitina (CL.). 3, 4. mVII — ♀.
Hypsosinga sanguinea (C. L. K.). 4. mVII — ♀.
Mangora acalypha (WLK.). 1. pVII — ♀.
Pachygnatha clercki SUND. 2. mVII — ♂, j.
Pachygnatha degeeri SUND. 2. mVII — ♀.
Tetragnatha pinicola L. K. 2. mVII — ♀.
Bathypantes gracilis (BL.). 2. mVII — ♀.

- Bathyphantes parvulus* (WESTR.). 1, 2. ♀: p-mVII.
Lepthyphantes leprosus (OHL.). 5. ♂: pVII; ♀: p-mVII; j: kVII.
Lepthyphantes mengei KULCZ. 1, 2. ♂: pVII; ♀: mVII.
Lepthyphantes nebulosus (SUND.). 5. ♀: kVII; j: p-kVII.
Lepthyphantes tenuis (BL.). 2. mVII - ♀.
Linyphia hortensis SUND. 2. mVII - ♀.
Linyphia triangularis (CL.). 1, 2, 3. j: p-mVII.
Tapinopa longidens (WID.). 1. pVII - j.
Chocorua picina (BL.). 2. mVII - ♀.
Diplocephalus cristatus (BL.). 2. mVII - ♀.
Diplocephalus humilis (BL.). 2. mVII - ♂.
Erigone atra BL. 2. mVII - ♀.
Erigone dentipalpis (WID.). 2, 5. ♂: p-mVII.
Maso sundevalli (WESTR.). 1. pVII - ♀.
Micrargus herbigradus (BL.). 1. pVII - ♂.
Micrargus subaequalis (WESTR.). 2. mVII - ♂.
Oedothorax retusus (WESTR.). 2. mVII - ♂.
Walckenaeria furcillata (MGE.). 1, 2. ♀: p-mVII.
Dipoena melanogaster (C. L. K.). 3. mVII - ♂.
Enoplognatha ovata (CL.). 1, 2, 3. ♀: p-mVII.
Neottiura bimaculata (L.). 1. pVII - ♀, ♀*.
Robertus lividus (BL.). 2. mVII - ♀.
Steatoda bipunctata (L.). 5. kVII - j.
Theridion impressum L. K. 3. mVII - ♀.

f. Środkowa Jura

Wyżyna Krakowsko-Wieluńska jest najlepiej zbadaną ze wszystkich krain „katalogowych”. Jest to głównie zasługą wieloletniej działalności W. KULCZYŃSKIEGO (m. in. KULCZYŃSKI 1872, 1876, 1884, także PRÓCZYŃSKI i STARĘGA 1971), bardzo intensywnej, ale ograniczonej (przebiegiem ówczesnej granicy państwowej) do najbliższej okolicy Krakowa i południowej części Jury po Chrzanów. Do niedawna jedyną poza tym jako tako przebadaną częścią krainy były okolice Kłobucka (ŁUCZAK 1953, 1959) i dopiero SANOCKA-WOŁOSZYNOWA (1981) dostarczyła obfitych danych dotyczących całej Wyżyny, choć koncentrowała swą uwagę na faunie licznych tu jaskiń.

Omówione materiały pochodzą ze środkowej części Jury, z okolic Częstochowy, Myszkowa, Zawiercia i Wolbromia. Przedstawiona lista nie jest wprawdzie zbyt długa, lecz zawiera wiadomości o kilku interesujących gatunkach, w tym dwóch nie notowanych uprzednio z tej krainy.

Stanowiska

Bobolice, 13 km ENE Myszków (CB 90): (1) góra zamkowa, pod kamieniami w suchych miejscach oraz na ziołach, 30 VII 1978; (2) piaszczysty ugor u stóp góry zamkowej, 19 VIII 1980.

- Rez. Góra Zborów koło Podlesie, 15 km E Myszków (CB 90), murawa kserotermiczna, skałki, jałowce, 14 VI 1958, 28 VII 1978, 5 i 27 VIII 1980, 30 VII 1982.
- Mirów, 13 km NE Myszków (CB 90), skałka wapienna koło ruin zamku, 28 VII 1982.
- Olsztyn, 12 km SE Częstochowa (CB 72): (1) południowy stok góry zamkowej, 8 VIII 1960; (2) Jaskinia Koralkowa, stożek nasypowy w zasięgu światła, 11 II 1960; (3) Schronisko koło Jaskini Olsztyńskiej, górny poziom w głębi, 11 III 1960.
- Podlesice, 15 km E Myszków (CB 90): (1) bór świeży, ściółka, 11 VIII 1982; (2) miedza wśród piaszczystych pól, 31 VII 1982; (3) piaszczysta droga, 11 VIII 1982; (4) w lazience hotelowej 22 VIII 1980.
- Podzamecze koło Ogrodzieńca, 10 km SE Zawiercie (CA 98), trawiaste wzgórze ze skałkami wapiennymi, 14 VII 1966.
- Popielowa Góra (Babia Skałka) koło Podlesie, 17 km E Myszków (CB 90), zbocze pd., murawa kserotermiczna i rumowisko wapienne, 18 VIII 1982.
- Poraj, 17 km SSE Częstochowa (CB 71), łąki na brzegu Warty, 3 VIII 1921.
- Ryczów, 15 km SE Zawiercie (DA 08), g. Grochowiec Wielki, pod szczytem, ca. 480 m, rumowisko wapienne na murawie kserotermicznej, 11 VIII 1980.
- Rzędkowice, 12 km E Myszków (CB 90), 15 VIII 1982: (1) Skały Rzędkowickie, murawa kserotermiczna, jałowce, rumowiska wapienne; (2) bór świeży u pd. podnóża Skał Rzędkowickich, borówczyska.
- Smoleń, 10 km NW Wolbrom (DA 08), góra zamkowa (rezerwat), las liściasty, 29 VII 1978.
- Sowia Skała koło Podlesie, 15 km E Myszków (CB 90), skałki wapienne na szczycie, jałowce, zioła, 7 VIII 1980 i 29 VII 1982.
- Zalesice, 25 km E Częstochowa (CB 92), grąd niski, 10 VI 1958.
- Złoty Potok, 25 km ESE Częstochowa (CB 81): (1) las mieszany, 9 V 1961; (2) trawiasty grzbiet z parkowo rozrzuconymi bukami, 10 VIII 1960; (3) pod korą sosny, 10 VI 1958.
- Harpactea hombergi* (SCOP.). Góra Zborów, Mirów. kVII — sa. ♀, j.
- Harpactea rubicunda* (C. L. K.). Góra Zborów. kVII — sa. ♀.
- Segestria senoculata* (L.). Mirów, Rzędkowice (1), Złoty Potok (3). j: pVI, kVII—mVIII.
- Amaurobius fenestralis* (STM.). Mirów, Podlesice (1). sa. ♀: mVIII; j: kVII.
- Agroeca brunnea* (BL.). Podlesice (1). mVIII — ♀.
- Anypphaena accentuata* (WLK.). Złoty Potok (1). pV — ♂.
- Agelena labyrinthica* (CL.). Popielowa Góra, Sowia Skała. ♀: kVII—mVIII.
- Tegenaria silvestris* L. K. Olsztyn (3). mIII — ♂.
- Coelotes atropos* (WLK.). Podlesice (1). mVIII — ♀, j.
- Dictyna uncinata* TH. Złoty Potok (1). pV — ♂, ♀.
- Cicurina cicurea* (F.). Podlesice (1), Złoty Potok (1). ♀: pV, mVIII.
- Arcosa leopardus* (SUND.). Zalesice. pVI — ♀.
- Aulonia albimana* (WLK.). Popielowa Góra. mVIII — j.
- Pardosa agrestis* (WESTR.). Góra Zborów, Sowia Skała. ♀: mVI—kVII; ♀*: mVI.
- Pardosa amentata* (CL.). Zalesice. pVI — ♂, ♀, ♀*.
- Pardosa hortensis* (TH.). Złoty Potok (2). pVIII — ♀.
- Pardosa lugubris* (WLK.). Góra Zborów, Rzędkowice (1), Smoleń, Zalesice, Złoty Potok (1). ♀: pV, kVII; ♀*: pVI, mVIII; j: kVII.
- Pardosa monticola* (CL.). Góra Zborów. pVIII — ♀*.
- Pardosa palustris* (L.). Bobolice (2), Góra Zborów. ♀: kVII; j: mVIII.
- Pardosa pullata* (CL.). Podlesice (2), Zalesice. ♂: pVI; ♀: pVI, kVII.

- Piratula hygrophila* (TH.). Zalesice. pVII — ♀*.
- Tarentula cuneata* (CL.). Góra Zborów. kVII — j.
- Tarentula cursor* (H.). Popielowa Góra. mVIII — j.
- Tarentula schmidti* (H.). Olsztyn (1). pVIII — j.
- Xerolycosa miniata* (C. L. K.). Góra Zborów, Złoty Potok (2). ♂: mVI, pVIII; ♀, j: mVI.
- Xerolycosa nemoralis* (WESTR.). Góra Zborów, Złoty Potok (1). ♂: pV, kVII; sa. ♀: pV.
- Dolomedes fimbriatus* (CL.). Zalesice. pVI — ♀*.
- Zora spinimana* (SUND.). Sowie Skała. kVII — j.
- Drassodes lapidosus* (WLK.). Góra Zborów, Mirów, Ryczów. ♀, j: kVII–mVIII.
- Zelotes longipes* (L. K.). Popielowa Góra. mVIII — ♂.
- Zelotes petrensis* (C. L. K.). Góra Zborów, Podlesice (3), Ryczów. ♂: kVII–mVIII; ♀: mVIII.
- Phrurolithus festivus* (C. L. K.). Sowie Skała. pVIII — ♀.
- Cheiracanthium virescens* (SUND.). Góra Zborów. kVII — j.
- Clubiona neglecta* O. P.-C. Ryczów. mVIII — ♀.
- Dendryphantus rudis* (SUND.). Góra Zborów. mVI — ♀.
- Euophrys frontalis* (WLK.). Góra Zborów. pVIII — ♀.
- Evarcha arcuata* (CL.). Poraj, Rzędkowice (2). ♀: p–mVIII; sa. ♂: pVIII.
- Evarcha falcata* (CL.). Rzędkowice (2). mVIII — ♂.
- Heliophanus flavipes* (H.). Popielowa Góra. mVIII — sa. ♀.
- Pellenes tripunctatus* (WLK.). Popielowa Góra. mVIII — j.
- Phlegra fasciata* (H.). Góra Zborów. pVIII — j.
- Phlegra v-insignita* (CL.). Góra Zborów. mVI — j.
- Salticus cingulatus* (PANZ.). Góra Zborów. kVII — sa. ♀.
- Salticus scenicus* (CL.). Góra Zborów. kVII — j.
- Sitticus distinguendus* (SIM.). Bobolice (2). mVIII — ♂.
- Sitticus pubescens* (F.). Góra Zborów. kVII — ♂.
- **Sitticus zimmermanni* (SIM.). Góra Zborów, Mirów. ♂: kVII–pVIII; j: kVII.
- Misumena vatia* (CL.). Góra Zborów, Zalesice. ♂: pVI; j: kVII.
- Misumenops tricuspis* (F.). Zalesice. pVI — ♀.
- Oxyptila atomaria* (PANZ.). Ryczów. mVIII — ♂.
- Oxyptila praticola* (C. L. K.). Góra Zborów. kVII — j.
- Oxyptila scabricula* (WESTR.). Olsztyn (1), Ryczów. ♂: mVIII; j: pVIII.
- Xysticus cristatus* (CL.). Góra Zborów, Poraj. ♂, ♀: mVI; j: mVI, pVIII.
- Xysticus ulmi* (H.). Zalesice. pVI — ♂, ♀.
- Philodromus aureolus* (CL.). Góra Zborów, Złoty Potok (1). ♂, ♀: mVI; j: pV.
- Araneus angulatus* CL. Góra Zborów, Rzędkowice (1). ♂: mVIII; ♀: kVII–mVIII; j: kVII.
- Araneus diadematus* CL. Góra Zborów, Mirów, Rzędkowice (1). ♀: kVII–mVIII; j: mVI–kVII.
- Araneus quadratus* CL. Popielowa Góra, Sowie Skała. ♀, j: kVII–mVIII.

- Hypsosinga sanguinea* (C. L. K.). Góra Zborów. kVIII – j.
Nuctenea cornuta (CL.). Zalesice. pVI – ♂.
Singa hamata (CL.). Poraj. pVIII – j.
Meta segmentata (CL.). Bobolice (1), Góra Zborów, Poraj. j: kVII–pVIII.
Pachygnatha degeeri SUND. Bobolice (1), Góra Zborów, Mirów, Sowa Skała. kVII – j.
Tetragnatha extensa (L.). Zalesice. pVI – ♂, ♀.
Agyneta rurestris (C. L. K.). Bobolice (1, 2), Góra Zborów, Ryczów, Rzędkowice (1). ♂: kVII–kVIII; ♀: kVII–mVIII.
Lepthyphantes leprosus (OHL.). Góra Zborów, Podlesice (4). ♀: kVII–kVIII; sa. ♀: kVII.
Lepthyphantes mengei KULCZ. Podzamecze, Popielowa Góra. ♀: mVII–mVIII.
Linyphia triangularis (CL.). Bobolice (1), Podlesice (1), Rzędkowice (2), Sowa Skała. ♂: kVII–mVIII; ♀: mVIII; j: kVII.
Microlinyphia pusilla (SUND.). Góra Zborów. pVIII – ♂.
Nerierephana emphana (WŁK.). Smoleń. kVII – ♂, ♀ (na wspólnej sieci).
Nerierephana peltata (WID.). Złoty Potok (1). pV – ♀.
Porrhomma moravicum MILLER et KRAT. Olsztyn (2). mII – ♀.
Stemonyphantes lineatus (L.). Bobolice (2), Góra Zborów, Popielowa Góra, Ryczów, Sowa Skała. j: kVII–mVIII.
Sydera gracilis (MGE.). Mirów. kVII – ♀.
Tapinopa longidens (WID.). Bobolice (2), Góra Zborów, Mirów, Popielowa Góra, Ryczów. ♂, ♀, sa. ♀: mVIII; j: kVII–mVIII.
Erigone atra BL. Góra Zborów. kVII – ♀.
 **Micrargus subaequalis* (WESTR.). Mirów, Ryczów. ♂: kVII; ♀: kVII–mVIII.
Tiso vagans (BL.). Góra Zborów. kVII – ♀.
Walckenaeria antica (WID.). Bobolice (1). kVII – ♀.
Walckenaeria melanocephala O.P.-C. Bobolice (1). kVII – ♀.
Achaearana lunata (CL.). Góra Zborów. kVII – ♀, sa. ♂.
Enoplognatha ovata (CL.). Bobolice (1), Góra Zborów, Sowa Skała. ♀: kVII–kVIII.
Enoplognatha thoracica (H.). Ryczów. mVIII – ♀.
Neottiura bimaculata (L.). Bobolice (1). kVII – ♀*.
Robertus lividus (BL.). Podlesice (1). mVIII – ♀.
Steatoda phalerata (PANZ.). Góra Zborów. ♂: kVII; ♀: kVIII; j: mVI, pVIII.
Theridion varians H. Zalesice. pVI – ♀.

g. Środkowe Roztocze

Roztocze jest jedną z najsłabiej zbadanych krain Polski, nie prowadzono tu jednak dotychczas żadnych badań arachnologicznych, a znane do niedawna kilkadziesiąt zaledwie gatunków, to wynik opublikowania, głównie przeze mnie (STARĘGA 1972, 1974, 1978), przypadkowo zebranych materiałów. Przed-

stawiany obecnie wykaz, obejmujący 144 gatunki, jest rezultatem wstępnego rozpoznania faunistycznego, jakie w ramach swojej pracy magisterskiej wykonała E. SZUREK, uzupełnionym innymi materiałami. Niektóre stanowiska (Zawada, Żdanów) leżą nie na właściwym Roztoczu, a w Padole Zamojskim, stanowiącym najbardziej na północny zachód wysunięty fragment Podola, natomiast Biłgoraj leży na skraju Puszczy Solskiej, zaliczanej już do Kotliny Sandomierskiej. Ponieważ granice Roztocza jako krainy „katalogowej” określone są bardzo nieprecyzyjnie, z całą pewnością jednak obejmują całe polskie Podole Zachodnie, omawiam także i te materiały. W sumie lista pajaków znanych z Roztocza wydłuża się dzięki poniższym danym aż o 83 gatunki.

Stanowiska

- Biłgoraj (FB 20), bór sosnowy, 16 VIII 1918.
 Rez. Bukowa Góra w Roztoczańskim P. N. (FB 30): (1) *Abietetum polonicum*, 5 VIII 1981; (2) *Fagetum carpaticum*, 10 V 1968¹ i 5 VIII 1981.
 Józefów, 25 km E Biłgoraj (FA 49): (1) kamieniołom, ocieniona ścianka wapienna, 12 VIII 1969¹; (2) stary zarośnięty cmentarz żydowski, 3 VIII 1981.
 Krasnobród, 18 km NW Tomaszów Lubelski (FB 50): (1) bór sosnowy, (2) bór sosnowy z domieszką świerka i jodły — dane E. SZUREK; (3) łąka nad Wieprzem, 20 VII 1919.
 Krasnobród-Podzamek, 20 km NW Tomaszów Lubelski (FB 50), park pałacowy, 10 VIII 1981.
 Łabunie-Reforma, 15 km SE Zamość (FB 61; w tekście: Łabunie), wielogatunkowy las liściasty (dąb, grab, buk, lipa), 11 VII 1973¹.
 Rez. Nart-Czerkies w Roztoczańskim P. N. (FB 40), *Abietetum polonicum*, 7 VIII 1969¹.
 Rez. Obrocz w Roztoczańskim P. N. (FB 40), *Fagetum carpaticum*, 11 V 1968¹.
 Szczebrzeszyn (FB 31), „Piekielko”, wąwóz lessowy zarośnięty krzewami i drzewami liściastymi, 13 VIII 1969¹.
 Tomaszów Lubelski (FA 79; w tekście: Tomaszów): (1) wielogatunkowy las liściasty (dąb, lipa, klon, buk) ze świerkiem, (2) ols — dane E. SZUREK.
 Zawada, 10 km W Zamość (FB 42), wielogatunkowy las mieszany (dąb, klon, świerk, lipa, buk) — dane E. SZUREK.
 Zwierzyniec (FB 30): (1) bór sosnowy, młodnik i polany, 12 VI 1965¹ i dane E. SZUREK; (2) bór iglasty (sosna, świerk, jodła) — dane E. SZUREK; (3) wielogatunkowy las liściasty — dane E. SZUREK; (4) kamieniołom wapienia, 11 V 1968; (5) dziupla spróchniałego klonu, 9 III 1956.
 Zwierzyniec-Rudka (FB 40; w tekście: Rudka): (1) wilgotna łąka nad Wieprzem, 15 VIII 1969¹ i 7 VIII 1981; (2) wilgotny bór sosnowy nad Wieprzem, 17 VIII 1969¹; (3) drewniane zabudowania, 6–18 VIII 1969¹ i 10 VIII 1981.
 Żdanów, 5 km S Zamość (FB 51): (1) wielogatunkowy las liściasty, (2) ols — dane E. SZUREK.
 **Amaurobius fenestralis* (STM.). Bukowa Góra (1). pVIII — j.
 **Pholcus opilionoides* (SCHRK.). Rudka (3). pVIII — ♂, ♀.
 **Anyphaena accentuata* (WLK.). Żdanów (1). kVIII — ♀.
 **Agelena gracilens* C. L. K. Zwierzyniec (1), Żdanów (1). ♀: mVII–mVIII.
 **Tegenaria campestris* C. L. K. Szczebrzeszyn. mVIII — sa. ♂, sa. ♀.
Tegenaria domestica (CL.). Rudka (3), Żdanów (1). ♂: kVIII; ♀, j: p–mVIII.

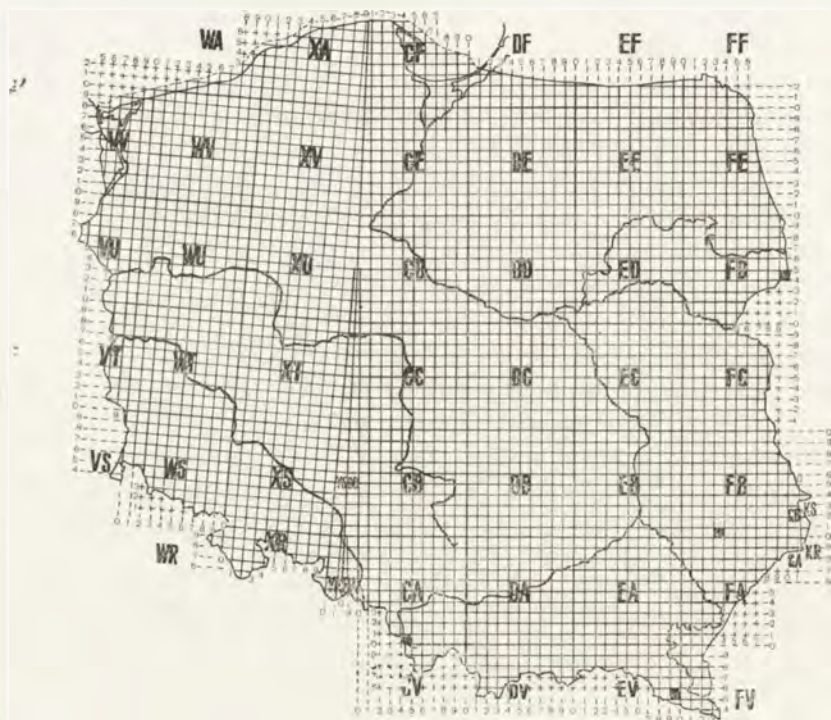
¹ Materiały z tych prób były częściowo publikowane (PRÓSZYŃSKI i STARĘGA 1971, STARĘGA 1972, 1974); tu tylko dane tam nie uwzględnione lub podane ogólnikowo („Roztocze”).

- Tegenaria ferruginea* (PANZ.). Józefów (1). mVIII — j.
Coelotes inermis (L. K.). Łabunie. mVII — ♀.
 **Coelotes terrestris* (WID.). Bukowa Góra (2). pVIII — ♂, ♀, j.
Dictyna arundinacea (L.). Zwierzyniec (1). ♀: mVI; j: kVII.
 **Dictyna pusilla* TH. Zwierzyniec (1), Żdanów, (1). ♂, ♀: mVI, mXII.
 **Cicurina cicurea* (F.). Bukowa Góra (1, 2). pVIII — ♀, j.
Arctosa leopardus (SUND.). Rudka (1). mVIII — ♀.
 **Pardosa agrestis* (WESTR.). Zawada. mIX — ♀.
 **Pardosa agricola* (TH.). Żdanów (1). mVIII — ♀.
Pardosa amentata (CL.). Łabunie. mVII — ♀.
 **Pardosa hortensis* (TH.). Zwierzyniec (2). kVII — j.
Pardosa lugubris (WLK.). Łabunie, Rudka (2), Zwierzyniec (1, 2). ♂: pV-pVI;
 ♀: pV-mVIII; ♀*: mVII-mVIII.
 **Pardosa palustris* (L.). Zwierzyniec (1). ♀: pV-pVII.
Pardosa prativaga (L. K.). Żdanów (1). ♀: mVIII, pX.
Pardosa pullata (CL.). Rudka (2). mVIII — ♀*.
 **Pirata piscatorius* (CL.). Krasnobród (3). mVII — ♀*.
Piratula hygrophila (TH.). Bukowa Góra (1), Nart-Czerkies. pVIII — ♀, j.
 **Tarentula aculeata* (CL.). Zwierzyniec (1). pVI — ♀.
 **Tarentula cuneata* (CL.). Zwierzyniec (1). pVI — ♂.
Trochosa ruricola (D. G.). Szczebrzeszyn, Tomaszów (1). ♂: mVIII; ♀: mVIII-kIX.
Trochosa terricola TH. Zawada. mIX — ♀.
Dolomedes fimbriatus (CL.). Nart-Czerkies. pVIII — j.
 **Zora spinimana* (SUND.). Krasnobród (1), Zwierzyniec (1). ♂, ♀: pV, pVIII.
Pisaura mirabilis (CL.). Zwierzyniec (1). pV — j.
 **Zelotes subterraneus* (C. L. K.). Zwierzyniec (2). pII — ♂.
 **Clubiona lutescens* WESTR. Żdanów (1). mVIII — ♀.
 **Clubiona terrestris* WESTR. Żdanów (1). pX — ♀.
 **Eurycclubiona stagnatilis* (KULCZ.). Zawada. mIX — ♀.
 **Eurycclubiona subsultans* (TH.). Żdanów (1). mVIII — ♀.
Gauroclubiona caerulescens (L. K.). Zawada. mIX — ♂.
 **Dendryphantes rudis* (SUND.). Krasnobród (1), Żdanów (1). ♂, ♀: pIII, pVIII.
Evarcha arcuata (CL.). Zwierzyniec (1), Żdanów (1). ♂, ♀, j: kVII-mVIII, pX.
Evarcha falcata (CL.). Krasnobród (1), Nart-Czerkies, Zwierzyniec (1). ♂, ♀:
 mVI-mVIII.
 **Heliophanus flavipes* (H.). Zwierzyniec (1). kVII — j.
 **Marpissa muscosa* (CL.). Biłgoraj. mVIII — j.
 **Neon reticulatus* (BL.). Bukowa Góra (1). pVIII — ♀.
 **Sitticus littoralis* (H.). Żdanów (1). kVIII — ♀.
Sitticus pubescens (F.). Rudka (3). pVIII — ♂.
Coriarachne depressa (C. L. K.). Krasnobród (1), Zwierzyniec (1). ♀: kXII-pII.
 **Diaea dorsata* (F.). Krasnobród (2). pIII — ♂.

- Misumena vatia* (CL.). Józefów (2), Zwierzyniec (1), Żdanów (1). ♂, ♀: mVII-mVIII.
- Misumenops tricuspидatus* (F.). Tomaszów (1). mIX — ♀.
- **Oxyptila atomaria* (PANZ.). Tomaszów (1). mIX — ♂.
- **Oxyptila brevipes* (H.). Zwierzyniec (1). ♀, j: kXII-pIII.
- **Oxyptila trux* (BL.). Żdanów (1). mIII — ♀.
- Proxysticus luctuosus* (BL.). Żdanów (1). ♀: kIV, mXII.
- Xysticus cristatus* (CL.). Biłgoraj, Zwierzyniec (1). ♀: kVII, kXII; j: mVIII.
- **Xysticus kochi* TH. Żdanów (1). mVIII — ♀.
- **Xysticus ulmi* (H.). Żdanów (1). pX — ♀.
- **Artanes dispar* (WLK.). Żdanów (1). j: kVIII-pIX.
- **Artanes emarginatus* (SCHRK.). Zwierzyniec (1, 2). kVII — j.
- Artanes margaritatus* (CL.). Zwierzyniec (1). kVII — j.
- Philodromus aureolus* (CL.). Krasnobród (1), Zwierzyniec (1). j: kVII-pVIII.
- **Philodromus collinus* C. L. K. Zwierzyniec (1, 2). kVII — ♀.
- **Thanatus formicinus* (CL.). Zwierzyniec (2). pVII — ♀.
- Tibellus oblongus* (WLK.). Żdanów (1). mVIII — ♀.
- Araneus alsine* (WLK.). Rudka (1), Żdanów (1). ♂: pVIII; ♀: mVIII.
- Araneus angulatus* CL. Nart-Czerkies, Zawada. ♀: pVIII-mIX.
- Araneus diadematus* CL. Rudka (3), Zawada, Zwierzyniec (1). ♂, ♀, j: kVII-mIX.
- Araneus marmoreus* CL. Zwierzyniec (1), Żdanów (1). ♂, ♀: kVII-pX.
- Araneus quadratus* CL. Józefów (1, 2), Krasnobród-Podzamek, Rudka (1), Żdanów (1). ♂: pVIII; ♀: p-mVIII, pX; j: pVIII.
- Araniella cucurbitina* (CL.). Krasnobród (1). pVIII — ♀.
- **Araniella displicata* (HTZ.). Zwierzyniec (1). mVII — j.
- Atea sturmi* (H.). Rudka (2), Zwierzyniec (1). ♂, ♀: pVI-kVII; j: pVI-mVIII.
- **Cercidia prominens* (WESTR.). Zwierzyniec (1), Żdanów (1). ♂, ♀, j: m-kVII, pX.
- Cyclosa conica* (PALL.). Rudka (2), Żdanów (1). mVIII — j.
- **Cyclosa oculata* (WLK.). Zwierzyniec (1). mVII — j.
- **Hypsosinga pygmaea* (SUND.). Krasnobród (2). pVIII — ♀.
- Mangora acalypha* (WLK.). Krasnobród (2). pVIII — ♂.
- **Nuctenea ixobola* (TH.). Żdanów (1). ♂: kIV; ♀: kVIII.
- **Nuctenea patagiata* (CL.). Zwierzyniec (1), Żdanów (1). ♂: mVIII; ♀: mVIII, kXII.
- Nuctenea umbratica* (CL.). Żdanów (1). kIV — ♀.
- Singa hamata* (CL.). Zwierzyniec (1). kVII — ♀.
- **Singa nitidula* C. L. K. Żdanów (1). mVIII — ♀.
- **Zilla diodia* (WLK.). Krasnobród (1). pVIII — j.
- Meta mengei* (BL.). Krasnobród (1), Zwierzyniec (1). ♂, ♀: pV-pVI; j: pVIII.
- Meta segmentata* (CL.). Bukowa Góra (2), Łabunie, Nart-Czerkies, Szczecbrzeszyn, Zawada, Żdanów (1). ♂, ♀: mVIII-mIX; j: mVII-mVIII.
- Pachygnatha clercki* SUND. Rudka (1), Żdanów (2). ♂: kVIII; ♀: p-kVIII.

- **Pachygnatha degeeri* SUND. Krasnobród (1), Zwierzyniec (1). ♂, ♀: mVII-pVIII.
- **Pachygnatha listeri* SUND. Zwierzyniec (1), Żdanów (1). ♂, ♀: pIII, mVII-kVIII.
- **Tetragnatha extensa* (L.). Żdanów (1). kVIII - ♀.
- Tetragnatha obtusa* C. L. K. Krasnobród (1). pVIII - ♀.
- **Tetragnatha pinicola* L. K. Krasnobród (1), Zwierzyniec (1). ♂, ♀: kVII-pVIII.
- **Agyneta rurestris* (C. L. K.). Rudka (1), Żdanów (1). ♂: pVIII; ♀: p-kVIII.
- **Agyneta saxatilis* (BL.). Krasnobród (1). pVIII - ♀.
- Bathypantes nigrinus* (WESTR.). Żdanów (2). ♂, ♀: pIII, mVII.
- **Bolyphantes alticeps* (SUND.). Żdanów (1). mVIII - ♂.
- **Centromerita bicolor* (BL.). Zwierzyniec (1), Żdanów (1). ♀: m-kXII.
- Diplostyla concolor* (WID.). Łabunie, Obrocz, Szczebrzeszyn, Zwierzyniec (4). ♂: mVII-mVIII; ♀: mV, mVII.
- **Drapetisca socialis* (SUND.). Bukowa Góra (2), Krasnobród (2). pVIII - ♂, ♀.
- Floronia bucculenta* (CL.). Zawada, Żdanów (1). ♂, ♀: mVIII-mIX.
- **Helophora insignis* (BL.). Łabunie, Żdanów (1). ♂, ♀: kVIII; j: mVII.
- Labulla thoracica* (WID.). Nart-Czerkies. pVIII - sa. ♂.
- Lepthyphantes flavipes* (BL.). Zawada. mIX - ♀, j.
- **Lepthyphantes mengei* KULCZ. Bukowa Góra (2). pVIII - ♀.
- Lepthyphantes tenebricola* (WID.). Bukowa Góra (2), Łabunie, Nart-Czerkies, Obrocz. ♂: mV, pVIII; ♀: mV, mVII-pVIII.
- Linyphia hortensis* SUND. Zwierzyniec (1). pV - ♂, j.
- Linyphia triangularis* (CL.). Józefów (1), Krasnobród (1, 2), Krasnobród-Podzamek, Nart-Czerkies, Rudka (2), Szczebrzeszyn, Zawada, Zwierzyniec (1, 2, 3). ♂, ♀: mVII-kVIII; j: pV-pVIII.
- **Macrargus rufus* (WID.). Zawada. mIX - ♂, j.
- **Microlinyphia pusilla* (SUND.). Zwierzyniec (1). ♂, ♀: pV-pVI.
- Microneta viaria* (BL.). Bukowa Góra (2), Nart-Czerkies, Obrocz, Tomaszów (1). ♂: mV; ♀: pVIII, kIX; j: pVIII.
- **Neriere clathrata* (SUND.). Zwierzyniec (1), Żdanów (1). ♂: kVII; ♀: mXII.
- **Neriere montana* (CL.). Bukowa Góra (2), Zwierzyniec (1). ♀: kVII; j: pV.
- Neriere peltata* (WID.). Bukowa Góra (2). pVIII - j.
- Neriere radiata* (WLK.). Nart-Czerkies, Zwierzyniec (1). ♀: kVII-pVIII.
- **Porrhomma pygmaeum* (BL.). Zwierzyniec (1). mVII - ♂.
- **Stemonyphantes lineatus* (L.). Bukowa Góra (2), Żdanów (1). ♂, ♀: mVIII; j: pVIII.
- Tapinopa longidens* (WID.). Zwierzyniec (1). kVII - ♀.
- **Ceratinella brevis* (WID.). Bukowa Góra (1), Zwierzyniec (1), Żdanów (1). ♂: kXII; ♀: pIII, pVIII; j: pVIII.
- **Dicymbium nigrum* (BL.). Bukowa Góra (1). pVIII - ♀.
- **Diplocephalus latifrons* (O. P.-C.). Bukowa Góra (2). pVIII - ♀.
- **Erigone atra* BL. Żdanów (1). mXII - ♂.

- **Erigone dentipalpis* (WID.). Rudka (1). pVIII — ♀.
 **Gongylidiellum compar* (WESTR.). Bukowa Góra (1). pVIII — ♀.
Gongylidium rufipes (L.). Żdanów (1, 2). kVIII — ♂, ♀.
 **Hylyphantes graminicola* (SUND.). Żdanów (1). ♀: pX, mXII.
 **Micrargus herbigradus* (BL.). Bukowa Góra (1, 2). pVIII — ♀.
 **Pelecopsis elongata* (WID.). Krasnobród (2). pII — ♂.
 **Tapinocyba biscissa* (O. P.-C.). Zwierzyniec (1). kXII — ♀.

Rys. 17. Krajowe stanowiska *Troxochrus nasutus* SCHKL.

- **Tapinocyba insecta* (L. K.). Żdanów (1). mIII — ♀.
 **Troxochrus nasutus* SCHKL. Bukowa Góra (1). pVIII — ♀.
 **Troxochrus scabriculus* (WESTR.). Żdanów (1). ♂, ♀: mXII, pII.
Achaearanea riparia (BL.). Józefów (1). mVIII — ♀, j.
 **Crustulina guttata* (WID.). Zwierzyniec (1). kXII — ♀.
Enoplognatha ovata (CL.). Krasnobród (1), Łabunie, Zwierzyniec (1). ♂: kVII;
 ♀: mVII–pVIII; j: pV–mVII.
Neottiura bimaculata (L.). Krasnobród (1), Szczepbrzeszyn, Zwierzyniec (1),
 Żdanów (1). ♀: mVII–mVIII; j: mXII.

- **Paidiscura pallens* (BL.). Tomaszów (1). kIX — j.
Robertus lividus (BL.). Bukowa Góra (2), Krasnobród (2), Żdanów (1). ♂: kIV;
 ♀, j: pVIII.
Steatoda bipunctata (L.). Bukowa Góra (2), Rudka (3), Zwierzyniec (5). ♂:
 pIII; ♀: pIII, pV; j: pIII, pVIII.
Steatoda castanea (CL.). Rudka (3), Żdanów (1). ♂: p-mVIII; ♀: p-kVIII;
 j: pVIII.
Theridion impressum L. K. Zwierzyniec (1). mVII — ♀.
Theridion mystaceum L. K. Zwierzyniec (1), Żdanów (1). ♂: mVII; j: mXII.
Theridion pictum (WLK.). Krasnobród (2), Żdanów (1). ♀, j: p-mVIII.
Theridion pinastris L. K. Zwierzyniec (1). ♂: mVII; j: pVI.
Theridion sisyphium (CL.). Zwierzyniec (1). mVII — ♀.
Theridion tinctum (WLK.). Krasnobród (1), Zwierzyniec (1). ♀: pVIII; j: pVI.
Theridion varians H. Zwierzyniec (1). ♂, ♀: m-kVII; j: pV-pVI.
Ero furcata (VILL.). Tomaszów (1), Żdanów (1). ♀, j: kIX-pX.

h. Toruń

Poniżej podaję listę pajaków zebranych w latach 1976-1977 w wyniku prowadzonych przez Instytut Kształtowania Środowiska badań mających określić wpływ skażeń przemysłowych i rekultywacji na faunę. Szczegółowe dane, również dotyczące konkurencji między pajakami a innymi grupami zwierząt, zostaną w przyszłości opublikowane przez mgr B. ŁACKĄ-PILASZEK i będą m. in. przedmiotem jej rozprawy doktorskiej. Ograniczam się tu w związku z tym do podstawowych wiadomości środowiskowych i fenologicznych.

W opracowanym materiale stwierdziłem wiele bardzo interesujących gatunków. Dwa z nich: *Psammittis ninnii* i *Theridion uhligi* (oraz prawdopodobnie trzeci, z rodzaju *Zelotes* GIST., którego nie udało mi się zidentyfikować) znaleziono w Polsce po raz pierwszy, dla *Pelecopsis nemoralis* stanowisko toruńskie jest potwierdzeniem występowania tego gatunku w Polsce, a 21 dalszych gatunków (zaznaczonych gwiazdką) jest nowych dla Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej.

Materiał zbierany był przy użyciu pułapek Barbera i biocenometru. Punktem wyjściowym były Toruńskie Zakłady Przemysłu Nieorganicznego „Polchem”, zlokalizowane na Przedmieściu Bydgoskim (CD 37). Łowiono w następujących środowiskach.

1. Centrum Zakładów, suche trawniki na piasku, bardzo silnie skażone emisją gazów i pyłów (SO₂, SO₃, H₂SO₄, HCl, HF, związki Cr, Cu, Ni, Pb, Zn), rekultywowane próchnicą i torfem i nawożone.

2. j. w., ale trawnik okresowo nawadniany wodą z hydrantu.

3. Strefa ochronna Zakładów, odległość od źródła emisji 500 m, zdegradowana murawa kserotermiczna na piasku.

4. j. w., ale odległość 1000 m.

5. Obręb Zakładów, powierzchnia rekultywowana osadami ściekowymi, odpadami

paleniskowymi i wapnem nawozowym, obsiewana lubinem a następnie mieszanką trawnikową, silnie zdegradowana i porośnięta chwastnicą pospolitą (*Echinochloa crus-galli*).

6. Strefa ochronna, powierzchnia j. w., ale mniej zdegradowana i porośnięta kupkówką pospolitą (*Dactylis glomerata*) z domieszką innych traw.

7. Toruń-Glinki (CD 37), ok. 5000 m od Zakładów, murawa kserotermiczna na piasku, skażenie Pb pochodzącym ze spalin samochodowych.

**Agroeca lusatica* (L. K.). 5. kVI — ♀.

**Agroeca proxima* (O. P.-C.). 1. kX — ♀.

Agelena gracilens C. L. K. 5, 7 (?). ♂: kVIII; j: pVII.

Agelena labyrinthica (CL.). 7. kVII — ♂.

Tegenaria agrestis (WLK.). 3, 4, 5, 7. ♂: kVII–mX; ♀: pX; j: kVIII.

Tegenaria atrica C. L. K. 4. ♂: mIX–mX.

Tegenaria campestris (C. L. K.). 2. mVII — j.

**Archaeodictyna ammophila* (MGE.). 5. kVI — ♀.

**Argenna albopunctata* (MGE.). 5. kVII — ♀.

Arctosa perita (LATR.). 1, 2, 3, 5, 6. ♂: kIV–mVI, p–kX; ♀: pVI–kX; j: pVII–kX.

Pardosa agrestis (WESTR.). 1, 2, 3, 5, 6, 7. ♂: kIV–mVIII; ♀: pVII–mVIII; j: mVIII.

Pardosa agricola (TH.). 1, 2, 4, 5, 6. ♂: pVI–kVII; ♀: kVI–mVIII; j: pVI–mVIII.

Pardosa palustris (L.). 1–7. ♂: kIV–pVII, kVIII; ♀: pVI–kVIII; ♀*: pVII; j: pVI–pVII.

Pardosa prativaga (L. K.). 1, 5, 6. ♂: pVI–pVII; ♀: p–kVI, mVIII, pX; j: mV–kVI, kX.

Pardosa pullata (CL.). 6. pVII — ♂.

Tarentula accentuata (LATR.). 2, 3, 5, 6. ♂: pVI; ♀: pVII, kX; j: pVII–kX.

Tarentula aculeata (CL.). 6. pVII — ♂.

Tarentula cuneata (CL.). 1 (?), 3 (?), 4 (?), 5, 7. ♂: pVI; ♀: pVII; j: mVIII–mX.

Tarentula cursor (H.). 2, 5 (?), 6, 7. ♂: kVI; ♀: kIV, pVII; j: pVIII–mX.

Tarentula fabrilis (CL.). 7. pVII — j.

Tarentula pulverulenta (CL.). 3, 4, 5, 7. ♀: pVII–kVIII; j: pVII–kVIII, kX.

Tarentula schmidtii (H.). 3, 5, 7. ♂: mIX–pX; ♀: kVI, mIX–mX; j: pVII, pIX–mX.

Trochosa ruricola (D. G.). 1–7. ♂: mVI–kVII, p–mX; ♀: pVII–kIX; ♀*: kVII; j: mVI–pIX.

Trochosa terricola TH. 4. ♂: mIX–mX.

Xerolycosa miniata (C. L. K.). 1–7. ♂, ♀: kIV–pX; ♀*: pVIII; j: pVI–kX.

**Berlandina cinerea* (MGE.). 5, 7. ♂: kVI–pVII.

Drassodes pubescens (TH.). 3, 4, 5. ♂: pVII; ♀: kVIII–pIX.

Drassyllus pusillus (C. L. K.). 7. pVII — ♂, ♀.

Haplodrassus signifer (C. L. K.). 5. pVII — ♂.

**Zelotes apricorum* (L. K.). 1, 3, 4, 5. ♂: mVIII–kIX; ♀: kVIII–mIX.

Zelotes electus (C. L. K.). 1, 4, 5, 7. ♂: pVI–pVII; ♀: pVI–kVII; j: pVII–kVIII.

**Zelotes longipes* (L. K.). 3, 4, 5, 6, 7. ♂: kVII–pX; ♀: pVI–mIX; sa. ♀: kVII.

- **Zelotes petrensis* (C. L. K.). 5, 7. kVIII — ♂.
- ***Zelotes* sp. 5. kVI — ♀.
- **Zelotes subterraneus* (C. L. K.). 7. kVIII — ♂, ♀.
- **Micaria pulicaria* (SUND.). 5. mVIII — ♀.
- **Micaria silesiaca* L. K. 2, 5, 6. ♂: pVI-pVII, kVIII; ♀: kIV, mVII-pVIII.
- Phrurolithus festivus* (C. L. K.). 5, 7. ♂: pVII; ♀: pVII, kVIII.
- Clubiona neglecta* O. P.-C. 4. kVIII — ♀.
- Microclubiona diversa* (O. P.-C.). 7. ♂: p-kVII.
- Eresus niger* (PET.). 5. pX — ♂.
- Zodarion germanicum* (C. L. K.). 7. kVII — ♂.
- **Bianor aurocinctus* (OHL.). 6. mVII — ♀.
- **Euophrys aequipes* (O. P.-C.). 3, 4, 5, 7. ♂: pVI-kVII; ♀: pVII; j: kVII-pVIII.
- Euophrys frontalis* (WLK.). 7. pVII — ♂.
- Heliophanus flavipes* (H.). 5, 7. ♂: pVI-pVII.
- Pellenes nigrociliatus* (L. K.). 3, 5, 6. ♂: pVI-pVIII; ♀: kVII; j: kVIII-pX.
- Phlegra fasciata* (H.). 4, 7. ♂, j: p-kVII.
- Phlegra v-insignita* (CL.). 3, 5, 7. ♂: pVI-pVII, kVIII; ♀: p-kVII; j: pVI-mIX.
- **Pseudicius encarpatus* (WLK.). 3. pX — ♀.
- Sitticus distinguendus* (SIM.). 1, 3, 5, 6, 7. ♂: pVI-pX; ♀: pVI-kVII, pX; j: mVI-kX.
- Sitticus saltator* (O. P.-C.). 3, 4, 5, 6, 7. ♂: pVI-pIX; ♀: pVI-mVIII; j: mVI-mIX.
- Sitticus zimmermanni* (SIM.). 1. kVII — ♂.
- **Yllenus arenarius* MGE. 5, 6. ♀: pVII; j: pVII-kVIII.
- Oxyptila scabricula* (WESTR.). 7. ♀: kVIII; j: pVII.
- **Psammitis acerba* (TH.). 7. pVII — ♀.
- ***Psammitis ninnii* (TH.). 1 (?), 2 (?), 5, 6, 7. ♂: p-kVII; ♀: pVII; j: pVII-kVIII.
- Gatunek nowy dla fauny Polski, reprezentujący grupę elementów „południowych”, znany dotychczas z basenu Morza Śródziemnego i Czarnego, od Algerii, Portugalii i Hiszpanii po Turcję i Kazachstan, ale sięgający na północ po Holandię na zachodzie oraz Litwę i środkową Rosję (linia Psków — Wielki Nowogród — Kalinin — Jarosław) na wschodzie. Stanowisko polskie jest oderwane od głównego arealu, gdyż już w Czechosłowacji gatunek ten występuje wyspowo, w izolowanych „stepowych” środowiskach Czech, południowych Moraw i południowej Słowacji.
- Brak apofiz na bulbusie wskazuje jednoznacznie na przynależność do rodzaju *Psammitis* MGE. i na bliskie pokrewieństwo z gatunkiem typowym tego rodzaju (*P. sabulosa*).
- **Psammitis sabulosa* (H.). 5, 6, 7. ♂: mIX-kX; ♀: kX; j: pVI.
- Psammitis striatipes* (L. K.). 5, 7. ♂: kIX-mX; ♀, j: pVII.
- Xysticus cristatus* (CL.). 5 (?), 6 (?). kVIII — j.
- Xysticus kochi* TH. 1, 2, 5, 6, 7. ♂: kIV-pVII; ♀: kIV-mVII; j: pVIII-pX.
- Xysticus ulmi* (H.). 2. pVI — ♂.

- Artanes emarginatus* (SCHRK.). 1. pVII — ♂.
Philodromus aureolus (CL.). 5. ♂: kVII–pVIII.
Philodromus collinus C. L. K. 4, 5. ♂: m–kVII.
Thanatus arenarius L. K. 1 (?), 2, 3, 5, 7. ♂: pVI–pVII, pX; ♀: pVI–kVIII;
 j: pVII, kVIII–pX.
Thanatus formicinus (CL.). 7. ♂: p–kVII.
Thanatus pictus L. K. 6. pVIII — ♀.
Tibellus oblongus (WLK.). 1, 3, 5, 7. ♂: kVI–mVIII; j: pVI–kVIII.
Agalenatea redii (SCOP.). 7. kVII — j.
Araneus quadratus CL. 7. j: mVI–pVII.
Hypsosinga albobittata (WESTR.). 7. mVI — j.
Hypsosinga pygmaea (SUND.). 7. pVII — ♂.
Hypsosinga sanguinea (C. L. K.). 7. mVIII — j.
Mangora acalypha (WLK.). 5. pIX — j.
Neoscona adianta (WLK.). 1, 7. j: mVI–pVII.
Pachygnatha degeeri SUND. 1, 4, 5, 6, 7. ♂: pVI–pVII, kIX–mX; ♀: kVI–kVII,
 kIX–mX; j: kVII–pX.
Agyneta fuscipalpis (C. L. K.). 1, 2, 4, 5, 6. ♂, ♀: pVI–pX; j: m–kVII.
Agyneta rurestris (C. L. K.). 1–7. ♂: pVI–pIX, kX; ♀: pV–kX; sa. ♂, sa.
 ♀, j: kVIII.
 **Bathypantes parvulus* (WESTR.). 5. pVII — ♂.
Centromerita concinna (TH.). 2 (?), 4. ♂: mX; ♀: kX; j: kVII.
Centromerus sylvaticus (BL.). 1. pX — ♀.
Diplostyla concolor (WID.). 5, 6. ♂: mVII; sa. ♂: pVII.
 **Lepthyphantes decolor* (WESTR.). 5. kIX — ♂.
Lepthyphantes leprosus (OHL.). 5. kX — ♂.
Microlinyphia pusilla (SUND.). 1, 2, 4, 5, 6, 7. ♂: pVIII, pX; j: mVII–mX.
Porrhomma pygmaeum (BL.). 5, 6. pVII — ♂, ♀, sa. ♂.
Stemonyphantes lineatus (L.). 5. pX — ♀.
Tapinopa longidens (WID.). 7. kVII — j.
Dicymbium nigrum (BL.). 2. pVI — ♀.
Diplocephalus humilis (BL.). 1, 2, 4, 5, 6. ♂: pVII–kX; ♀: pVI–pVII, kVIII–
 pX; sa. ♂: pIX.
Erigone atra BL. 1, 2, 4, 5, 6, 7. ♂: kIV–kX; ♀: pVI–kX.
Erigone dentipalpis (WID.). 1–7. ♂: kIV–kX; ♀: pVI–pX; j: kVIII–kIX.
 **Leptothrix hardyi* (BL.). 3, 5, 7. ♂: mIX–kX; ♀: kX.
Maso sundevalli (WESTR.). 4. pVIII — ♂.
Oedothorax apicatus (BL.). 1, 2, 4, 5, 6. ♂: pVII–kX; ♀: pVI–pIX, kX; j: mVI–
 mVIII.
Oedothorax fuscus (BL.). 1, 2, 5. ♂: mVII–pX; ♀: pVII–pX.
 ***Pelecopsis nemoralis* (BL.). 3. kVIII — ♀.

Jest to pierwsze pewne stanowisko tego gatunku w Polsce. Wprawdzie BARAN (1933) wykazał go z okolic Rzeszowa, jednak dane tego autora nie

zawsze są w całej pełni wiarygodne. Gatunek znany z prawie całej Europy, ale spotykany niezbyt często.

Pelecopsis parallela (WID.). 3, 4, ♂: pVII-kVIII; ♀: pVII-pVIII.

Savignya frontata BL. 1, 6. ♂: pVI; ♀: mVI.

Silometopus reussi (TH.). 5. mVII — ♂.

Styloctetor romanus (O. P.-C.). 3, 5, 7. ♂: pVI-pVII, kVIII; ♀: pVII.

Trichopterna cito (O. P.-C.). 4, 7. ♂: pVII, kIX.

**Typhochrestus digitatus* (O. P.-C.). 4. pVII — ♀.

Walckenaeria antica (WID.). 1, 4, 5, 7. ♀: pVI-pVII.

Crustulina guttata (WID.). 6, 7. ♂: pVI-pVII.

Enoplognatha oelandica (TH.). 1, 3 (?), 5, 6, 7. ♂: p-kVI; ♀: pVI, mVIII;
j: pV-pVII, mIX.

Enoplognatha ovata (CL.). 1, 6. j: mVI-pVII.

Enoplognatha thoracica (H.). 1, 4, 5. ♂: pVI-pVII.

Neottiura bimaculata (L.). 1, 4, 7. ♂: kVI; ♀, sa. ♀: mVI; sa. ♂: pVII; j: mVIII.

Steatoda corollata (L.). 5. pVI — ♂.

Steatoda phalerata (PANZ.). 2, 4, 7. ♂: kIV-pVII; ♀, j: pVII.

Theridion impressum L. K. 5. kVI — ♀.

Theridion pinastris L. K. 5 (?). pVI — j.

***Theridion uhligi* MARTIN. 5, 7. ♀: pVII; j: kVII-kIX.

Gatunek nowy dla fauny Polski, dotychczas znany tylko z dwóch stanowisk w NRD (Brandenburgia — MARTIN 1974). Podany przeze mnie wcześniej (STARĘGA 1978) z Torunia jako *Theridion petraeum* L. K. „Prawdziwy” *T. petraeum* jest jednak gatunkiem alpejskim (THALER 1981) i w Polsce nie występuje, a dane FICKERTA (1876) odnoszą się, być może, do pokrewnego *T. boesenbergi* STR. albo jakiegoś innego gatunku.

X. POJEDYNCZE ZNALEZISKA Z RÓŻNYCH KRAIN

Pholcus opilionoides (SCHRK.). Pobrzeże Bałtyku: Gdańsk-Górki Wschodnie (CF 52), zabudowania przy Stacji Ornitologicznej I.Z. PAN, 1-3 VIII 1979 — 1 ♀.

Cybaeus angustiarum L. K. Pojezierze Pomorskie: Kartuzy (CF 12), Jez. Ciche, buczyna pomorska, 21 V 1980 — 3 jj; rez. Lubygość koło Kartuz (XA 93), buczyna pomorska, 22 V 1980 — 2 jj.

Piratula hygrophila (TH.). Śląsk Górny: Bąków koło Kluczborka (CB 14), bór bagienny, 29 VI 1977 — 2 ♀♀*.

Gnaphosa bicolor (H.). Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Sójki koło Kutna (CC 99), pole jęczmienia, 1972 — 2 ♂♂.

Zelotes subterraneus (C. L. K.). Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Sójki koło Kutna (CC 99), pole jęczmienia, 1975 — 1 ♂.

Clubiona frutetorum L. K. Śląsk Górny: Bąków koło Kluczborka (CB 14), drewniane zabudowania, 29 VI 1977 — 1 ♂.

Euophrys aperta MILLER, 1971. Nizina Mazowiecka: Truskaw koło Warszawy (DC 89), łąka na siedlisku grądu, pułapki Barbera, 4–18 VI 1979 – 1 ♂. Gatunek nowy dla fauny Polski, znany dotychczas tylko z jednego stanowiska w południowej Słowacji (Turčianské Teplice).

Evarcha arcuata (CL.). Pobrzeże Bałtyku: Dargobądz na w. Wolin (VV 67), 22 VI 1978 – 1 ♀; Kuźnica na Helu (CF 46), lasek sosnowy, 16 VII 1960 – 1 j.

Proxysticus luctuosus (BL.). Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Sójki koło Kutna (CC 99), pole jęczmienia, 1975 – 1 ♂.

Araniella opisthographa (KULCZ.). Pobrzeże Bałtyku: Dargobądz na w. Wolin (VV 67), 22 VI 1978 – 1 ♂, 3 ♀♀.

Zilla diodia (WLK.). Pojezierze Mazurskie: Prostki koło Elku (EE 95), bór iglasty, VIII 1977 – 5 jj.

Tetragnatha pinicola L. K. Pobrzeże Bałtyku: Dargobądz na w. Wolin (VV 67), 22 VI 1978 – 2 ♀♀.

Agyneta decora (O. P. CAMBRIDGE, 1870). Nizina Mazowiecka: Truskaw koło Warszawy (DC 89), łąka na siedlisku grądu, pułapki Barbera, 21 V–4 VI 1979 – 1 ♂, 4–18 VI 1979 – 5 ♂♂.

Gatunek nowy dla fauny Polski, należący chyba do niezbyt u nas licznego elementu borealnego, znany dotychczas z Irlandii, Wielkiej Brytanii z Sztetlandami, Islandii, Wysp Owczych (Faeroerne), Norwegii, północnej Szwecji, północnej Finlandii oraz z wyspy Texel u wybrzeży Holandii i z czeskich Karikonoszy.

Lepthyphantes minutus (BL.). Sudety Zachodnie: Biedrzychowice koło Gryfowa Śląskiego (WS 25), park pałacowy, murowany słup przy bramie, 13 VII 1978 – 1 j.

Lepthyphantes pallidus (O. P.-C.), Śląsk Górny: Bąków koło Kluczborka (CB 14), bór bagienny, 29 VI 1977 – 1 ♀.

Neriere radiata (WLK.). Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Sójki koło Kutna (CC 99), pole jęczmienia, 1975 – 1 j.

Pocadicnemis juncea LOCKET et MILLIDGE, 1953. Nizina Mazowiecka: Radziejowice koło Mszczonowa (DC 66), łąka na siedlisku łągu, pułapki Barbera, 7–20 VII 1976 – 1 ♀; Truskaw koło Warszawy (DC 89), łąka na siedlisku grądu, pułapki Barbera, 21 V–4 VI 1979 – 3 ♂♂, 2 ♀♀, 4–18 VI 1979 – 3 ♂♂, 1 ♀, 4–19 VII 1979 – 1 ♀, 13–26 VI 1980 – 1 ♂, 11–25 VII 1980 – 2 ♀♀, łąka kośna, pułapki Barbera, 22 V–4 VI 1979 – 1 ♂, 4–18 VI 1979 – 1 ♂, 4–20 VIII 1979 – 1 sa. ♂.

Gatunek nowy dla fauny Polski, znany dotychczas z południowej Anglii, południowej Francji, Szwajcarii, Austrii, Czechosłowacji, NRD i południowej Szwecji, ale prawdopodobnie rozmieszczony znacznie szerzej. Jego występowanie w Polsce wymaga – podobnie jak i cały areal – dokładnego sprawdzenia, gdyż gatunek ten był do niedawna (MILLIDGE 1975, HEIMER 1978) mylony z pokrewnym *P. pumila* (BL.) (uważany za jego „odmianę” bądź „podgatunek”),

a wydaje się być — przynajmniej w naszym kraju — nie mniej częsty niż tamten. *Tapinocyba biscissa* (O. P.-C.). Wyżyna Małopolska: Pęczów koło Klimontowa (EB 31), 2 IV 1977 — 1 ♂.

Thyreosthenius parasiticus (WESTR.). Nizina Mazowiecka: Truskaw koło Warszawy (DC 89), grąd niski, silnie spróchniały pniak dużej sosny, 20 XI 1980 — 1 ♂, 4 ♀♀.

Walckenaeria furcillata (MGE.). Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Sójki koło Kutna (CC 99), pole jęczmienia, 1975 — 1 ♂.

Theridion melanurum H. Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Karniowce koło Chrzanowa (CA 95), skałki wapienne, 1 V 1961 — 1 ♀.

*

* * *

Rezultatem przedstawionych materiałów jest wzbogacenie listy fauny Polski o 6 (7 — ?) gatunków i znaczne nieraz wydłużenie spisów z poszczególnych krain „katalogowych”, a mianowicie: Pobrzeże Bałtyku 9, Pojezierze Pomorskie 2, Pojezierze Mazurskie 14, Nizina Wielkopolsko-Kujawska 29, Nizina Mazowiecka 15, Podlasie 90, Śląsk Górny 3, Wyżyna Krakowsko-Wieluńska 3, Wyżyna Małopolska 1, Roztocze 83 i Sudety Zachodnie 1 gatunek. Wszystkie te dane umieściłem również w moim „Wykazie krytycznym” (STARĘGA 1983), tam jednak musiałem, ze względu na charakter publikacji, ograniczyć się do wiadomości bardzo ogólnikowych, pomijając zupełnie np. informacje fenologiczne, bardzo istotne chociażby dla biologicznej charakterystyki gatunków. Pomiąłem tam również dokładną lokalizację stanowisk, ważną zwłaszcza w przypadku gatunków, których granica zasięgu przebiega prawdopodobnie przez Polskę. Krajowe stanowiska kilkunastu takich właśnie gatunków przedstawiłem na załączonych mapach. Niektóre z nich (rys. 1, 2, 13, 15) oddają chyba przebieg północnej (rys. 1 i 2), północno-wschodniej (rys. 13) czy wschodniej (rys. 15) granicy zasięgu gatunków odpowiednio „południowych” (subpontyjskich?, submedyterraneńskich?), subatlantyckich i atlantyckich (rys. 15) albo przynajmniej sygnalizują zbliżanie się do granicy (rys. 9 i 12). Nie wszystkie przedstawione mapy dadzą się jednak równie prosto zinterpretować, gdyż wynika z nich wyraźnie, że gatunki dotychczas uważane za borealno-górskie występują w całym kraju, choć może są częstsze w górach (rys. 6 i 7; jednak *Centromerus pabulator* — rys. 8 — może chyba uchodzić właśnie za gatunek borealno-górski). Mapy z rys. 4, 5, 10, 11 i 17 zawierają zbyt mało i zbyt rozproszonych informacji, aby można było z nich odczytać charakter rozmieszczenia przedstawionych gatunków, może tylko stanowiska *Aphileta misera* (rys. 5) i *Macrargus excavatus* (rys. 16) świadczą, że chodzi tu o południowo-wschodnią granicę zasięgu gatunków subatlantyckich lub południową gatunków borealnych, co wydaje się być bardziej prawdopodobne. Interesujący typ rozmieszczenia ukazują mapy 3 i 14. Chodzi tu o dwa gatunki

psammofilne, ale chyba o różnej przeszłości i pochodzeniu. Stanowiska *Yllenus arenarius* (rys. 3) układają się w dość wyraźny ciąg równoleżnikowy, wskazujący na migrację ze wschodu (południowego wschodu?), co by się zgadzało zarówno z ogólnym rozmieszczeniem tego gatunku, jak i z arealami jego najbliższych krewnych (PRÓSZYŃSKI 1976). Natomiast *Sitticus distinguendus* (rys. 14) jest gatunkiem najprawdopodobniej południowoeuropejskim (subpontyjskim?, submedyterraneanym?), sięgającym jednak wzdłuż brzegów Finlandii prawie po północny kraniec Zatoki Botnickiej, który w „marszu” ku północy wykorzystał dolinę Wisły i w małym stopniu skolonizował inne części kraju.

Oczywiście, wszystkie te rozważania należy traktować jako mniej lub bardziej uzasadnione przypuszczenia wskazujące jednoznacznie na potrzebę dalszej intensyfikacji badań faunistycznych i likwidacji kolejnych „białych plam”, gdyż tylko tym sposobem możemy poznać rozmieszczenie poszczególnych gatunków, różnice między krainami i wreszcie — choć pośrednio — historię powstania współczesnej fauny Polski.

*

* * *

Chciałbym wyrazić moje serdeczne podziękowanie wszystkim kolegom, od których otrzymałem materiały wykorzystane w niniejszej pracy. Są to: mgr P. BIELAWSKI, dr B. BURAKOWSKI, dr B. JABŁOŃSKI, dr W. JĘDRYCKOWSKI, dr E. KIERYCH, mgr B. ŁĄCKA-PILASZEK, dr B. MALKIN, mgr E. NOWAKOWSKI, prof. dr J. PRÓSZYŃSKI, doc. dr T. PUSZKAR, prof. dr A. RIEDEL i dr J. SAWONIEWICZ oraz wymienieni już uprzednio magistranci z WSR-P w Siedlcach.

PIŚMIENNICTWO

- BARAN S. 1933. Materiały do fauny pajaków (*Araneida*) okolic Rzeszowa. Spraw. Kom. fiz., Kraków, 67: 23–36.
- BREYMEYER A. 1966. Relations between wandering spiders and other epigeic predatory *Arthropoda*. Ecol. pol., A, Warszawa, 14: 27–71, 11 ff.
- DAHL F. 1908. Die Lycosiden oder Wolfspinnen Deutschlands und ihre Stellung im Haushalte der Natur. Nach statistischen Untersuchungen dargestellt. N. Acta Acad. leop., Halle, 88: 175–678, 86 ff., 181 tbl., 1 mapa.
- DĄBROWSKA-PROT E., ŁUCZAK J., WÓJCIK Z. 1973. Ecological analysis of two invertebrate groups in the wet alder wood and meadow ecotone. Ecol. pol., Warszawa, 21: 753–812, 13 ff., 14 tbl.
- DOBROWOLSKA D. 1985. Pająki (*Aranei*) zachodniej części Puszczy Kampinoskiej. Fragm. faun., Warszawa, w druku.
- DZIABASZEWSKI A. 1961. Z badań nad pajakami Wolińskiego Parku Narodowego i okolicy. Przyr. Pol. zach., Poznań, 4: 210–212, 1 f.
- DZIABASZEWSKI A. 1965. Pająki wyspy Wolin ze szczególnym uwzględnieniem Wolińskiego Parku Narodowego. I. Pr. Kom. biol. Pozn. TPN, Poznań, 31, 2, 98 pp., 14 ff.

- FICKERT C. 1876. Verzeichniss der schlesischen Spinnen. Z. Ent., Breslau, N. F., **5**: 46-76.
- HEIMER S. 1978. Zur intragenerischen Isolation der Arten der Gattung *Pocadicnemis* SIMON, 1884 (*Arachnida, Araneae, Linyphiidae*). Zool. Abh. Mus. Tierk., Dresden, **35**: 101-112, 8 + 1 ff.
- KRZYŻANOWSKA E., DZIABASZEWSKI A., JACKOWSKA B., STARĘGA W. 1981. Spiders (*Arachnoidea, Aranei*) of Warsaw and Mazovia. Memorabilia zool., Warszawa, **34**: 87-110, 7 tbl.
- KULCZYŃSKI W. 1872. Przyczynek do fauny pajęczej. Spr. Kom. fiz., Kraków, **6**: (1)-(13).
- KULCZYŃSKI W. 1876. Dodatek do fauny pajęczaków Galicji. Spr. Kom. fiz., Kraków, **10**: (41)-(67).
- KULCZYŃSKI W. 1884. Conspectus Attoidarum Galliciae. Przegląd krytyczny pajaków z rodziny *Attoidae* żyjących w Galicji. Spr. Wydz. mat. przyr. Akad. Um., Kraków, **12**: 136-232, tt. 7-8 (23 ff.).
- ŁUCZAK J. 1953. Zespoły pajaków leśnych. Ekol. pol., Warszawa, **1**: 57-94, 24 ff., 9 tbl.
- ŁUCZAK J. 1954. Dwa zespoły pajaków. Ekol. pol., Warszawa, **2**: 447-463, 5 ff., 5 tbl.
- ŁUCZAK J. 1959. The community of spiders of the ground flora of pine forest. Ekol. pol., A, Warszawa, **7**: 285-315, 5 ff.
- ŁUCZAK J. 1963. Differences in the structure of communities of web spiders in one type of environment (young pine forest). Ekol. pol., A, Warszawa, **11**: 159-221, 12 ff., 15 tbl.
- ŁUCZAK J. 1976a. Pająki runa leśnego w Nadleśnictwie Duninów. Prace IBL, Warszawa, **1976**: 91-95, 3 ff. (Nr 503).
- ŁUCZAK J. 1976b. Pająki pni i koron sosen na terenach doświadczalnych w Nadleśnictwie Duninów. Prace IBL, Warszawa, **1976**: 97-105, 4 tbl. (Nr 504).
- MARTIN D. 1974. *Theridium uhligi* nov. spec., eine bisher unbekannte Kugelspinne (*Araneae: Theridiidae*). Dtsch. ent. Z., Berlin, N. F., **22**: 113-115, 1 f.
- MENGE A. 1866-1878. Preussische Spinnen. Schr. naturf. Ges., Danzig, N. F., **1** (3/4)-4 (3), Suppl., 560 pp., 91 tt.
- MILIDGE A. F. 1975. Re-examination of the erigonine spiders „*Micrargus herbigradus*” and „*Pocadicnemis pumila*” (*Araneae: Linyphiidae*). Bull. brit. arach. Soc., Loughborough, **3**: 145-155, 46 ff.
- PECIO A. 1979. Pająki (*Aranei*) Polic i okolicy. Streszcz. Refer. XII Zj. PTZool., Poznań, pp. 134-135.
- PRÓSZYŃSKI J. 1961. Pająki Góry Nartowej w Puszczy Kampinoskiej. Fragm. faun., Warszawa, **8**: 555-595, 2 ff., 3 tbl.
- PRÓSZYŃSKI J. 1976. Studium systematyczno-zoogeograficzne nad rodziną *Salticidae* (*Aranei*) Regionów Palearktycznego i Nearktycznego. Rozprawy WSP, Siedlce, **6**, 260 pp., 219 map, 450 ff.
- PRÓSZYŃSKI J., STARĘGA W. 1971. Pająki - *Aranei*. Katalog fauny Polski, **33**. Warszawa, 382 pp., 1 fot., 1 mapa.
- SANOCA-WOŁOSZYŃNOWA E. 1981. Badania pajęczaków (*Aranei, Opiliones, Pseudoscorpionida*) jaskiń Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Acta Univ. wratisl., Wrocław, **486** (Prace zool. **11**), 92 pp., 9 ff., 2 mapy, 4 fot., 13 tbl.
- SIEMIENIAKO B. 1979. Pająki Świnoujścia i najbliższej okolicy na wyspie Uznam. Streszcz. Refer. XII Zj. PTZool., Poznań, pp. 152-153.
- STARĘGA W. 1972. Nowe dla fauny Polski i rzadsze gatunki pajaków (*Aranei*), z opisem *Lepthyphantes milleri* sp. n. Fragm. faun., Warszawa, **18**: 55-98, 17 ff., 8 fot.
- STARĘGA W. 1974. Materiały do znajomości rozmieszczenia pajaków (*Aranei*) w Polsce. Fragm. faun., Warszawa, **19**: 395-420.
- STARĘGA W. 1978. Materiały do znajomości rozmieszczenia pajaków (*Aranei*) w Polsce, III-VII. Fragm. faun., Warszawa, **23**: 259-302, 8 ff.

- STARĘGA W. 1983. Wykaz krytyczny pajaków (*Aranei*) Polski. Fragm. faun., Warszawa, 27: 149–268, 4 ff., 3 tbl.
- THALER K. 1981. Bemerkenswerte Spinnenfunde in Nordtirol (Österreich) (*Arachnida: Aranei*). Veröff. Mus. Ferdin., Innsbruck, 61: 105–150, 86 ff., 3 tbl.

Zakład Zoologii WSR-P
08–110 Siedlce, ul. B. Prusa 12
i
Instytut Zoologii PAN
00–679 Warszawa,
ul. Wilcza 64

РЕЗЮМЕ

[Заглавие: Материалы к познанию распространения пауков (*Aranei*) в Польше, VIII–X]

Настоящая работа является очередным дополнением, „Каталога пауков Польши” (PRÓSZYŃSKI и STARĘGA 1971) и одновременно документацией многих данных недавно изданного „Критического списка пауков Польши” (STARĘGA 1983).

Первая её часть (VIII) сообщает дополнительные информации о пауках Подлясья (центральная часть восточной Польши). Первый раз было выявлено и зафиксировано 90 видов, в том числе некоторые интересные с точки зрения зоогеографии или редко встречающиеся, напр.: *Agroeca dentigera* KULCZ., *Sitticus zimmermanni* (SIM.), *Thanatus sabulosus* (MGE.), *Nuctenea folium* (SCHRK.), *N. silvicultrix* (C.L.K.), *Allomengea vidua* (L.K.), *Aphileta misera* (O.P.-C.), *Bolyphantes crucifer* (MGE.), *Centromerus pabulator* (O.P.-C.), *Macrargus excavatus* (O.P.-C.), *Taranucnus setosus* (O.P.-C.), *Baryphyma pratensis* (BL.), *B. thorelli* (WESTR.), *Entelecara flavipes* (BL.), *Lophomma punctatum* (BL.), *Rhaebothorax foveatus* (F.D.), *Enoplognatha thoracica* (H.), *Paidiscura pallens* (BL.), *Steatoda corollata* (L.) и *S. grossa* (C.L.K.).

Следующая часть (IX) представляет в 8 отрывках итоги предварительной фаунистической рекогносцировки мало исследованных районов Польши, а именно: (а) Словинского Национального Парка (центральная часть Побережья), (б) Края Больших озёр, (в) южной и (г) северо-восточной Мазовии, (д) нижнесилезских лесов, (е) средней Юры, (ж) среднего Розточа вместе с северо-западной окраиной Подолья и (з) Торуня (среды зараженные химической промышленностью). Отмечено присутствие многих видов стоящих внимания: *Archaeodictyna ammophila* (MGE.) (з), *Dictyna major* MGE. (в), *Argenna albopunctata* (MGE.) (з), *Berlandina cinerea* (MGE.) (з), *Sitticus distinguendus* (SIM.) (а, в, е, з), *S. zimmermanni* (SIM.) (в, е, з), *Psammitis ninnii* (TH.) (з — новый для фауны Польши), *Thanatus pictus* L.K. (в, з), *Bathyphantes parvulus* (WESTR.) (а, б, д, з), *Macrargus excavatus* (O.P.-C.) (в), *Entelecara media* KULCZ.

(б), *Gongyliellum compar* (WESTR.) (ж), *Leptothrix hardyi* (BL.) (з), *Micrargus subaequalis* (WESTR.) (д, е), *Pelecopsis nemoralis* (BL.) (з — первое уверенное место нахождения в Польше), *Tapinocyba biscissa* (O.P.-C.) (ж), *Trichopterna cito* (O.P.-C.) (в, з), *Trochocrurus nasutus* SCHKL. (ж), *Typhochrestus digitatus* (O.P.-C.) (з), *Walckenaeria furcillata* (MGE.) (д), *W. melanocephala* O.P.-C. (в, е), *Paidiscura pallens* (BL.) (в, ж) и *Theridion uhligi* MARTIN (з — новый для фауны Польши).

Эксклюзивная часть (X) состоит, как в предыдущих работах этого цикла, из материалов происходящих из разных районов Польши и являющихся первыми находками в отдельных районах. Новыми для фауны страны являются: *Euophrys aperta* MILLER (вообще это второе место обнаружения вида!), *Agyneta decora* (O.P.-C.) и *Pocadicnemis juncea* LOCK. et MILL. все из Кампиносской пуши под Варшавой.

Размещение мест нахождения видов пополнено координатами по системе УТМ (Universal Transverse Mercator), а для свыше десятка видов редких или встречающихся по видимому не во всей стране были созданы пунктирные карты размещения с использованием сетки УТМ где бок малого квадрата равняется 10 км.

ZUSAMMENFASSUNG

[Titel: Materialien zur Kenntnis der Verbreitung der Spinnen (*Aranei*) in Polen, VIII-X]

Die vorliegende Arbeit stellt die nächste Ergänzung des „Katalogs der Spinnen Polens“ (PRÓSZYŃSKI und STAREGA 1971) dar und bildet gleichzeitig eine Dokumentation für die meisten Angaben des soeben erschienenen „Kritischen Verzeichnisses der Spinnen Polens“ (STAREGA 1983).

Der erste Teil (VIII) bringt weitere Informationen über die Spinnen von Podlasie (mittlerer Teil Ostpolens). 90 Arten wurden für die Region zum ersten Mal nachgewiesen, darunter einige in zoogeographischer Hinsicht sehr interessante oder seltene, wie z. B.: *Agroeca dentigera* KULCZ., *Sitticus zimmermanni* (SIM.), *Thanatus sabulosus* (MGE.), *Nuctenea folium* (SCHRK.), *N. silvicultrix* (C. L. K.), *Allomengea vidua* (L. K.), *Aphileta misera* (O. P.-C.), *Bolyphantes crucifer* (MGE.), *Centromerus pabulator* (O. P.-C.), *Macrargus excavatus* (O. P.-C.), *Taranucnus setosus* (O. P.-C.), *Baryphyma pratensis* (BL.), *B. thorelli* (WESTR.), *Entelecara flavipes* (BL.), *Lophomma punctatum* (BL.), *Rhaebothorax foveatus* (F. D.), *Enoplognatha thoracica* (H.), *Paidiscura pallens* (BL.), *Steatoda corollata* (L.) und *S. grossa* (C. L. K.).

Der nächste Teil (IX) liefert in 8 Abschnitten Ergebnisse vorläufiger faunistischen Erforschung bisher kaum untersuchter Gegenden Polens, und zwar: (a) Slowinzen-Nationalpark (mittlerer Teil der Ostseeküste), (b) Region der Großen Masurischen Seen, (c) südlicher und (d) nordöstlicher Teil Maso-

viens, (e) Forstgebiet Niederschlesiens, (f) mittlerer Teil polnischen Juras, (g) mittlerer Teil von Roztocze samt nordwestlicher Ecke Podoliens und (h) Toruń (durch chemische Industrie verunreinigte Biotope). Es wurden viele bemerkenswerte Arten festgestellt, u. a. *Archaeodictyna ammophila* (MGE.) (h), *Dictyna major* MGE. (c), *Argenna albopunctata* (MGE.) (h), *Berlandina cinerea* (MGE.) (h), *Sitticus distinguendus* (SIM.) (a, c, f, h), *S. zimmermanni* (SIM.) (c, f, h), *Psammitis ninnii* (TH.) (h — neu für die Fauna Polens), *Thanatus pictus* L. K. (c, h), *Bathyphantes parvulus* (WESTR.) (a, b, e, h), *Macrargus excavatus* (O. P.-C.) (c), *Entelecara media* KULCZ. (b), *Gonylidiellum compar* (WESTR.) (g), *Leptothrix hardyi* (BL.) (h), *Micrargus subaequalis* (WESTR.) (e, f), *Pelecopsis nemoralis* (BL.) (h — erster sicherer Fundort in Polen), *Tapinoocyba biscissa* (O. P.-C.) (g), *Trichopterna cito* (O. P.-C.) (c, h), *Troxochrus nasutus* SCHKL. (g), *Typhochrestus digitatus* (O. P.-C.) (h), *Walckenaeria furcillata* (MGE.) (e), *W. melanocephala* O. P.-C. (c, f), *Paidiscura pallens* (BL.) (c, g) und *Theridion uhligi* MARTIN (h — neu für die Fauna Polens).

Den letzten Teil (X) bildet — wie in vorigen Arbeiten dieser Reihe — Material, das aus verschiedensten Gegenden Polens stammt und nur Erstfunde für die einzelnen „Katalog-Landschaften“ enthält. Neu für die Fauna des Landes sind hier: *Euophrys aperta* MILLER (zweiter Fundort der Art überhaupt!), *Agyneta decora* (O. P.-C.) und *Pocadicnemis juncea* LOCK. et MILL. — alle aus dem Kampinos Nationalpark bei Warszawa.

Alle Fundortsangaben in der ganzen Arbeit wurden mit UTM-Koordinaten versehen und für einige seltene oder wohl nicht im ganzen Lande vorkommende Arten wurden Punktverbreitungskarten mit 10 km UTM-Gitternetz angefertigt.